Onderwijs Opvang Emmen

241745.2022

000046
30.07.2024 09:13

Gemeente Emmen
T.a.v. College van burgemeester en wethouders
Raadhuisplein 1
7811 AP Emmen

Emmen, 18 juli 2024

Kenmerk:	Behandeld door:	E-mail:
240718-01	W. Levelink	w.levelink@oo-emmen.nl

Onderwerp: Jaarverslag en jaarrekening 2023 Onderwijs en Opvang Emmen

Geacht college,

Bijgaand ontvangt u ter informatie het vastgestelde jaarverslag en de jaarrekening van Onderwijs en Opvang Emmen van 2023. De accountant heeft hiervoor een goedkeurende verklaring afgegeven.

Zoals afgesproken met wethouder onderwijs, mevrouw Leal, lichten wij ons jaarverslag graag toe tijdens een commissievergadering. Hiervoor wordt een afspraak ingepland.

Hoogachtend,

i.o.

drs. E.J. Vredeveld

Voorzitter College van Bestuur
Openbaar Onderwijs Emmen

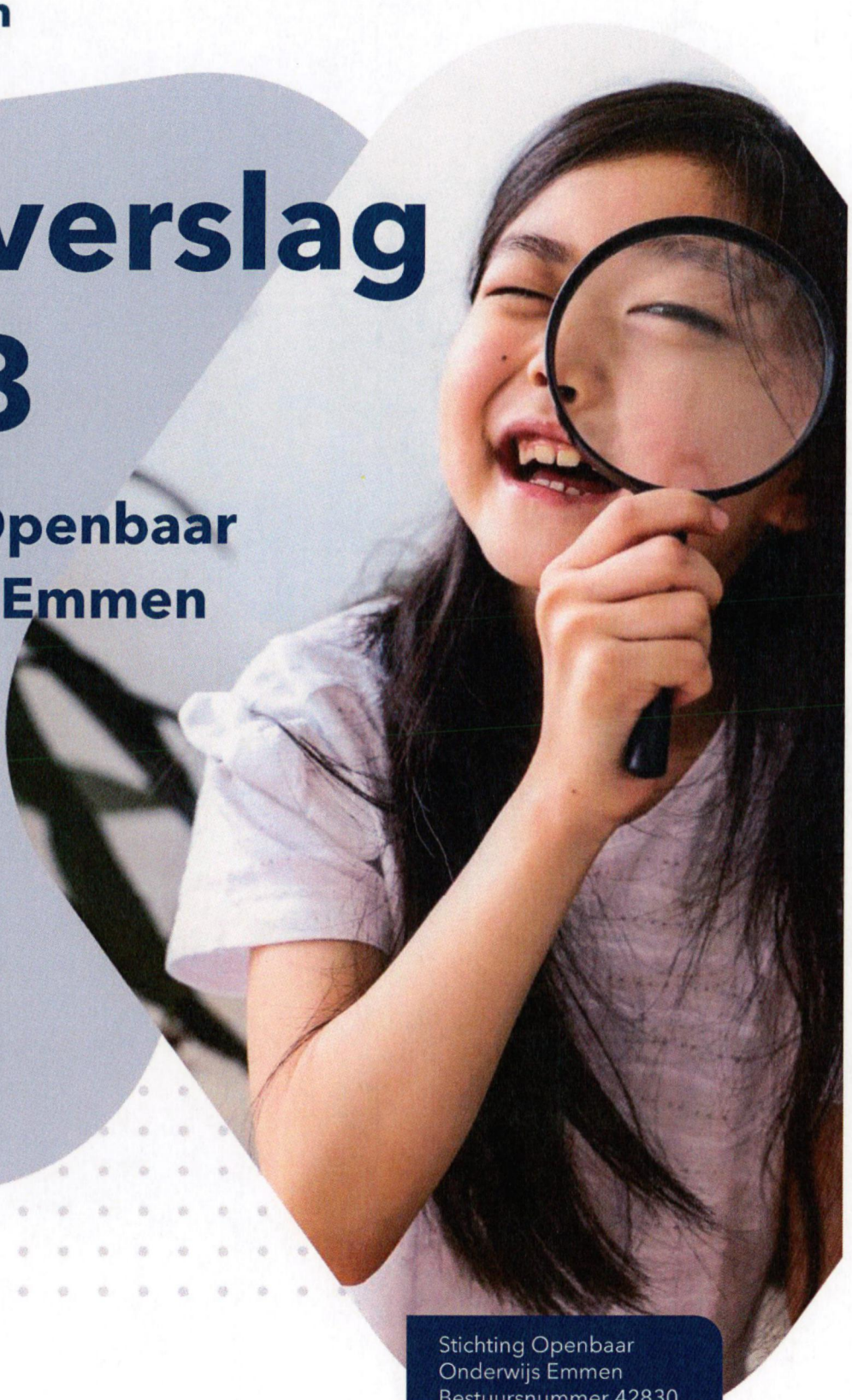
Stadionplein 5
7825 SG Emmen

0591 240 000
secretariaat@oo-emmen.nl
oo-emmen.nl

Onderwijs
Opvang
Emmen

Jaarverslag 2023

Stichting Openbaar Onderwijs Emmen

Stichting Openbaar
Onderwijs Emmen
Bestuursnummer 42830

Juni 2024

AKSOS AKSOS Assurance B.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Voorwoord

Als OOE bestaan we inmiddels twee jaar. Na anderhalf jaar als stichting Openbaar Onderwijs Emmen te hebben gefunctioneerd is de naam in het laatste halfjaar omgeturnd tot Onderwijs en Opvang Emmen. De focus lag in het eerste halfjaar nog op de verdere vervolmaking van een goed functionerende onderwijsorganisatie en het uitbouwen van verdergaande integrale verantwoordelijkheden van medewerkers, teams en locatieleiders. In het tweede halfjaar hebben we de focus gelegd op 'alle scholen in het basisarrangement' en het voorbereiden van de start van kinderopvang met ingang van 1 januari 2024. Niet te vergeten; we hebben een prachtig traject achter de rug rond ons nieuwe koersplan 2024-2027 met input van al onze stakeholders. We zijn trots op het resultaat met een vijftal speerpunten die er echt toe doen!

Om op dat laatste gelijk maar in te haken, we hebben er sinds de zomer van 2023 een organisatie bij: Stichting Kinderopvang Emmen. Het bestuur en toezicht worden gevormd door dezelfde personen als voor het onderwijs en naast een medewerker en een interim-directeur was de werving voor ondersteuning in volle gang. Daarnaast wordt met ingang van het nieuwe jaar een groot deel van de medewerkers van Stichting Peuterwerk die werkzaam zijn in onze voorscholen overgenomen.

Op onderwijskundig gebied hebben we de focus gelegd op behouden en monitoren van wat goed is en gaat en hebben we de twee scholen die een herstelopdracht hadden van de inspectie een verbetertraject aangeboden. Hierbij hebben we inmiddels alle vertrouwen in een goede afloop. Een mooie score, zeker als we kijken naar het landelijke gemiddelde.

Financieel gaat het ons voor de wind, hoewel we in het meerjarenperspectief wel zorg hebben. Momenteel hebben we een lichte leerlingenkrimp wat ons een jaar lang ruimte geeft om wat ruimer in het jasje te zitten. We kunnen daarnaast nog gebruik maken van de laatste NPO-middelen. De stelselwijziging met betrekking tot het meerjarig onderhoud laat een wat vertekend beeld zien in onze streefwaardes, maar het genormaliseerde resultaat is positief.

Door de lichte krimp, een gezonde leeftijdsopbouw en het feit dat leraren in opleiding en medewerkers graag bij OOE werken, verwachten we het komende jaar slechts incidenteel bij tijdelijke vervanging een personeelstekort.

Al met al veel mooie stappen en ontwikkelingen binnen een organisatie om trots op te zijn en een prachtige organisatie om voor te mogen werken.

Erik Vredeveld
Voorzitter College van Bestuur

AKSOS AKSOS Assurance B.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Inhoudsopgave

Voorwoord

1. Het schoolbestuur **3**
1.1 Organisatie 3
1.2 Profiel 4
1.3 Dialoog 7

2. Verantwoording van het beleid **9**
2.1 Onderwijs & Kwaliteit 9
2.2 Personeel & professionalisering 17
2.3 Huisvesting, facilitaire zaken & ICT 19
2.4 Communicatie 20
2.5 AVG & Privacy 21
2.6 Financieel beleid 22
2.7 Risico's en risicobeheersing 25

3. Verantwoording van de financiën **30**
3.1 Ontwikkelingen in meerjarig perspectief 30
3.2 Staat van baten en lasten en balans 31
3.3 Financiële positie 35

4. Verslag van de Raad van Toezicht **39**

Bijlage 1; Jaarrekening 2023 **42**

AKSOS AKSOS Assurance B.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

1. Het schoolbestuur

1.1 Organisatie

Contactgegevens

Naam:	Stichting Openbaar Onderwijs Emmen
Bestuursnummer:	42830
Adres:	Stadionplein 5 Emmen
Telefoonnummer:	0591-240000
E-mail:	secretariaat@oo-emmen.nl
Website:	www.oo-emmen.nl

Contactpersoon
Mevr. W. Levelink
Bestuurssecretaris OOE
0591-240000

Scholen
Zie www.oo-emmen.nl ; Scholenoverzicht Openbaar Onderwijs Emmen

Bestuur
Voorzitter College van Bestuur (CvB): Erik Vredeveld
Nevenfuncties: Bestuurslid Samenwerkingsverband 22-02 PO

Intern toezichtsorgaan
Leden van de Raad van Toezicht (RvT):

- Dhr. Jan Peter Wassens (voorzitter)
- Mevr. Caren Japenga (vice voorzitter)
- Mevr. Meidina Oldenziel
- Dhr. Kor de Groot
- Dhr. Laurens Slinkman

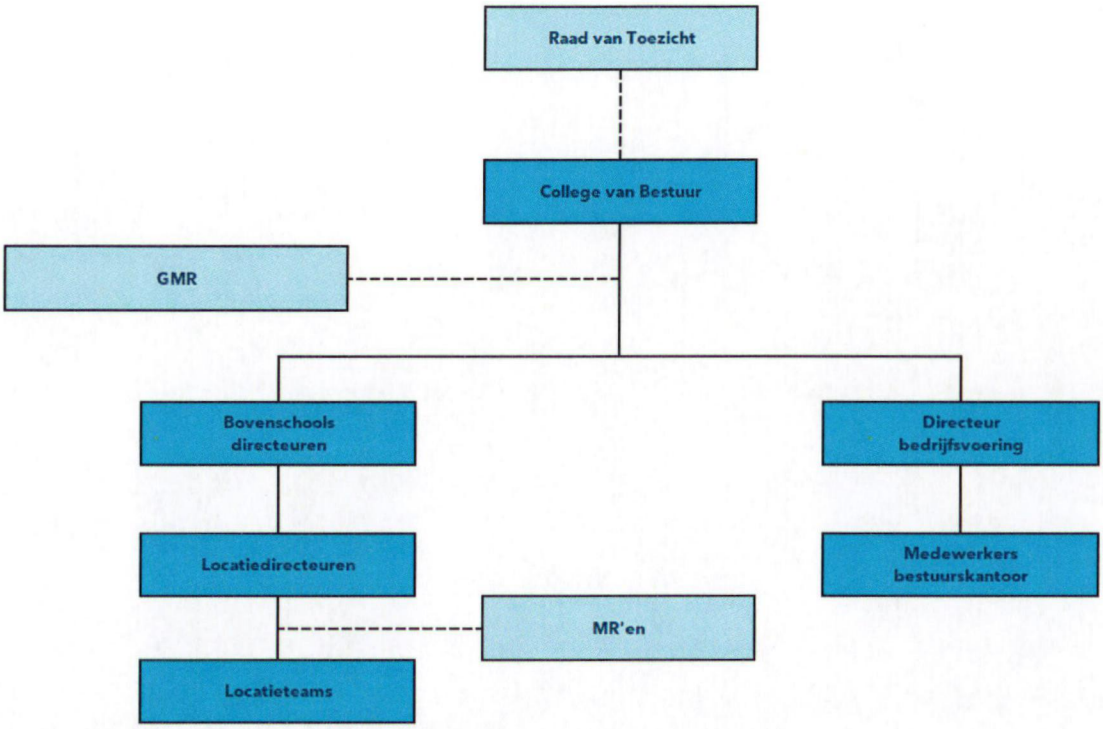
Nevenfuncties van de RvT: zie bijlage 3

Juridische structuur
Vanaf 1 januari 2022 zijn alle openbare basisscholen in de gemeente Emmen ondergebracht binnen de nieuw opgerichte stichting Openbaar Onderwijs Emmen.

Governance
De stichting kent een eenhoofdig College van Bestuur met een jaarlijks roulerende bovenschools directeur als vervanger met mandaat en een Raad van Toezicht, die bestaat uit vijf leden. De RvT heeft in 2022 de code goed bestuur van toepassing laten verklaren en handelt naar deze code. In bijlage 2 treft u een verslag aan van de RvT over 2023.

AKSOS AKSOS Assurance B.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Organisatiestructuur

De (gemeenschappelijke) medezeggenschap
De gemeenschappelijke medezeggenschapsraad (GMR) bij OOE heeft vanuit iedere school (veelal vanuit de MR) een lid in de GMR. De GMR hanteert een rooster van aftreden, zodat er altijd sprake is van een evenwichtige verdeling tussen oudergeleding en personeelsgeleding. De GMR telt een dagelijks bestuur van drie leden (twee ouders/verzorgers en één personeelslid). Alle verplichte documenten passeren de GMR ter instemming en/of advies. Ook wordt de GMR geïnformeerd over andere relevante ontwikkelingen binnen OOE en geeft de GMR ongevraagd adviezen aan het bestuur. De GMR heeft een eigen jaarverslag opgesteld.

1.2 Profiel

Missie & visie
Onze missie is goed onderwijs
Omdat wij kwalitatief hoogwaardig, toekomstgericht en eigentijds onderwijs willen aanbieden streven we naar optimale toegankelijkheid voor alle kinderen. Wij zien het onderwijs als venster naar de wereld. We willen onze leerlingen alle kansen geven hun talenten te ontplooien en hun vaardigheden te ontwikkelen. Dat komt later goed van pas, school is immers de start van een leven lang leren!

Visie 'Oog voor de wereld'
'Wij hebben oog voor de wereld en leiden onze leerlingen op tot wereldburgers.' Zo kijken wij naar de toekomst. 'Oog voor de wereld' is dan ook het motto van onze onderwijsvisie. Want de wereld houdt niet op bij je eigen stad, dorp of wijk. De samenleving verandert snel. We kijken daarom samen met de kinderen over grenzen, stimuleren een open blik naar de wereld en gaan

AKSOS AKSOS Assurance B.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

respectvol om met levens- en geloofsovertuigingen. Ook geven we de kinderen de ruimte om hun eigen leren vorm en betekenis te geven, zodat ze zich kunnen ontwikkelen tot wereldburgers. Dit doen we met eigentijdse faciliteiten, zoals digitale middelen en aantrekkelijke schoolgebouwen. De visie is in 2017 door OOE vastgesteld en bestaat uit negen 'onderwijstegels', waarop de scholen vorm en inhoud kunnen geven aan de onderwijsvisie van OOE.

Kernwaarden OOE
In het Bestuurlijk Koersplan 2019-2023 zijn de normen en waarden, strategische opgaven en ontwikkelingen van Openbaar Onderwijs Emmen in beeld gebracht. In drie kernwaarden is beschreven waar Openbaar Onderwijs Emmen voor staat. Deze waarden vormen de leidraad voor ons denken en doen, voor het adequaat aanpakken van opgaven en kansen. De geformuleerde kernwaarden zijn: *open, samen en gelijkwaardig.*

Bestuurlijk Koersplan 2019-2023
Binnen OOE is een strategisch plan opgesteld voor vier jaar, waarin bovenstaande missie en visie verder zijn uitgewerkt op bestuurlijk niveau. In dit plan zijn de ambities, doelen en resultaten voor vier jaar beschreven. Er is gekozen voor drie pijlers, namelijk: het toepassen van de onderwijsvisie "Oog voor de wereld" en twee bestuurlijke thema's: kwaliteit en personeel.

Binnen deze pijlers zijn de volgende doelen opgenomen:
- Eigentijds en toekomstgericht onderwijs
- Eigentijdse en toekomstgerichte organisatie
- Eigentijdse en toekomstgerichte schoolgebouwen

Het toepassen en realiseren van de ambities en doelstellingen doen we in een lerende, financieel gezonde en zelfstandige organisatie, waarin planmatig en cyclisch gewerkt wordt aan kwaliteitsontwikkeling en monitoring daarvan.

Vervolg koersplan 2024 - 2027
Het huidige koersplan loopt in 2023 ten einde. We hebben mooie ontwikkelingen doorgemaakt waarbij de focus op kwaliteit van onderwijs lag, maar ook op goed gekwalificeerd personeel en de verzelfstandiging en professionalisering van de organisatie. Uiteraard zal een aantal ambities doorlopen in het volgende koersplan. In 2023 hebben we voorbereidingen getroffen voor het nieuwe koersplan 2024 – 2027. Met een afvaardiging vanuit de organisatie en andere stakeholders hebben we een stip op de horizon gezet voor eind 2027. Hiervoor is een aantal ambities en doelstellingen geformuleerd. Dit nieuwe koersplan is in februari 2024 vastgesteld. Het koersplan zal in 2024 nog verder worden aangevuld met ambities voor de Stichting Kinderopvang Emmen. Deze stichting is in 2024 gestart om de doorgaande ontwikkellijn van onze leerlingen van 2 tot 12 jaar (of waar mogelijk van 0 – 14 jaar) een stevige impuls te geven.

Kernactiviteiten
De kernactiviteit van OOE is het verzorgen van basisonderwijs aan leerlingen tussen 4 en 12 jaar oud. Daarnaast verzorgt OOE onderwijs aan leerlingen in het speciaal (voortgezet) onderwijs.

Toegankelijkheid & toelating
OOE heeft een openbaar karakter. Iedere leerling, ongeacht afkomst of religie, is welkom bij OOE.

Profiel van de scholen & schoolweging
Op bestuursniveau is er een heel lichte daling van het leerlingenaantal. Er zijn scholen die groeien en scholen die krimpen. Deze wijzigingen hebben we zien aankomen, vanwege

AKSOS AKSOS Assurance B.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

demografische ontwikkelingen. Door de prognoses op de leerlingenaantallen te analyseren kunnen we vroegtijdig anticiperen op de stijgingen/dalingen.

Wat was de groei/krimp van de scholen binnen het bestuur de afgelopen jaren?

School	20-21		21-22		22-23		23-24	Driejaarsgemiddelde
Openbare Basisschool Bargeres	81	-2,5%	79	-30,4%	55	121,8%	122	50,6%
Delftlanden	88	8,0%	95	8,4%	103	21,4%	125	42,0%
OBS Klazienaveen	210	37,6%	289	5,2%	304	-5,9%	286	36,2%
Hesselanden/ECA	199	37,7%	274	18,2%	324	-22,2%	252	26,6%
Openbare Basisschool op 't Veld	73	-4,1%	70	12,9%	79	5,1%	83	23,7%
Openbare Basisschool 't Swarte Meer	74	-10,8%	66	15,2%	76	6,6%	81	9,5%
Openbare Basisschool 't Eenspan	206	11,2%	229	-3,1%	222	0,9%	224	8,7%
Openbare Basisschool De Dreske	62	-4,8%	59	0,0%	59	11,9%	66	6,5%
Openbare basisschool De Esdoorn	109	3,7%	113	0,0%	113	-1,8%	111	1,8%
Openbare Basisschool De Dordtse Til	92	6,5%	98	2,0%	100	-9,0%	91	-1,1%
Openbare Basisschool Emmermeer	75	-8,0%	69	7,2%	74	0,0%	74	-1,3%
Openbare Basisschool de Bascule	310	-3,9%	298	1,7%	303	0,0%	303	-2,3%
Openbare School voor Zeer Moeilijk Lerenden	64	-6,3%	60	-3,3%	58	6,9%	62	-3,1%
Openbare Basisschool De Anbrenge	122	-4,1%	117	2,6%	120	-3,3%	116	-4,9%
Openbare Basisschool De Iemenhof	164	-4,3%	157	-3,8%	151	1,3%	153	-6,7%
Openbare Basisschool De Vlonder	210	-6,2%	197	-6,1%	185	5,4%	195	-7,1%
Montessorischool Emmen	203	-0,5%	202	-7,4%	187	0,5%	188	-7,4%
Openbare Basisschool de Bente	145	-3,4%	140	0,7%	141	-5,7%	133	-8,3%
Openbare Basisschool 2 Emmen Mr Vegter	87	-14,9%	74	-4,1%	71	11,3%	79	-9,2%
Openbare Basisschool Angelslo	283	1,4%	287	-1,4%	283	-10,2%	254	-10,2%
Openbare Basisschool De Lisdodde	426	-7,7%	393	-2,0%	385	-0,8%	382	-10,3%
Openbare School voor Speciaal Basisonderwijs De Catamaran	200	-2,5%	195	-5,6%	184	-4,3%	176	-12,0%
Openbare Basisschool 't Koppel	89	-5,6%	84	2,4%	86	-11,6%	76	-14,6%
Openbare Basisschool De Dreef	91	4,4%	95	-5,3%	90	-14,4%	77	-15,4%
Openbare basisschool De Mende	183	-8,2%	168	-10,1%	151	-6,0%	142	-22,4%
De Kubus	382	-10,5%	342	-6,7%	319	-7,8%	294	-23,0%
Bestuur	**4228**	**0,5%**	**4250**	**-0,6%**	**4223**	**-1,8%**	**4145**	**-2,0%**

Legenda

Groei

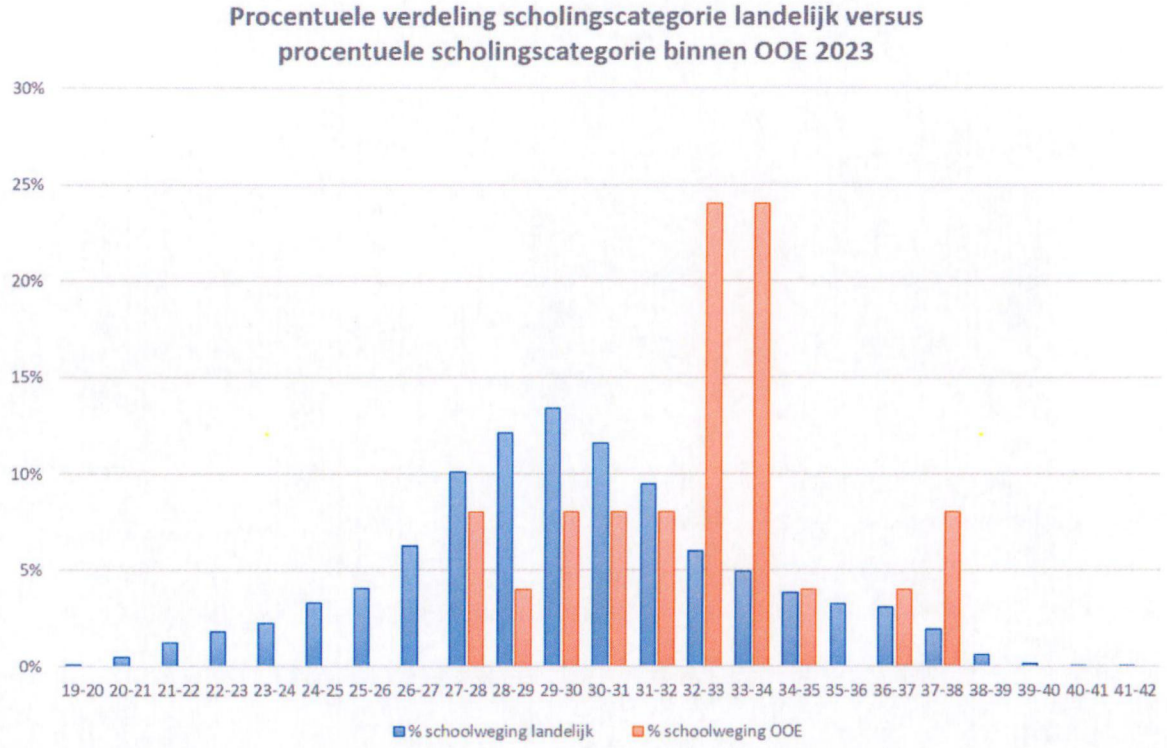
Krimp

Grafiek 1

OOE heeft relatief veel scholen met een hoge schoolweging in vergelijking met het landelijk gemiddelde (zie grafiek 2). Dit betekent dat scholen in deze regio mogelijk een andere aanpak gebruiken dan scholen met een lagere schoolweging. Dit hoeft overigens geen (negatief) effect te hebben op de leerresultaten van de leerlingen. De leerlingen bij OOE scoren op of boven het

AKSOS Assurance B.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

landelijk gemiddelde. Voor alle scholen binnen OOE is het de ambitie om in ieder geval gelijk of hoger aan het gemiddelde van scholen uit dezelfde schoolgroep te functioneren.

Grafiek 2

1.3 Dialoog

Verbonden partijen

Naam	Statutaire zetel	Juridische vorm	Soort activiteit
Stichting Samenwerkingsverband 22.02 PO	Emmen	Stichting	Overig
Stichting Samenwerkingsverband Sterk VO ZO-Drenthe	Emmen	Stichting	Overig
Prisma Drenthe	Gieten	Stichting	Overig
Stichting Kinderopvang Emmen	Emmen	Stichting	Overig

Lidmaatschappen

OOE is lid van Vereniging Openbaar Onderwijs (VOO), VOS/ABB, PO-raad en VO-raad. Op basis van dit lidmaatschap kunnen wij gebruik maken van de expertise bij deze partijen. Te denken valt aan juridische, rechtspositionele en financiële expertise, maar ook aan landelijke ontwikkelingen en regelingen en medezeggenschap.

AKSOS AKSOS Assurance B.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Klachten en incidenten

Er wordt een incidentenregistratie bijgehouden. In 2023 zijn 71 incidenten geregistreerd bij 59 leerlingen. De incidenten hadden voornamelijk betrekking op ongevallen. Een kleiner aantal had te maken met agressie, geweld en pesten. In vergelijking met vorig jaar is het aantal geregistreerde incidenten lager. Vorig jaar was dit aantal 105 incidenten bij 92 leerlingen.
Op onze website vindt men een klachtenregeling. Ouders/verzorgers of andere betrokkenen kunnen een klacht indienen bij de geschillencommissie, het bestuur of gebruik maken van de externe vertrouwenspersoon. In 2023 zijn vier klachten ingediend, waarvan twee situaties via de vertrouwenspersoon zijn gelopen. De vertrouwenspersoon heeft contact gehad met de ouders/verzorgers. Deze casussen zijn naar tevredenheid afgehandeld en hebben niet geleid tot een officiële klacht. Twee klachten zijn rechtstreeks bij het bestuur binnengekomen. Eén van deze klachten is na twee gesprekken tussen beide partijen naar tevredenheid opgelost en de andere klacht is na telefonisch contact met de indiener van de klacht en een gesprek met de locatiedirecteur naar tevredenheid opgelost.

AKSOS AKSOS Assurance B.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

2. Verantwoording van het beleid

2.1 Onderwijs & kwaliteit

OOE streeft naar eigentijds en toekomstgericht onderwijs. Dit willen wij bereiken door te investeren in de visie 'Oog voor de wereld' en in te zetten op nieuwe onderwijskundige inzichten. Daarnaast willen wij goed en kwalitatief onderwijs bieden aan de leerlingen op onze scholen. We sluiten hierbij aan bij het Toezichtkader dat de Onderwijsinspectie hanteert.

Onderwijsinspectie
De onderwijsinspectie hanteert een structuur van vierjaarlijkse onderzoeken van het bestuur (en scholen ter verificatie) en houdt jaarlijks een gesprek met het bestuur. Daarnaast maakt zij voortdurende risicoanalyses. Op basis hiervan maakt zij een planning voor onderzoeken op scholen die mogelijk risico's lopen op kwaliteit. De kwaliteitsonderzoeken zijn gericht op het inperken van risico's en het verbeteren van de kwaliteit van het onderwijs.

In het najaar van 2023 heeft een bestuursgesprek plaatsgevonden tussen Inspectie en het College van Bestuur. Tijdens deze gesprekken is vertrouwen uitgesproken over de governance en het zicht op de kwaliteit van het onderwijs van OOE. In 2024 zou OOE opnieuw een bestuursonderzoek krijgen op grond van de vierjaarlijkse structuur, maar de inspectie heeft besloten om dit met minimaal één jaar uit te stellen.

Op basis van het bestuursgesprek is besloten om in 2024 twee herstelonderzoeken te laten plaatsvinden op twee scholen. Deze twee scholen hebben in 2023, vanuit het kwaliteitsonderzoek, een onvoldoende beoordeling gekregen met vijf herstelopdrachten. Met het ondersteuningsprogramma van de PO-raad (Goed Worden, Goed Blijven) hebben deze scholen zich goed hersteld. De verwachting is dat deze scholen in 2024 een voldoende beoordeling gaan krijgen. Naast deze twee scholen heeft OOE in 2023 ook voor een andere school het ondersteuningsprogramma van de PO Raad aangevraagd om te voorkomen dat er een risico-onderzoek van de inspectie komt. Dit heeft geleid tot een goed beeld van de tekortkomingen en welke interventies effectief zijn ter verbetering van het onderwijs. De risico's die de inspectie vanuit haar analyses van 2023 heeft gezien hebben niet geleid tot nieuwe kwaliteitsonderzoeken in 2024.

Naast dit jaarlijkse gesprek voert de onderwijsinspectie ook themaonderzoeken uit. In 2023 is er binnen OOE één themaonderzoek op de kwaliteit van vroegschoolse educatie gedaan door de inspectie. Dit onderzoek is goed verlopen en heeft niet geleid tot een extra opdracht of onderzoek. Tevens is er één school bezocht ter verificatie van het inspectieonderzoek van het Samenwerkingsverband 22.02. Deze school krijgt geen extra opdracht of verder onderzoek. Via het samenwerkingsverband zijn complimenten gegeven voor de resultaten van dit uitzonderlijke onderzoek binnen onze scholen.

Zicht op Kwaliteit
In 2023 zijn de laatste stappen gezet in strategisch kwaliteitsmanagement. Met behulp van de kwaliteitsmanagement (plan-do-check-act) houden wij zelf zicht op de kwaliteit van het onderwijs en kunnen we tijdig bijsturen, indien nodig. We hebben een nieuw 'Handboek kwaliteit' opgesteld. Daarin is verwoord welke instrumenten en werkwijzen OOE gebruikt om zicht te houden op kwaliteit en hoe de PDCA-cyclus wordt doorlopen.

We volgen trends, doen metingen, observaties en onderzoek. Deze analyseren we, we stellen ontwikkeldoelen op, deze doelen zetten we in een tijdpad, we evalueren het en borgen of zetten het ontwikkeldoel voort met een vervolg. Deze stappen leggen we vast in het document

AKSOS AKSOS Assurance B.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

'OOE-ontwikkeldoelen'. Het is een dynamisch document. Op de scholen wordt op eenzelfde wijze gewerkt met een 'levend schoolplan'. Dit is eveneens een dynamisch document. Hierin zijn plannen en acties opgenomen voor een schooljaar met een doorkijk naar de nabije toekomst. Dit schoolplan dient aan te sluiten bij de (jaar)plannen op bestuursniveau. Hierin zijn ook activiteiten en doelen opgenomen om de onderwijskwaliteit te borgen en/of op orde te brengen.

Subsidies
Om de onderwijskwaliteit te verbeteren zijn er verschillende subsidies beschikbaar gesteld. Wij hebben subsidies aangevraagd voor Verbetering Basisvaardigheden en Schoolmaaltijden. In de toekomst gaan we ook subsidie aanvragen voor Brugfunctionaris en School en Omgeving.

De Subsidie Verbetering Basisvaardigheden is aan 13 van onze scholen toegekend. Het gaat hier om een bedrag van meer dan 2 miljoen euro. Er zijn gezamenlijke momenten geweest om de activiteitenplannen te maken, zodanig dat ook de scholen die geen subsidie krijgen ook mee kunnen profiteren (bijvoorbeeld door niet subsidiescholen aan te laten schuiven bij ingekochte scholing van subsidiescholen). Deze subsidie wordt onder andere ingezet voor scholing, verbetering van vakmanschap (bijv. ICALT meting met vervolg op 'coaching on the job') extra personeel en een klein deel voor aanschaf van onderwijsmateriaal. Er is een projectleider aangesteld om deze subsidie te begeleiden.

Door drie scholen is subsidie voor schoolmaaltijden aangevraagd. Zij zetten het allen verschillend in: één school heeft een 'weggeefkoelkast', een altijd gevulde koelkast waar kinderen iets uit mogen pakken als ze trek hebben; één school zorgt voor de zogenaamde 'voedselbonnen' geregeld door het Rode Kruis en één school zorgt elke dag voor fruit voor alle leerlingen.

Het Jeugdeducatiefonds ondersteunt een aantal van onze scholen met activiteiten om de kansengelijkheid voor kinderen te vergroten.

Doorgaande ontwikkellijn 0 tot 14-jarigen
In 2022 is de ambitie uitgesproken om de doorgaande ontwikkellijn van 0 tot 14-jarigen een stevige impuls te geven. In de meeste scholen van OOE is een voorschool gevestigd voor kinderen van 2,5 tot 4 jaar. Daarnaast hebben veel scholen een samenwerking met een kinderopvangorganisatie voor het aanbieden van bso. Het aanbod van deze kinderopvangorganisaties is zeer divers en ook niet allen van een kwaliteit die we als onderwijs graag zien. Om invloed op de kwaliteit uit te kunnen oefenen heeft OOE in 2023 besloten een eigen stichting voor kinderopvang op te richten. Daartoe is in 2023 de Stichting Kinderopvang Emmen opgericht. Stichting Openbaar Onderwijs Emmen is na instemming van de GMR een duurzame samenwerking aangegaan met deze stichting. De opvanglocaties worden vanaf 2024 langzaam uitgerold met als doel uiteindelijk op alle locaties een vorm van kinderopvang aan te bieden.

Realisatie ontwikkeldoelen 2023

De doelen op het gebied van kwaliteit waren onder andere: het opzetten en inrichten van de huisacademie (OOE-academie), Samen Opleiden & Professionaliseren, burgerschap, visie op toetsen, de laatste stap in strategisch kwaliteitsbeleid (het handboek kwaliteit), inzet op gedrag en het ontwikkelen van het nieuwe koersplan. Bijna alle doelen verlopen volgens planning, soms met een kleine vertraging.

AKSOS AKSOS Assurance B.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

OOE Academie
Het schoolbestuur wil faciliteren in de professionalisering en deskundigheid op gebieden die ontwikkeld moeten worden, zoals blijkt uit onderzoeken, resultaatmetingen of landelijke opdrachten. De OOE Academie, onze eigen huisacademie, gaat hiervoor het platform zijn. Door scholing dichtbij te halen in een eigen academie worden kennis en ervaringen uitgewisseld. Dat komt uiteindelijk ten goede aan de kwaliteit van onderwijs en draagt hopelijk bij aan verbetering van onderwijsresultaten. Met de OOE Academie krijgen we meer zicht op alle expertise van medewerkers die er al is (en komt) binnen OOE.

De voorbereidingen voor de OOE Academie hebben plaatsgevonden in 2023. Er is een samenwerking gevonden met E-WISE om een platform in te richten voor digitale en fysieke scholing. In 2023 is de digitale scholing al van start gegaan, in 2024 gaat de fysieke scholing ook deel uitmaken van de academie. Er waren al scholen die gebruik maakten van de digitale scholing van E-WISE, zij waren daar tevreden over. Met ingang van 1 september 2023 kunnen alle medewerkers van OOE gebruik maken van de digitale scholing. We zien dan ook een toename van het gebruik van digitale scholing. Door het platform kunnen we alle scholing volgen en erop sturen.

Samen Opleiden & Professionaliseren (SO&P)
OOE is aangesloten bij het partnerschap Drenthe en kop van Overijssel. Binnen SO&P worden leraren opgeleid in een leeromgeving waarin sprake is van een intensieve samenwerking tussen lerarenopleidingen en besturen/scholen. Het traditionele stagelopen maakt plaats voor leren in de praktijk, dat nauw verbonden is met het leren op de opleiding. De schoolopleiders van de besturen werken nauw samen met de instituutsopleiders van de Pabo om de stagiaires de beste begeleiding te bieden. Zij ondersteunen en scholen daarvoor de mentoren op de scholen. De mentoren begeleiden de stagiaires bij het lesgeven in de klas.

Burgerschap
Vanaf 2023 is Burgerschap een verplicht onderdeel waar de Inspectie toezicht op houdt. Basisvaardigheid Burgerschap is een sociale en maatschappelijke vaardigheid die leerlingen nodig hebben om deel te kunnen nemen aan de samenleving. OOE heeft hiervoor bovenschools uitgangspunten en een visie op burgerschap vastgesteld. Iedere school dient dit onderwerp op te nemen in het levend schoolplan. Een coördinator Burgerschap binnen OOE ondersteunt de scholen bij vragen over ontwikkeling van burgerschapsbeleid.

Visie op toetsen
In 2023 hebben we een nieuw leerlingvolgsysteem aangeschaft 'Leerling in Beeld'. Het leerlingvolgsysteem dat we gebruikten, wordt niet meer ondersteund en onderhouden door Cito. Bovendien is het nieuwe LiB gericht op 'groei' (individueel) van leerlingen, dat past beter bij de visie van OOE.

Inzet op gedrag
Er is een landelijke trend gaande waarbij steeds meer sprake is van gedragsproblemen in de groep. We willen de leerkrachten meer tools geven om met de gedragsproblemen om te gaan. In 2023 zijn we gestart met het ondersteunen van de scholen door per school een methode te ontwikkelen die past bij de leerlingenpopulatie. Hiervoor wordt ook een orthopedagoog aangesteld die dit proces gaat coördineren. Dit is een langer durend proces dat duurt tot in 2025.

Internationalisering
In de onderwijsvisie van OOE 'Oog voor de wereld' is aandacht voor internationalisering. Immers zoals in de visie staat verwoord willen we de leerlingen opleiden tot wereldburger. Ook

AKSOS AKSOS Assurance B.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

binnen burgerschap is er plaats voor internationalisering, passend bij de leerlingenpopulatie per school.

Samenwerking tussen onderwijs en jeugdzorg
Op het gebied van zorg is in 2020 een pilot 'Integrated Care' opgestart tussen OOE, Stichting Viviani, het Hondsrugcollege, de gemeente Emmen en de Tintengroep. In deze pilot stond de vraag centraal of nadrukkelijke samenwerking tussen onderwijs en jeugdzorg leidt tot minder complexe vraagstukken en intensieve zorg. Betrokken partijen hebben elkaar op de hoogte gesteld van zorgbehoefte bij leerlingen en hun gezinssituatie. Deze pilot is gestart op obs De Bascule en op cbs De Bron in Nieuw-Amsterdam. In schooljaar 2022 is de pilot geëvalueerd. Uit de evaluatie is gebleken dat er veel positieve ervaringen zijn, vooral in het preventief handelen. In 2023 is Integrated Care uitgebreid naar vier scholen in de wijk Emmermeer. Dit is een initiatief vanuit de gemeente. Het is de bedoeling om in de komende jaren Integrated Care uit te rollen over alle scholen binnen de gemeente Emmen.

Meer onderwijsaanbod binnen OOE

Nieuwkomersonderwijs
OOE heeft een Expertisecentrum Anderstaligen (ECA). Hier krijgen leerlingen maximaal één jaar intensief (NT2-)taalonderwijs zodat zij op hun moederschool daarna het onderwijs op goede wijze kunnen volgen. Jaarlijks worden tussen de 80 en 100 leerlingen opgevangen op het ECA. De leerlingen vanuit Oekraïne worden ook opgenomen op het ECA en volgen daar onderwijs zoals dat in Oekraïne gegeven wordt. Het ECA organiseert regelmatig bijeenkomsten tussen ib-ers van scholen uit de gemeente Emmen, maar ook buiten de gemeente Emmen, voor de begeleiding van nieuwkomers. Er is een convenant getekend met gemeente Emmen en gemeente Borger-Odoorn over leerlingenvervoer naar het Expertisecentrum. OOE vraagt jaarlijks subsidie aan bij de gemeente Emmen voor de Schakelklas. Hiervan wordt ambulante begeleiding ingezet en worden deskundigheidsbijeenkomsten georganiseerd over onderwijs aan nieuwkomers.

Obs De Hesselanden is een reguliere school voor leerlingen van 4 tot 13 jaar, woonachtig op het terrein van de gezinslocatie van het COA. Op de gezinslocatie wonen voornamelijk uitgeprocedeerde gezinnen. De gemeente Emmen heeft in oktober 2021 een convenant getekend met het COA om voor 10 jaar een opvanglocatie te bieden voor gezinnen. In april 2022 is de capaciteit opgehoogd van 600 bedden naar 700 bedden. Obs De Hesselanden verzorgt het eigen nieuwkomersonderwijs. Deze leerlingen worden niet meer verwezen naar het ECA.

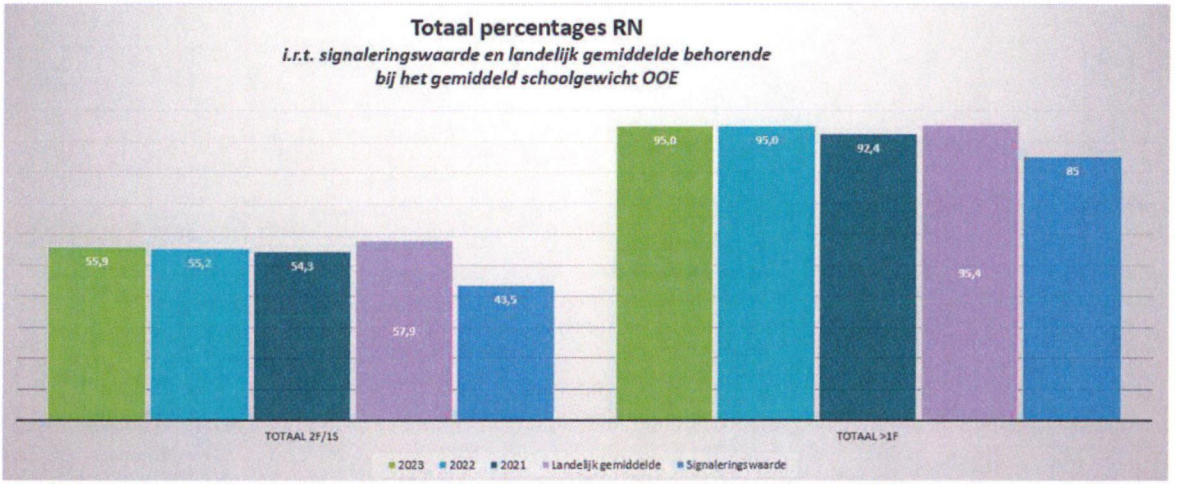
Taalontwikkeling
Naast het ECA heeft OOE ook expertise ontwikkeld op het gebied van leerlingen met een taalontwikkelstoornis (TOS). Dit is in samenwerking met Kentalis gedaan. Er is inmiddels een tussenvoorziening gerealiseerd met leerlingen uit cluster 2 en er is expertise aanwezig voor kinderen met TOS. Er ontstaan mooie onderwijsresultaten voor kinderen met TOS, die in een reguliere setting onderwijs kunnen genieten. Maar ook kinderen zonder TOS hebben baat bij het aanbod. De ambulante begeleiding van Kentalis begeleidt kinderen en leerkrachten. Leerkrachten van obs Bargeres hebben teamscholing gehad in TOS, slechthorendheid en ASS in relatie tot TOS. Er wordt een nieuwe school gebouwd voor obs Bargeres en de Tine Marcusschool (Kentalis). Het streven is om in samenwerking door te ontwikkelen naar een taalexpertisecentrum. Obs Bargeres is ontstaan uit obs De Barg en obs De Brink, deze scholen zijn in augustus 2023 samengegaan in één gebouw.

AKSOS AKSOS Assurance B.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Aanbod 10-14 onderwijs
In 2023 is naar aanleiding van onderzoek besloten dat het oprichten van een juniorcollege geen haalbare ambitie is in Klazienaveen. Het plan in Klazienaveen is omgezet naar een nauwere samenwerking tussen zowel docenten van het VO als leerlingen van het PO en VO, zodat de drempel van PO naar VO verlaagd wordt. Kennis wordt gedeeld in bijeenkomsten tussen leerkrachten van het PO en docenten van het VO. Ook worden leerlingen van het VO ingezet bij activiteiten op het PO om praktijkervaring op te doen, zoals bij sport, techniek en lezen. De voordelen van ruimtes/lokalen van beide scholen worden door beide scholen gebruikt, bijvoorbeeld het kooklokaal, de techniekruimte van de VO-school en de leslokalen van de PO-school. Binnen de brede school is ook "bevlogen Klazienaveen", weer opgepakt: de samenwerking tussen alle PO-scholen en de VO-school in Klazienaveen zorgt ook voor kennisdeling, goed overleg en meer mogelijkheden voor de leerlingen uit Klazienaveen en omgeving.

Onderwijsresultaten 2023

De centrale eindtoets 2021 tot en met 2023

Grafiek geeft één deel van het bovenschools dashboard weer: de gemiddelde referentieniveaupercentages van OOE.

Conclusies uit de bovenschools analyse:

- Op alleen de eindtoets van 2023 scoort één school onder de correctiewaarde 2F/1S. Vijf scholen scoren op deze toets van 2023 onder de signaleringswaarde.
- Op het driejaarlijks gemiddelde scoort één school onder de correctiewaarde van 1F. Twee scholen scoren onder de signaalwaarde van 1F. Twaalf scholen scoren gelijk of boven het landelijk gemiddelde (passend bij schoolweging).
- Kijken we naar 2F/1S en het driejaarlijks gemiddelde dan zien we dat dezelfde school als bij 1F ook hier onder de correctiewaarde scoort. Twee scholen scoren onder de signaalwaarde. Elf scholen scoren boven het landelijk gemiddelde.
- Als we per domein kijken, zien we dat rekenen 1S (+7,4% en +0,3%) en taalverzorging 2F (+1,5% en +1,6%) al twee jaar stijgen en dat lezen 1S (- 6,4% en +0,5%) ten opzichte van 2021 lager scoort, maar ten opzichte van 2022 wat hoger.
- De voorspelling voor 2024 ziet er veelbelovend uit op 2F/1S. , Alle scholen komen boven de correctiewaarde uit en waarschijnlijk ook allemaal boven de signaalwaarde.

AKSOS AKSOS Assurance B.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Op onze scholen is zowel het fundamentele niveau als het streefniveau rekenen nog steeds lager dan lezen en taal. OOE heeft de laatste jaren flink ingezet op het versterken en verbreden van het taalonderwijs. Dit zien we terug in de behaalde resultaten op de referentieniveaus taalverzorging. Ook de inzet op lezen vertaalt zich in een heel lichte stijging in 2023.

Ondanks de schoolweging is gemiddeld genomen op bestuursniveau een rendement behaald wat vergelijkbaar is met het landelijke niveau. We presteren hiermee boven het landelijke verwachte ambitieniveau en zien dit als een goede onderwijsprestatie.

Ten opzichte van onze eigen ambitie scoren we ook in 2023 lager op begrijpend lezen. Begrijpend lezen blijft een ontwikkelpunt voor OOE. In de OOE-ontwikkeldoelen worden de vervolgacties aangescherpt opgenomen.

Tussenopbrengsten
We volgen ook de tussenopbrengsten om tijdig bij te kunnen sturen op mogelijke risico's. Deze worden meegenomen in de totale analyse van onderwijsresultaten. We zagen in 2023 bij de tussenopbrengsten nog steeds negatieve effecten van de lockdowns op het onderwijs. Hoewel ook zichtbaar is dat deze negatieve effecten wegebben. De groepen 6 en 7 laten wel goede groei zien. Het lerarentekort heeft effect op de opbrengsten. De continuïteit van onderwijs is op meerdere scholen niet helemaal waar te maken; dit is vooral zichtbaar bij de tussenopbrengsten van een aantal scholen.

Op de uitkomsten van zowel de LVS M-toetsen als de LVS E-toetsen zien we dat begrijpend lezen vaak niet de ambitie haalt en dat het gemiddelde op OOE-niveau onder het landelijk gemiddelde ligt. Zoals al genoemd bij de eindopbrengsten: dit blijft een ontwikkelpunt voor OOE.

Bij rekenen is sprake van een verbetering ten opzichte van het voorgaande jaar, maar daar blijft het wel belangrijk om in te blijven zetten op goede instructie.

We zien bij technisch lezen een dalende trend die doorzet in de M-toetsen van 2024. Begrijpend lezen blijft een OOE-ontwikkeldoel, deze gaan we nog wat aanscherpen. Voor technisch lezen gaan we in 2024 onderzoeken waar op ingezet moet worden om verbetering van resultaten te zien.

Zicht op de ontwikkeling van het jonge kind
We verwachten dat er in de komende jaren verbetering van resultaten te zien is, doordat we eerder zicht krijgen op de ontwikkeling van jonge kinderen door de aanschaf van een kleutervolgsysteem. Dit kleutervolgsysteem, 'Mijn kleutergroep', is op al onze scholen aangeschaft. Op de voorscholen van OOE wordt gebruik gemaakt van hetzelfde systeem, 'Mijn Peutergroep', alleen dan met de doelen voor kinderen van 2,5 tot 4 jaar. We verwachten hiermee nog eerder zicht op de ontwikkeling van kinderen te krijgen en kunnen daardoor ook vroegtijdig en adequaat inzetten op ontwikkeling en groei van kinderen.

Opbrengsten speciaal onderwijs
Het SO en VSO maken gebruik van het doelgroepenmodel van het CED om de opbrengsten in kaart te brengen. Het ambitieniveau van 75% voor technisch lezen, rekenen en begrijpend lezen wordt in 2023 gehaald. Het is zelfs tussen de 75% en 80% en dat is een goed resultaat.

Op de VSO is de uitstroom passend bij de leerlingen en zijn de resultaten goed passend bij de leerlingenpopulatie. Bij alle vakken, op spelling na, is groei zichtbaar.

AKSOS AKSOS Assurance B.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Het SBO houdt de ontwikkeling van de leerlingen bij gerelateerd aan de gestelde ontwikkelperspectieven (OPP's) en zij kijken naar gemiddelde leerrendementen per vakgebied. De leerrendementen stijgen allemaal. De gestelde doelen (in OPP's) worden niet allemaal gehaald: dit geldt voor 4 tot 10% van de gevallen. De individuele doelen uit het doelgroepenmodel zijn wel in lijn met de OPP's. De SBO heeft de doelen ambitieus gesteld omdat zij afgelopen jaar ingezet hebben op opbrengstgericht werken en hoge resultaten wil behalen. Deze inzet zet de school ook door in 2024.

Op de SBO is het aanleren van de executieve vaardigheden een essentieel onderdeel om tot leren te komen. De SBO gaat in 2024 verder bouwen aan executieve vaardigheden en traumasensitief onderwijs. De verwachting is dat als dit goed is doorgevoerd, dat dan ook de resultaten omhoog gaan. De Catamaran werkt steeds nauwer samen met de andere SBO-school (rkbs Toermalijn) en SO-voorziening (Aventurijn/cluster 4) op het gebied van adequate opvang en observatie van jonge leerlingen met een zorgbehoefte, zodat er Emmen-breed ingezet kan worden op de ontwikkeling van het jonge kind.

Doublures en versnellers
Op 65% van onze scholen zijn er zogenaamde 'zittenblijvers', leerlingen die een schooljaar overdoen. Gemiddeld genomen hebben we 1,41% doublures. Dat is onder het landelijk gemiddelde en onder de landelijk gestelde norm van 2%

Uitstroomgegevens van Primair Onderwijs (PO) naar Voortgezet Onderwijs (VO)
Naast de monitoring van eind- en tussenopbrengsten kijken we ook naar de verwijzingen en uitstroom naar het vervolgonderwijs. De schooladviezen leggen we naast de eindtoetsscores om een goed beeld te krijgen van de wijze waarop de diverse scholen binnen OOE verwijzen. Wij volgen ook de plaatsing van leerlingen in het VO na drie jaar in relatie tot het schooladvies van onze scholen. Er zijn geen trends te halen uit de uitstroomgegevens. Er zijn telkens andere scholen die 'boven-' of 'onderadviseren'. Deze zogenaamde op- en afstroom heeft vaak te maken met dubbele adviezen die gegeven worden. Over het geheel zien we wel dat de scholen van OOE rond 60% op advies blijft, dat is hoger dan voorgaande jaren en is een goede score.

In- en uitstroom gegevens leerlingen
De zij-instroom en zij-uitstroom volgen we op basis van signalen. In 2023 was de zij-uitstroom stabiel ten opzichte van vorig jaar. De zij-instroom is hoger ten opzichte van het gemiddelde van alle scholen (exclusief Hesselanden en het ECA). Eén school geeft een opvallend signaal af wat betreft de zij-in- en -uitstroom. In deze wijk waren veel wisselingen en korte bewoningen van huizen. De zij-uitstroom naar SO en SBO is licht hoger dan voorgaande jaren.

Sociale veiligheid en welbevinden van leerlingen
OOE vindt de sociale veiligheid en het welbevinden van leerlingen erg belangrijk. Wij maken gebruik van het instrument SCOL voor de veiligheidsmeting. De (V)SO en SBO gebruiken ZIEN. Wij hanteren een ambitieuzere norm dan de norm van 75% die het instrument hanteert.

Op de reguliere scholen is in 2023, net als in 2022, sprake van een stijging van 'welbevinden', gemiddeld wordt 80% of meer gehaald op 'welbevinden' en 'sociale veiligheidsbeleving'. Alleen 'aantasting van sociale en fysieke veiligheid' scoort net boven 75%. Het gevoel van welbevinden en veiligheid neemt toe. De ingezette acties, invoering van OOE-methode op gedrag en gerichte inzet van de adviseurs onderwijs op gedragsvraagstukken van de scholen lijken hun vruchten af te werpen. Iedere school maakt na elke meting een analyse van haar score en bevindingen. Op basis daarvan worden plannen gemaakt op school- en klasniveau. Daar waar het een schoolaangelegenheid is, wordt het opgenomen in het 'levend schoolplan' als ontwikkeldoel of borging.

AKSOS AKSOS Assurance B.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Op het SBO zijn ze gematigd tevreden over de resultaten van 'sociale veiligheidsbeleving' en 'welbevinden'. Het welbevinden is toegenomen, maar nog niet zo groot als men zou willen. De school ziet wel effecten van in gang gezette interventies: PBS, de sorrybox en de start met traumasensitief onderwijs. De school gaat de "Catamaran-methode" inrichten om daarmee een totaalaanpak te hebben voor gedrag en welbevinden.

Op het SO en VSO is de meting op 'sociale veiligheidsbeleving' en 'welbevinden' lager dan vorig jaar. Uit analyse blijkt ook dat het instrument door deze doelgroep leerlingen eigenlijk niet goed in te vullen is. SO en VSO zetten daarom dagelijks in op veiligheid en welbevinden van leerlingen. Uit observaties van leerkrachten blijkt dat er sprake is van een veilige omgeving op school, het overgrote deel van de ouders/verzorgers geven ook aan (in de tevredenheidspeiling) dat het welbevinden van hun kinderen goed is op school. OOE registreert incidenten, die gebruiken we als signaal voor veilig voelen in de scholen. De incidentenregistratie geeft geen opvallende signalen af. Zie hiervoor ook 1.3.

De meldcode
Wij volgen de landelijk verplichte Meldcode Huiselijk geweld en kindermishandeling. Binnen OOE zijn alle ib-ers opgeleide aandachtfunctionarissen, daarmee is de meldcode geborgd in de scholen. Het percentage meldingen, minder dan 2%, op de meldcode is lager dan het landelijk gemiddelde. Daarbij registreren de speciaal onderwijs scholen en de AZC-school de meeste meldingen, dit lijkt logisch samen te hangen met de leerlingenpopulatie.

Tevredenheidsmeting
In 2023 hebben we een tevredenheidsmeting gehouden onder ouders/verzorgers en medewerkers. De respons van medewerkers was 77%. De respons van ouders/verzorgers was laag, maar voldoende om conclusies aan te verbinden. Over het totaal van de meting kunnen we stellen dat men tevreden is, zowel de ouders/verzorgers als de medewerkers.

De medewerkers op de scholen geven aan tevreden te zijn over de inhoud van het werk, de sfeer in de school, het pedagogisch klimaat, de schoolcultuur en de leidinggevenden. Minder tevreden zijn zij over de werkbelasting, de loopbaanmogelijkheden en de ICT-middelen.

De medewerkers van het bestuurskantoor zijn tevreden over de arbeidsomstandigheden, de inhoud van het werk en de leidinggevende; zij zijn minder tevreden over de persoonlijke ontwikkeling, doorgroeimogelijkheden en werkbelasting.

De ouders/verzorgers geven aan tevreden te zijn over de leerkrachten, de schoolregels, veilig voelen van kinderen en sfeer en inrichting van de schoolgebouwen. Zij zijn minder tevreden over de communicatie, de aandacht voor pestgedrag, de aandacht voor zorgleerlingen en de veiligheid tijdens de reis van school naar huis. De scholen hebben hun individuele scores geanalyseerd en daar waar nodig vertaald naar acties voor hun schoolplan.

Passend onderwijs - onderwijs op maat
OOE maakt onderdeel uit van het samenwerkingsverband 22-02 PO en 22-02 VO. Met de beide samenwerkingsverbanden zijn afspraken gemaakt over het aanbod van passend onderwijs en doorverwijzingen van leerlingen naar het speciaal onderwijs. OOE heeft adviseurs onderwijs in dienst, waarvan locatiedirecteuren en intern begeleiders gebruikmaken voor passend onderwijs op hun scholen. Daarnaast biedt OOE voor hoogbegaafde leerlingen van groep 7 en 8 een plusklas aan. OOE heeft zelf scholen voor speciaal (basis)onderwijs en voorgezet speciaal onderwijs, waardoor er een breed aanbod is voor leerlingen en een eventuele overgang van een leerling naar het speciaal onderwijs goed verloopt. Er zijn in 2023 geen thuiszitters geweest.

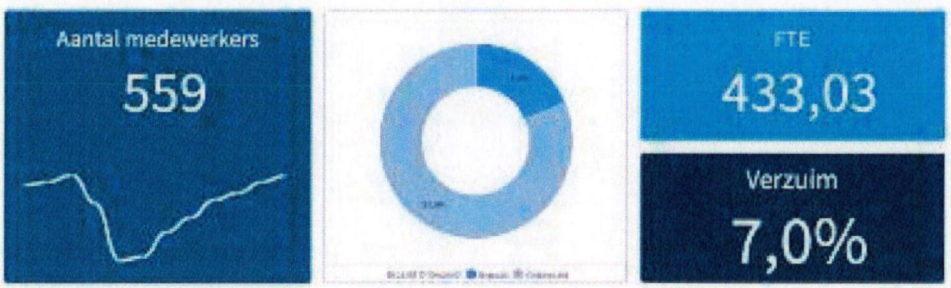
AKSOS AKSOS Assurance B.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Een landelijke ontwikkeling is dat men meer naar inclusief onderwijs wil in plaats van de 'smallere definitie' van passend onderwijs. Inclusief onderwijs betekent dat alle leerlingen samen leren in dezelfde schoolomgeving. Zowel leerlingen met of zonder een beperking, maar ook leerlingen uit gezinnen die het moeilijker hebben of anderstalige leerlingen. OOE streeft deze ontwikkeling al zoveel mogelijk na. De ontwikkelingen worden nauwgezet gevolgd en besproken in de samenwerkingsverbanden.

2.2 Personeel & professionalisering

Personeelsbeleid
In 2023 is voornamelijk ingezet op vitaliteit en professionalisering van onze medewerkers. Zij zijn ons grootste kapitaal binnen de organisatie, daarom willen we veel aandacht aan hen besteden. Zoals gemeld in de vorige paragraaf is een tevredenheidsmeting gehouden onder alle medewerkers. De uitkomsten hiervan zijn voornamelijk positief. Men is tevreden over de inhoud van het werk, de sfeer in het team en de leidinggevenden. De ontwikkel- en aandachtspunten die uit het onderzoek naar voren zijn gekomen, worden opgepakt voor de komende jaren (zoals werkbelasting en loopbaan- en doorgroeimogelijkheden).

Aantal personeelsleden en verdeling
Op peildatum 31 december 2023 zijn er 559 medewerkers in dienst bij Stichting Openbaar Onderwijs Emmen (op 31 december 2022 was dit 555 medewerkers). 81,4 % daarvan heeft een vaste aanstelling (455 medewerkers) en 18,6% (104 medewerkers) heeft een tijdelijke aanstelling.

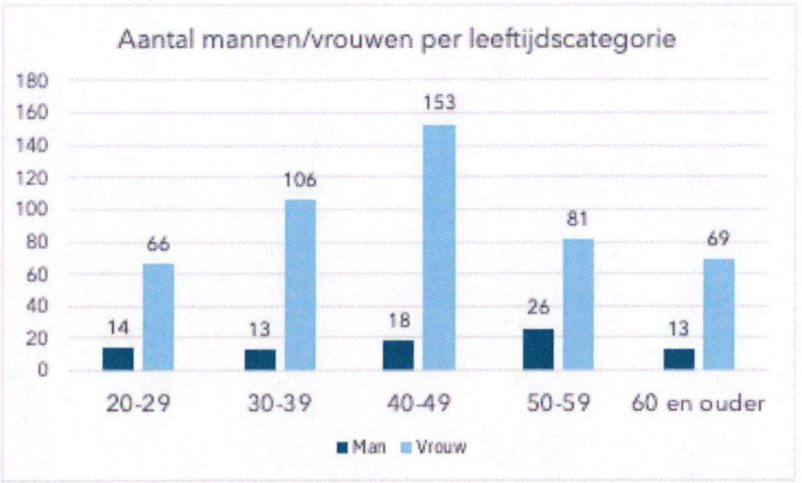
Inzetbaarheid medewerkers
In de afgelopen jaren is een aantal medewerkers met (pre)pensioen gegaan. De verwachting is dat de aankomende jaren nog meer medewerkers dit zullen doen (zie onderstaande grafiek). In 2023 is daarom inzichtelijk gemaakt hoeveel medewerkers inzetbaar zijn de aankomende jaren. Naast aantallen is het wenselijk om zicht te krijgen op kennis, expertise en inzetbaarheid van medewerkers. De OOE Academie draagt hieraan bij. Daarnaast is in 2023 gestart met 'oog voor vakmanschap'. Hiervoor is een subsidie ontvangen die wordt ingezet in 2023 en 2024. Dit ontwikkeltraject draagt eraan bij dat medewerkers taken verrichten die bij hun functie behoren (LB en LC leerkrachten). Op deze wijze zetten we medewerkers effectief in binnen het werk en hun team.

AKSOS AKSOS Assurance B.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Natuurlijk verloop

Leeftijdsopbouw

Tijdelijke contracten
Een deel van onze medewerkers is in tijdelijke dienst van OOE. Het gaat om 18,6% (104) medewerkers. Op dit moment houdt OOE (nog steeds) de systematiek van de WNRA aan. Deze wet is per 1 januari 2020 ingegaan en is erop gericht dat medewerkers na drie tijdelijke contracten, met de vierde verlenging in vaste dienst komen van de organisatie. In 2024 wordt dit beleid opnieuw beoordeeld. Met behulp van goede functionerings- en beoordelingsgesprekken kan mogelijk eerder worden overgegaan tot aanstellingen in vaste dienst.

Vitaliteit
Het verzuimpercentage bedroeg voor het kalenderjaar 2023 7,3%. (Kalenderjaar 2022 was dit 8,3%). De meldingsfrequentie was in kalenderjaar 2023 1,1 (in 2022 was dit 1,2). Het verzuimpercentage was in 2022 hoog ten opzichte van het landelijke gemiddelde in het PO, namelijk 6,4% in 2022. Uit cijfers van het Vervangingsfonds/Participatiefonds blijkt dat het landelijk verzuimcijfer 7,2% bedraagt (betreft eigen cijfers van het Vf/Pf). De verzuimcijfers van OOE lagen daarmee in 2023 rond het landelijk gemiddelde

AKSOS AKSOS Assurance B.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Zowel de bedrijfsarts als OOE zelf hebben vastgesteld dat een substantieel deel van het verzuim beïnvloedbaar is, waarbij preventieve maatregelen naar alle waarschijnlijkheid een positieve impact kunnen hebben. Het is noodzakelijk om hierop meer nadruk te leggen voor het vroegtijdig inschakelen van ondersteuning, zoals bedrijfsmaatschappelijk werk. Het nieuwe verzuimbeleid is inmiddels in concept gereed en wordt begin 2024 vastgesteld en geïmplementeerd.

De drijfveer om het verzuim naar beneden te krijgen wordt steeds urgenter met het dreigende personeelstekort en het aantal medewerkers wat met (pré)pensioen gaat. Een afname in ziekteverzuim resulteert in mindere behoefte aan vervanging. Momenteel ervaren we uitdagingen bij het invullen van vervanging, wat leidt tot samenvoeging van groepen of in het meest ongunstige geval, het naar huis sturen van een klas.

In het kader van vitaliteit biedt OOE medewerkers de kans om te sporten middels een sportabonnement.

Verantwoordelijkheden lager in de organisatie
In 2023 is afgesproken dat verantwoordelijkheden op de juiste plek in de organisatie moeten worden belegd, bij voorkeur lager in de organisatie. Locatiedirecteuren zullen hierdoor meer verantwoordelijkheden krijgen. 'D12 is de standaard'. Dit betekent dat locatiedirecteuren in een D12-schaal meer taken en verantwoordelijkheden (meerjarig) krijgen of een tweede school gaan aansturen. Dit ontwikkeltraject is eind 2023 gestart en loopt door tot 2025.

2.3 Huisvesting, facilitaire zaken & ICT

Facilitaire zaken
Zoals in het koersplan vermeld vinden wij eigentijdse en toekomstgerichte schoolgebouwen belangrijk voor het onderwijs. Daarvoor is een meerjarenonderhoudsplan opgesteld. We werken volgens dit plan. Naast de geplande onderhoudswerkzaamheden zijn ook (kleine) verbouwingen en aanpassingen in de scholen geweest. Zo zijn er kleine investeringen geweest in het aanbrengen van zonwering, speeltoestellen, terreinaanpassing, aanpassingen van ruimten etc.

Meubilair
Volgens het rooster is op een aantal scholen het meubilair vervangen. We hebben dit jaar obs Emmermeer, obs De Anbrenge en obs De Mende voorzien van nieuw meubilair.

Groot onderhoud
Op een aantal scholen hebben we groot onderhoud uitgevoerd. Dit was op De Vlonder, Emmermeer en De Lisdodde. Het groot onderhoud was met name op de binnenkant van de school gericht: schilderwerk en vloeren.

Obs 't Swartemeer en het bijgebouw van Hesselanden zijn voorzien van nieuwe dakbedekking. Verduurzaming was in beide gevallen helaas niet mogelijk/rendabel.

Verhuur/medegebruik
Bij leegstand in de eigen schoolgebouwen, heeft OOE de mogelijkheid om een ruimte te verhuren aan een derde. Wij hanteren hierbij het uitgangspunt dat de huurder/medegebruiker onderwijsgerelateerde werkzaamheden verricht die bijdragen aan de (onderwijs)ontwikkeling van het kind. Met deze partijen worden contracten afgesloten voor maximaal twee jaar met de mogelijkheid tot verlenging. Met het oprichten van de Stichting Kinderopvang Emmen en de

AKSOS AKSOS Assurance B.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

duurzame samenwerking die we hiermee als onderwijs hebben, geven wij de voorkeur aan het beschikbaar stellen van deze 'leegstand' aan dienstverlening vanuit de kinderopvang, om zo de doorgaande ontwikkellijn mogelijk te kunnen maken voor de kinderen.

Schoonmaak
In 2023 is de schoonmaak volgens contract uitgevoerd. We merken dat de schoonmaakbranche te maken heeft met krapte op de arbeidsmarkt. Dit merken we voornamelijk bij ziekte. In het verleden kon dit nog goed worden opgevangen, momenteel mogen we blij zijn dat er vervanging is. In de meeste gevallen laat de kwaliteit van de vervanging te wensen over. Ook kwam het een aantal keren voor dat er helemaal geen vervanging was. Dit hebben we opgelost door een andere schoonmaakorganisatie in te huren (op kosten van onze contractpartner).

Aanbestedingen
We hebben een nieuw energiecontract afgesloten. Dit nieuwe contract geeft voor ons weer enige zekerheid in het zicht op onze energielasten. Door gunstige ontwikkelingen op de energiemarkt zullen in 2024 de energielasten een stuk lager zijn dan in 2023. We hebben voor deze aanbesteding geparticipeerd in een groep, bestaande uit een aantal Drentse gemeentes en non-profit organisaties.

Daarnaast zijn we een Europese aanbesteding gestart voor het groenonderhoud. Dit traject loopt door tot begin 2024. Alle voorbereidende fases zijn in 2023 wel afgerond.

ICT
In 2023 hebben alle medewerkers van OOE een device ontvangen van OOE. In 2024 worden de devices van leerlingen vervangen.
In 2023 is een risicoanalyse uitgevoerd ten behoeve van ICT. Op basis daarvan is onder andere besloten om gebruik te maken van Zivver om veilig te kunnen mailen. Dit is in 2023 geïntroduceerd. Andere acties uit het rapport worden vanaf 2024 verder uitgevoerd.

Duurzaamheid & maatschappelijk verantwoord ondernemen
Daar waar mogelijk, zullen we schoolgebouwen verduurzamen. Bij nieuwbouw wordt hiermee al rekening gehouden. In een aantal bestaande gebouwen is inmiddels de tl-verlichting vervangen voor led-verlichting. Echter, momenteel is geen subsidie meer beschikbaar voor led-verlichting en vervanging van tl-verlichting is kostbaar, daarom hebben we besloten voorlopig niet op grote schaal te vervangen. Het risico dat we hiermee lopen is, dat we in de toekomst sommige tl-lampen niet meer kunnen vervangen.

2.4 Communicatie

In 2023 was professionalisering een belangrijk doel. Communicatie heeft hierin een belangrijke rol. Door het oprichten van de kinderopvangorganisatie zijn enkele onderwerpen in een stroomversnelling gekomen, maar zijn er ook gedurende het jaar andere prioriteiten gesteld.

Naamgeving en uitingen 'nieuwe' organisatie
Door het oprichten van de Stichting Kinderopvang Emmen wilde OOE een andere naamgeving, waaruit blijkt dat OOE niet alleen onderwijs aanbiedt, maar ook kinderopvang. Als handelsmerk gebruiken wij daarom sinds 1 januari 2024 de naam Onderwijs en Opvang Emmen. Deze organisatie bestaat uit twee stichtingen, namelijk Stichting Openbaar Onderwijs Emmen en Stichting Kinderopvang Emmen.

AKSOS AKSOS Assurance B.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Ook is het logo en de huisstijl gewijzigd. Dit betekent dat op alle uitingen en gevelbeletteringen het logo en de huisstijl moest worden vervangen. Sjablonen, lettertypes etc. zijn allemaal herzien. Dit was uiteraard niet allemaal te realiseren voor 1 januari 2024, daarom loopt het aanpassen van o.a. documenten, gevelbelettering en vervangen van vlaggen door in 2024.

Professionalisering en bewustwording communicatie
Een professionele organisatie vraagt om een professionele uitstraling. Goede en zorgvuldige communicatie is daarbij onontbeerlijk. Niet alleen taalgebruik, maar ook uitingen zoals nieuwbrieven, folders, gebruik van logo's etc. zijn hierbij belangrijk. Medewerkers van team Communicatie gaan daarom op schoolbezoek om hier aandacht voor te vragen en bewustzijn te creëren. In 2023 is al een aantal scholen bezocht. In 2024 zullen nog meer scholen worden bezocht. We merken een groeiende vraag van locatiedirecteuren, locatiemanagers en medewerkers van het bestuurskantoor naar ondersteuning op communicatiegebied.

Reputatiemanagement en -communicatie
De naamsbekendheid van OOE is groot in de omgeving Emmen. We willen de reputatie van OOE hooghouden, zo nodig verder verbeteren in het belang van de doorgaande ontwikkellijn die OOE aanbiedt sinds 1 januari 2024 met haar nieuwe stichting voor kinderopvang. Hier hoort een communicatiestrategie bij, waarbij diverse communicatiemiddelen kunnen worden ingezet. Een plan hiervoor wordt in 2024 opgesteld. Afdeling Communicatie krijgt momenteel steeds meer verhalen van scholen die gebruikt kunnen worden in het kader van reputatiemanagement. Deze verhalen kunnen worden gebruikt voor sociale media, het intranet BREIN of de website.

Om OOE te profileren is goede arbeidsmarktcommunicatie ook belangrijk. We vinden het belangrijk dat OOE zichtbaar is voor ouders/verzorgers, maar ook voor (nieuwe) medewerkers. In 2023 zijn de formats voor de vacatures al aangepast en aansprekender opgesteld. Het bereik op LinkedIn, Facebook en Instagram is goed. Sollicitanten zijn positief over de vormgeving. In 2024 zal nog meer aandacht besteed worden aan arbeidsmarktcommunicatie, door o.a. gebruik te maken van filmpjes, maar ook andere platformen aan te boren.

Medio 2024 lanceren we een nieuwe website, waarvan zowel onderwijs als opvang onderdeel uitmaakt. De individuele schoolwebsites komen daarmee te vervallen. De nieuwe website wordt aantrekkelijk voor ouders/verzorgers, maar ook voor (nieuwe) medewerkers.

2.5 AVG & Privacy

Waar eind 2022 nog veel aandacht ging naar het opstellen van beleid, is in 2023 meer aandacht besteed aan implementatie, uitvoering en borging van onder andere de volgende zaken:

- Verdere invoering van multifactorauthenticatie (MFA) en mogelijkheid voor veilig mailen.
- Het werken aan een hoger volwassenheidsniveau binnen de ICT-omgeving.
- Invoering van dienst Verwerkersovereenkomsten van Kennisnet en beoordelen van nieuwe en bestaande verwerkersovereenkomsten.
- Bewustwording onder medewerkers middels nieuwsbrieven, artikelen op BREIN en quizzen.
- Uitvoering van een risicoanalyse op ICT door Aksos.
- Monitoring en logging van de ICT-applicaties met een hoog risico (naar aanleiding van twee incidenten)
- Procedure voor bewaren en opschonen van gegevens.

AKSOS AKSOS Assurance B.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

- Er is een begin gemaakt met het uitvoeren van de audit middels een enquête, gehouden onder het personeel over de invoering van de AVG. Deze zal begin 2024 worden opgeleverd.
- Afhandeling van verschillende datalekken, inzageverzoeken en een AVG-klacht.
- Er is een jaarplanning gemaakt ten aanzien van AVG-activiteiten voor 2024.

Op basis van de bevindingen van de Functionaris Gegevensbescherming zal in 2024 aandacht besteed worden aan de volgende privacy onderwerpen:

- Risicoanalyses uitvoeren op applicaties met hoog risico.
- Impactanalyse uitvoeren op basis van het Normenkader IBP voor het Funderend Onderwijs.
- Bewustwording van en voorlichting geven over privacy onderwerpen, ook bij nieuwe medewerkers, met name rondom informatiebeveiliging, zoals het gebruik van eigen devices en de gevaren van phishing.
- Het proces van bewaren en opschonen van persoonsgegevens verder implementeren en inrichten (inclusief de mail en SharePoint en Teams omgeving).
- De evaluatie van privacybeleidsdocumenten en IKC- ontwikkeling opnemen in beleid waar mogelijk.
- Aandacht geven aan het melden en rapporteren van datalekken.

2.6 Financieel Beleid

Doelen en resultaten

Resultaat 2023 en strategisch financieel meerjarenbeleid
De jaarrekening 2023 sluit met een negatief resultaat van € 461.002. Het resultaat is daarmee nadeliger dan in de begroting oorspronkelijk was geraamd (geraamd was € 263.110 nadelig). Nadat een deel van het resultaat is onttrokken, dan wel toegevoegd aan specifiek daarvoor gevormde bestemmingsreserves, wordt het restant (€ 427.351) onttrokken aan de algemene reserve. Na resultaatverdeling bedraagt de algemene reserve per 31 december 2023 bijna € 2,5 miljoen. Gezien de omvang van onze stichting in relatie tot het ingeschatte risicoprofiel en rekening houdende met landelijke gemiddelden inzake algemene reserves van PO-instellingen, moet daarmee geconcludeerd worden dat het eigen vermogen aan de lage kant is.

Ten opzichte van de gepresenteerde cijfers in de jaarrekening van voorgaand jaar is het eigen vermogen aanzienlijk lager. Dit wordt veroorzaakt doordat er ten aanzien van de verwerking van het groot onderhoud door OOE in 2023 een stelselwijziging is doorgevoerd. Tot en met het verslagjaar 2022 werden de kosten van groot onderhoud geactiveerd. Met ingang van 2023 wordt bij het verantwoorden van de kosten voor groot onderhoud gebruik gemaakt van een voorziening. Doordat er hierdoor formeel sprake is van een stelselwijziging als gevolg van een wijziging in de waarderingsgrondslagen, wordt de wijziging retrospectief verwerkt. Dat betekent dat er een herrekening moest plaats vinden van het eigen vermogen per 31 december 2022 op basis van de gewijzigde grondslagen. Per saldo is het eigen vermogen hierdoor met ruim € 7,8 miljoen verlaagd.

Om een onderbouwde uitspraak te kunnen doen omtrent de toereikendheid van het eigen vermogen, zal in 2024 een organisatiebrede risicoanalyse worden uitgevoerd. Op basis hiervan kan de minimale omvang van het eigen vermogen worden bepaald.

AKSOS AKSOS Assurance B.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

In de komende jaren wordt een lichte krimp van het aantal leerlingen verwacht. Aangezien de bekostiging met name is gebaseerd op het aantal leerlingen, zal dit in beginsel ook een drukkend effect hebben op de bekostiging (rijksbijdragen)

Om OOE ook op de lange termijn financieel gezond te houden, is het van belang om vooruit te kijken en denken. Ondanks alle (financiële) onzekere factoren die binnen het onderwijs spelen, moet steeds een beredeneerde voorspelling worden gemaakt van verschillende factoren die van invloed kunnen zijn op toekomstige inkomsten en uitgaven. Vervolgens moeten deze verwachtingen worden vertaald naar strategisch en financieel beleid, om tijdig en adequaat bij te kunnen sturen. Hierbij moet nadrukkelijk verbinding worden aangebracht tussen de verschillende beleidsterreinen, met als uitgangspunt het verzorgen van goed onderwijs.

De grootste uitgavenpost binnen OOE is personeel. De personele lasten bedragen circa 84% van de totale exploitatie. Financiële krimp dient dan ook bijna per definitie grotendeels te worden opgevangen door het terugdringen van de omvang van de formatie. De mogelijkheden hierin worden echter soms beperkt. De Wet werk en zekerheid veroorzaakt al snel verplichtingen ten aanzien van (tijdelijke) medewerkers, waardoor het soms lastig is om een flexibele schil van personeel in te richten. Essentieel onderdeel van duurzaam financieel beleid is strategisch HRM-beleid (SHRM), met als doel zowel de individuele medewerkers als de gehele formatie tijdig en blijvend in lijn te brengen met toekomstige ontwikkelingen en strategische keuzes. SHRM en personeelsbeleid gericht op de duurzame inzetbaarheid van medewerkers is noodzakelijk om ziekteverzuim en vroegtijdige uitval zoveel mogelijk te beperken.

Om binnen alle lagen en geledingen van de organisatie te komen tot een adequate en efficiënte inzet van beschikbare middelen, is het van belang dat het financieel beleid transparant is en de keuzes en uitgangspunten kunnen rekenen op voldoende draagvlak. Bekendheid met en betrokkenheid bij het strategisch beleid van OOE is hierbij een voorwaarde. Door aan deze voorwaarden te voldoen, kunnen ook in potentie lastige financiële keuzes rekenen op meer begrip.

Bovenmatige reserve (normatief eigen vermogen (NEV))
In 2019 oordeelde de inspectie dat OOE een bovenmatige reserve had. Doordat ingaande 2023 het groot onderhoud wordt verwerkt via een voorziening, is van een overschrijding inmiddels geen sprake meer.

Inrichting van de eigen (financiële) administratie
Vanaf 1 januari 2022 maakt OOE gebruik van de dienstverlening van Merces. De personeels- en salarisadministratie wordt gevoerd in HR2day. De financiële administratie wordt gevoerd met Visma Finance, waarbij de facturenstroom wordt georganiseerd door middel van Pro-active van Spendcloud. Door middel van Capisci van Datapas kunnen we de informatie uit deze pakketten eenvoudig ontsluiten.

Investeringsbeleid
De investeringen worden opgenomen in de begroting. De locatiedirecteuren - en vanuit het bestuurskantoor de directeur-bedrijfsvoering en de strategisch adviseurs - geven aan welke investeringen plaats dienen te vinden. Hiertoe beschikken zij over een investeringsbudget en inzage in gedane investeringen. Vanuit de verschillende plannen (o.a. schooljaarplan) bepalen genoemde actoren de investeringen. Het totaal aan investeringen wordt beoordeeld door de bestuurder en financieel adviseur met de controller op haalbaarheid en wenselijkheid.

AKSOS AKSOS Assurance B.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Treasury
OOE heeft ingaande 2022 haar eigen treasurystatuut en treasurybeleid. Deze is door de RvT goedgekeurd. In het statuut worden onder andere de volgende doelstellingen benoemd:

- Liquiditeit op korte en lange termijn (beschikbaarheid en rentemaximalisatie);
- Lage financieringskosten (kostenminimalisatie);
- Liquideerbare en risicomijdende beleggingen (risicominimalisatie);
- Kosteneffectief betalingsverkeer (kostenminimalisatie);
- Inzet rente-instrumenten.

OOE heeft geen bijzondere beleggingen en of beleningen uitstaan ultimo 2023. De middelen die OOE gedurende 2023 tot haar beschikking had, zijn gedurende het jaar, voor zover niet direct noodzakelijk voor de reguliere bedrijfsvoering, aangehouden op een bedrijfsspaarrekening bij de huisbankier.

Financiële gevolgen door Covid-19
Vanuit het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap is voor het Nationaal Programma Onderwijs (NPO) bekostiging beschikbaar gesteld voor de schooljaren 2021-2022 en 2022-2023. De besteding hiervan mag nog twee schooljaren doorlopen (derhalve tot en met juli 2025). De NPO-middelen die niet zijn besteed, zijn gereserveerd voor de scholen die het budget niet volledig hebben benut.

Allocatie van middelen
De allocatie van middelen vindt plaats in de begroting, maar ook tijdens het samenstellen van het bestuursformatieplan. Voor het verslagjaar 2023 is dat op dezelfde wijze uitgevoerd als voorgaande jaren.

Jaarlijks worden aan de hand van de door het ministerie van OCW gehanteerde variabelen en de leerlingentelling de baten voor de materiële schoolbegroting toebedeeld. Daarnaast wordt een bedrag voor scholing toegekend op basis van een vast bedrag per fte. Voor het deel waarvoor de locatiedirecteur niet budgetverantwoordelijk is, maar wat wel schoolse uitgaven betreft, worden de middelen op basis van de berekening van de bekostiging toebedeeld.

In de begroting wordt rekening gehouden met een groot gedeelte aan personele lasten. Deze middelen worden verdeeld over de scholen tijdens het formatieproces. Evenals voorgaande jaren hanteert OOE in 2023 hierbij het allocatiemodel. Het allocatiemodel is gebaseerd op solidariteit. In het vaststellen van het budget voor de formatie per school, wordt rekening gehouden met de gemiddelde personeelslast op bestuursniveau. Dit wordt doorberekend in het aantal fpe's (fte's LB-schaal) dat voor elke school beschikbaar is. Schoolleiders hoeven bij de inzet van personeel daardoor geen rekening te houden met de leeftijd van het personeel, kosten van duurzame inzetbaarheid, ouderschapsverlof etc. Het bestuursformatieplan geeft bovendien een meerjarig beeld en geeft de verhouding weer tussen leerlingaantallen, bekostiging en bestuursverplichtingen. Op basis van deze gegevens wordt per schooljaar bepaald of tijdelijke aanstellingen omgezet kunnen worden in vaste aanstellingen.

OOE streeft ernaar om zoveel mogelijk fte's voor de klas te houden. De bovenschools directeuren verantwoorden tijdens management rapportage (marap's) gesprekken met het College van Bestuur de percentages "voor de klas" en het percentage "buiten de klas" voor elke school van hun scholengroep.

Het resterende deel van de middelen wordt gebruikt om de personele lasten en overige materiële bovenschoolse zaken te bekostigen.

AKSOS AKSOS Assurance B.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Bovenschoolse zaken zijn onder andere:

- overige personele lasten zoals arbodienstverlening
- ICT-kosten
- contributies
- kosten bestuurskantoor (administratie, bestuur en beheer)

De GMR heeft positief geadviseerd over de begroting. Het schoolbestuur heeft de begroting voor 2023 vastgesteld en de Raad van Toezicht heeft de begroting goedgekeurd.

Voor de begroting 2023 is OOE gestart met een zogenaamde 'Kaderbrief'. Een belangrijk onderdeel van het financiële beleid dat hierin is vastgesteld, is de ontwikkeling om verantwoordelijkheden zo mogelijk lager in de organisatie te beleggen. De bekostiging wordt volledig aan de scholen toegekend, waarbij enerzijds een deel wordt afgeroomd ten behoeve van de formatie en anderzijds afroming plaatsvindt voor dekking van de kosten die gemaakt worden op bestuurlijk en bovenschools niveau. Bij deze laatste valt te denken aan de kosten gepaard gaande met de inzet van het bestuurskantoor en kosten zoals arbodienstverlening, ICT-kosten en contributies.

Onderwijsachterstandenmiddelen
De onderwijsachterstandsmiddelen worden verdeeld op basis van de ontvangst van de bekostiging die op haar beurt is gebaseerd op de achterstandsscores van het CBS. De middelen worden volledig ingezet voor formatie. De middelen worden op deze wijze ingezet voor leerkrachten of onderwijsassistenten. De GMR heeft ingestemd met het bestuursformatieplan. Het bestuursformatieplan past daarbij binnen de financiële kaders van de goedgekeurde begroting.

2.7 Risico's en risicobeheersing

Risico's
In het kader van bestuurlijke transparantie is het van belang risico's in kaart te brengen. Dit stelt als randvoorwaarde dat OOE in staat moet zijn het proces van identificatie, analyse en beheersing van risico's goed te doorlopen. Door effectief risicomanagement te bedrijven is de stichting zowel in staat om bestuurlijke transparantie te garanderen, als ook om de bedrijfsvoering efficiënter te doen verlopen. Dit maakt dat risicomanagement middelen kan opleveren; middelen die weer ten goede kunnen komen aan de kerntaak van de stichting: het faciliteren van het geven van goed onderwijs.

De risico's worden hieronder in zijn algemeenheid benoemd. Het gaat daarbij om risico's waarvoor nog geen maatregelen getroffen zijn, maar die, mochten deze risico's zich daadwerkelijk voordoen, van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie van de stichting (risico's die verzekerd zijn, meestal betreft het hier schaderisico's, worden hier uiteraard niet benoemd). Voor het dekken van deze risico's is een financiële buffer in de vorm van 'weerstandscapaciteit' noodzakelijk.

Leerlingenaantal
Als meest risicovolle aspect wordt de ontwikkeling van het aantal leerlingen ingeschat. Er is de komende jaren sprake van een beperkte daling van het leerlingenaantal. De lichte krimp is een feit en zal geaccepteerd moeten worden. Het meerjarenperspectief en het personeelsbeleid worden hierop afgestemd, waardoor feitelijk het risico wordt gemitigeerd.

AKSOS AKSOS Assurance B.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

De krimp van het aantal leerlingen kan ertoe leiden dat een school onder de gemeentelijke opheffingsnorm komt. Op dat moment kan een beroep worden gedaan op één van de uitzonderingsbepalingen om de bekostiging van de desbetreffende school desalniettemin voort te kunnen zetten.

Onderhoud
Schoolbesturen zijn sinds 2015 ook verantwoordelijk voor het buitenonderhoud van de schoolgebouwen. Een risico dat onder andere bestaat is dat schoolbesturen worden geconfronteerd met een krimpend 'onderhoudsbudget' omdat dat is gebaseerd op een (licht) teruglopend aantal leerlingen. Die krimp doet zich niet voor in de onderhoudsposten van het qua omvang gelijkblijvende gebouw. De gemeente blijft, ook na het overhevelen van de verantwoordelijkheid van het buitenonderhoud, overigens wel verantwoordelijk voor nieuwbouw en 1e inrichting. Complicerende factor is het feit dat het schoolbestuur in het schoolbestuurlijk overleg met de gemeente afspraken moet maken over de wijze waarop invulling zal worden gegeven aan renovatieprojecten.

Formatie
De formatie moet in omvang aansluiten bij de inkomsten die als gevolg van de kleine afname in het aantal leerlingen licht zullen dalen. Door strategische personeelsplanning en het optimaal benutten van interne mobiliteit van medewerkers en natuurlijk verloop (zeker in 2026 is dat verloop relatief groot) verwacht OOE hier overigens adequaat op te kunnen anticiperen.

Niet alleen de omvang, maar ook de samenstelling van de totale formatie moet toekomstbestendig zijn. Naast het belang van het juiste evenwicht tussen 'handen in de klas' en ondersteuning (inclusief aansturing en bedrijfsvoering), is het ook van belang dat beschikbare functies en competenties binnen de formatie aansluiten bij onderwijskundige en maatschappelijke ontwikkelingen. Door in te zetten op strategisch personeelsbeleid (SHRM), anticipeert OOE op bestuurs-, school- en individueel niveau op duurzame inzetbaarheid. Professionalisering en goed werkgeverschap spelen hierbij een belangrijke rol.

Dreigend lerarentekort
Er doet zich een tekort aan leerkrachten voor. Inmiddels zijn er regionaal initiatieven genomen om samen met andere schoolbesturen het lerarentekort op te lossen of te verkleinen. Daarnaast is OOE aangesloten bij een initiatief waarbij de samenwerking tussen NHL Stenden Hogeschool en OOE wordt vergroot. Op deze wijze hoopt OOE nieuwe aanstormende talenten aan zich te binden. Daarnaast streeft OOE na om zoveel mogelijk medewerkers in vaste dienst aan te nemen. Jaarlijks wordt een integrale afweging gemaakt, op basis van te ontvangen middelen en het personeelsbestand, of opnieuw extra medewerkers in vaste dienst aangesteld kunnen worden.

Klassenvergroting door wegvallen NPO-middelen
Vanaf 2021 zijn NPO-middelen beschikbaar gesteld om eventuele leerachterstanden als gevolg van de coronapandemie weg te kunnen werken of te verminderen. Scholen hebben samen met hun MR afspraken gemaakt over de inzet van deze middelen. Niet ingezette middelen mogen in 2024 en 2025 nog worden ingezet. Vanaf schooljaar 2023-2024 worden geen nieuwe NPO-middelen meer beschikbaar gesteld. Dit kan effect hebben op de formatie van de scholen en de groepsgrootte. Door inzet van NPO-middelen zijn op enkele scholen de klassen verkleind.

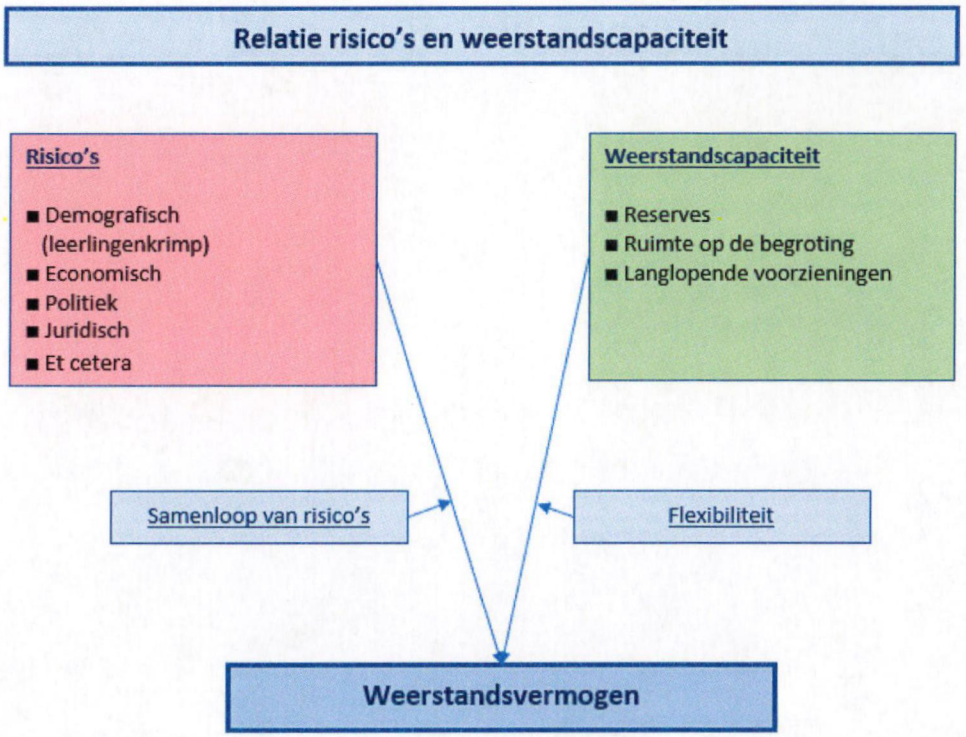
Verklaring omtrent gedrag (VOG)
Alle personeelsleden in dienst van OOE dienen een geldige VOG te kunnen overhandigen. Voor nieuwe personeelsleden worden deze direct bij indiensttreding aangevraagd. Het verstrekken van deze VOG's duurt een aantal dagen. Hierdoor zijn nieuwe medewerkers niet

AKSOS AKSOS Assurance B.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

direct inzetbaar en bestaat de mogelijkheid dat klassen naar huis gestuurd moeten worden, omdat er geen leerkracht beschikbaar is.

Om bovenstaande risico's te kunnen dragen is de aanwezigheid van voldoende weerstandscapaciteit noodzakelijk. De bestaande risico's kunnen vervolgens aan die weerstandscapaciteit worden gerelateerd. Het weerstandsvermogen is tenslotte de verhouding tussen de weerstandscapaciteit en de risico's die OOE loopt.

Het vorenstaande kan modelmatig als volgt worden vormgegeven:

Weerstandscapaciteit
De incidentele weerstandscapaciteit betreft het vermogen om tegenvallers eenmalig op te vangen zonder dat dit invloed heeft op de voortzetting van onderwijstaken op het geldende niveau. Inzet van de incidentele middelen is alleen noodzakelijk als het bestuur hiervoor geen budget op de begroting heeft geautoriseerd. Dit vereist daardoor altijd een bestuursbesluit. De incidentele weerstandscapaciteit wordt bepaald door de stand van de algemene reserve en van de bestemmingsreserves. Van de bestemmingsreserves ligt de bestedingsrichting in meer of mindere mate vast. Het bestuur kan echter de bestedingsrichting van de bestemmingsreserves – indien noodzakelijk - wijzigen.

Ook stille reserves maken onderdeel uit van de incidentele weerstandscapaciteit. Met stille reserves worden activa bedoeld die niet tegen de (hogere) marktwaarde op de balans worden gewaardeerd. Dergelijk reserves komen bij OOE niet voor.

AKSOS AKSOS Assurance B.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

In de volgende tabel wordt de incidentele weerstandscapaciteit in de vorm van eigen vermogen op 31 december 2023 weergegeven.

Omschrijving	*Bedragen x € 1.000*
Algemene reserve	2.878
Bestemmingsreserves	
- Publiek	2.977
- Privaat	0
Bestemmingsfondsen	
- Publiek	0
- Privaat	0
Rekeningresultaat	-461
	5.394

De structurele weerstandscapaciteit bestaat uit de middelen die permanent ingezet kunnen worden om tegenvallers in de lopende exploitatie op te vangen, zonder dat dit ten koste gaat van de uitvoering van bestaande onderwijstaken over meerdere jaren. De structurele weerstandscapaciteit zou kunnen bestaan uit een in de begroting opgenomen bedrag voor 'onvoorzien'. Bij OOE is een dergelijk post niet aanwezig; binnen het onderwijs is opname van een dergelijke post overigens ook niet gebruikelijk.

Weerstandsvermogen
Bij het optimaliseren van het weerstandsvermogen spelen naast weerstandscapaciteit en risico's als zodanig ook andere factoren een rol. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om het aanpassingsvermogen of de flexibiliteit van de organisatie en om de kans op gelijktijdigheid van tegenslagen. Op zichzelf genomen kleine risico's kunnen door toeval gelijktijdig of vlak na elkaar optreden, waardoor toch een groot beroep op de weerstandscapaciteit noodzakelijk is. De kansen op verschillende soorten tegenvallers kunnen afhankelijk zijn.

Door de relatie tussen risicomanagement en de weerstandsparagraaf in begroting en de jaarrekening, ligt de nadruk op het inschatten van de financiële gevolgen. Risicomanagement gaat echter ook voor een belangrijk deel om bewustwording. De kracht van een goed in de stichting verankerd risicomanagement is dat de stichting zich bewust is welke onzekerheden de door het bestuur gestelde doelstellingen in de weg staan en dat maatregelen hiertegen kunnen worden getroffen.

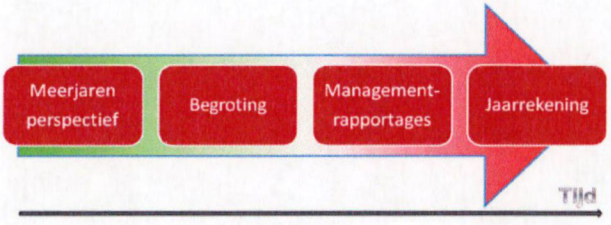
Risicobeheersings- en controlesysteem
Om nu en in de toekomst de verantwoordelijkheden ten aanzien van de beheersing van zowel de personele als de materiële baten en lasten te kunnen dragen en de risico's die daaraan verbonden zijn blijvend te beheersen, is een goed werkende planning- en control cyclus van groot belang. Openbaar Onderwijs Emmen stuurt er actief op om alle processen op alle niveaus in de organisaties op orde te hebben. De sturing en verantwoording daarvan gebeurt onder andere door middel van planning- en control documenten. In 2023 zijn onder andere de volgende documenten opgeleverd:

- Bestuurlijk jaarverslag en jaarrekening 2022
- Schooljaarverslagen 2022 en jaarplannen 2023
- Managementrapportages in 2023
- Begroting 2024 met bestuurlijke doelstellingen
- Subsidieverantwoordingen

AKSOS AKSOS Assurance B.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

OOE kent naar verwachting een normaal risicoprofiel. Hiermee rekening houdende moet gesteld worden dat de stichting over een relatief geringe financiële buffer beschikt. In de tweede helft van 2024 zal daarom een organisatie brede risicoanalyse worden uitgevoerd. Hiermee is OOE op termijn nog beter in staat om risicomanagement in de bedrijfsvoering te implementeren en kan er een beter onderbouwde uitspraak worden gedaan omtrent de toereikendheid van het weerstandsvermogen.

Gedurende het jaar 2024 zal - conform hetgeen ook in voorgaande jaren reeds gebruikelijk was - de werkelijke ontwikkeling nauwgezet worden gevolgd. De daartoe opgezette planning- en control cyclus moet het mogelijk maken om tijdig ontwikkelingen te signaleren en daarop te anticiperen, zodat middelen efficiënt ten behoeve van een optimaal onderwijsproces kunnen worden aangewend. Een volwaardige cyclus vereist een terugkoppeling van de financiële raming met de inhoudelijke doelstellingen. Bij de toetsing en controle achteraf dienen op een soortgelijke wijze de financiële afrekening en de inhoudelijke realisatie met elkaar in verband te worden gebracht.

AKSOS AKSOS Assurance B.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

3. Verantwoording van de financiën

3.1 Ontwikkelingen in meerjarig perspectief

Leerlingenaantal
De in de meerjarenbegroting 2024-2027 geprognosticeerde leerlingaantallen zijn afgestemd met de locatiedirecteuren. Deze prognoses worden per school gebaseerd op overzichten van kinderen van 0 tot en met 13 jaar in het verzorgingsgebied van de desbetreffende school en worden gecombineerd met overzichten inzake het marktaandeel van die school en met ontwikkelingen van het leerlingenaantal in de afgelopen jaren. Het marktaandeel is in 2023 wederom iets verder gestegen (van 50,35% naar 50,59%). Voor 2024 wordt een geringe verdere daling van het aantal leerlingen voorzien. Aangezien in de kinderopvang al sprake is van een toename van het totaal aantal kinderen, wordt binnen OOE verwacht dat het aantal leerlingen zich de komende jaren zal gaan stabiliseren. Op termijn wordt verwacht dat dit langzamerhand weer zal gaan stijgen.

Het leerlingenaantal wordt tot nog toe behoorlijk beïnvloed door fluctuaties van het leerlingenaantal op obs Hesselanden (asielzoekers). Hierin schuilt derhalve voor de komende jaren een onzekere factor. Ontwikkelingen omtrent vreemdelingenkinderen worden actief gevolgd om het mogelijk te maken om direct hierop te kunnen anticiperen.

Leerlingen

	Verslagjaar				
	2022	2023	2024	2025	2026
Aantal leerlingen	4.557	4.504	4.410	4.311	4.283

In de jaren tot en met 2021 was sprake van een relatief sterke daling van het aantal leerlingen. Die daling werd met name veroorzaakt door demografische ontwikkelingen. OOE heeft hierop onder andere geanticipeerd door een strategisch huisvestingsplan te maken. Hierin worden uitgangspunten en ambities geformuleerd op het gebied van huisvesting. Dit plan zal bijdragen aan een stabilisering van het leerlingenaantal, maar kan wellicht op termijn ook zorgen voor groei van het aantal leerlingen op bepaalde scholen door aantrekkingskracht in verband met kwalitatief goede scholen en nieuwbouw van scholen. Ook door professionalisering van het onderwijs en door een verbeterde zichtbaarheid van OOE in de wijk of het dorp (profilering) wordt een leerlingenstijging nagestreefd.

Fte's
Het verloop van de formatie is gebaseerd op de gemiddelde personele bezetting gedurende het kalenderjaar met daarin uitsluitend verdisconteerd het natuurlijk verloop. Hierbij is de aanname gedaan dat het natuurlijk verloop altijd plaatsvindt aan het begin van het schooljaar. De bezetting is gebaseerd op alle personeel dat in dienst is geweest gedurende het jaar; naast vaste dienstbetrekkingen zijn dat dus onder andere ook vervanging en inzet voor arrangementen.

In 2022 vond in vergelijking met 2021 bij het onderwijsondersteunend personeel een stijging plaats van de formatie. Deze stijging mocht volledig worden toegerekend aan de NPO-middelen. In 2023 blijft daardoor de omvang in fte's vrijwel gelijk. Nadat de NPO-periode (er worden gedurende een tweetal schooljaren additionele middelen in het kader van de NPO ontvangen; besteding daarvan dient ultimo juli 2025 te hebben plaats gevonden) is afgelopen, zal de projectformatie die vanuit deze NPO-middelen wordt gefinancierd weer vervallen. Dit is in 2025 dan ook duidelijk zichtbaar.

AKSOS AKSOS Assurance B.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Het verwachte verloop van personeel kan uitgedrukt in fte's als volgt worden weergegeven:

FTE

Aantal FTE	Verslagjaar				
	2022	2023	2024	2025	2026
Bestuur / management	30,7	30,86	31,95	30,7	30,7
Onderwijzend personeel	299,8	300,12	287,87	269,5	267
Ondersteunend personeel	104,05	106,24	96,22	81,3	80,3

De scherpe daling van het aantal fte's OOP, kan met name worden herleid naar het vervallen van de dekking vanuit gereserveerde NPO-middelen. In 2023 was strategische personeelsplanning een actiepunt vanuit het bestuurlijk koersplan. Middels de strategische personeelsplanning kan OOE beter anticiperen op toekomstige ontwikkelingen, zoals fluctuaties in het leerlingaantal, pensioneringen en krapte op de arbeidsmarkt.

3.2 Staat van baten en lasten en balans

Exploitatie

Staat van baten en lasten

	Realisatie 2022	Begroting 2023	Realisatie 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Verschil R2023 vs. B2023	Verschil R2023 vs. R2023
BATEN								
Rijksbijdragen	42.957.297	42.888.578	46.164.649	43.920.174	42.019.310	41.114.753	3.276.071	3.207.352
Overheidsbijdragen en -subsidies	98.261	91.701	148.494	148.373	142.360	123.360	56.793	50.232
Werk in opdracht van derden	0	0	0	0	0	0	0	0
Overige baten	255.951	242.633	457.613	280.000	280.000	280.000	214.980	201.662
TOTAAL BATEN	**43.311.509**	**43.222.912**	**46.770.755**	**44.348.547**	**42.441.670**	**41.518.113**	**3.547.844**	**3.459.246**
LASTEN								
Personeelslasten	35.978.538	36.651.693	39.529.950	37.995.261	36.501.511	35.205.352	2.878.257	3.551.412
Afschrijvingen	892.182	963.255	783.063	1.087.891	1.271.924	1.281.463	-180.192	-109.119
Huisvestingslasten	2.266.949	3.268.990	3.902.227	3.051.400	3.051.400	3.051.400	633.237	1.635.278
Overige lasten	3.247.895	2.598.084	3.092.728	2.606.607	2.572.784	2.506.942	494.644	-155.167
TOTAAL LASTEN	**42.385.565**	**43.482.022**	**47.307.969**	**44.741.159**	**43.397.619**	**42.045.157**	**3.825.947**	**4.922.404**
SALDO								
Saldo baten en lasten	925.944	-259.110	-537.214	-392.612	-955.949	-527.044	-278.104	-1.463.158
Financiële baten en lasten	-22.793	-4.000	76.212	468.750	435.000	390.000	80.212	99.005
TOTAAL RESULTAAT	**903.151**	**-263.110**	**-461.002**	**76.138**	**-520.949**	**-137.044**	**-197.892**	**-1.364.153**

Verschil verslagjaar en begroting

In 2023 wordt een wat negatiever resultaat behaald dan was begroot. Dit heeft een (grotendeels incidenteel en daarmee bijzonder) aantal oorzaken.

De rijksbijdragen over 2023 zijn bijna € 3,3 miljoen hoger dan begroot. De belangrijkste oorzaak hiervan is de ophoging van de rijksbekostiging op grond van de referentiesystematiek (prijsbijstelling op het personele deel van de bekostiging).

AKSOS AKSOS Assurance B.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

De overige baten zijn bijna € 215.000 hoger dan begroot. Deze hogere baten worden veroorzaakt door niet geraamde detacheringsbaten en ontvangen vergoedingen met betrekking tot 2022 voor leerlingenvervoer.

De totale lasten zijn in 2023 circa € 3,8 miljoen hoger dan begroot.

Een incidentele en daarmee bijzondere oorzaak is gelegen in de noodzaak tot het treffen van een tweetal voorzieningen.

- Voorziening verhaal WGA-lasten.
  Als werknemers van OOE na twee jaar ziekte gedeeltelijk of volledig - maar niet duurzaam - als arbeidsongeschikt zijn beoordeeld, betaalt OOE als werkgever maximaal 10 jaar de WGA-uitkering aan flexwerkers en werknemers in vaste dienst. In een deel van het jaar 2020 is OOE (binnen de gemeente Emmen) eigen risicodrager voor de WGA geweest en is het risico in die periode niet herverzekerd geweest. Voor de oud-werknemers die hun eerste arbeidsongeschiktheidsdag in die periode hadden, worden de WGA-lasten door het UWV op OOE verhaald. De totale toekomstige WGA-last is in 2023 voorzien. Dit heeft geleid tot het treffen van een voorziening WGA-lasten voor een bedrag van € 788.000.

- Voorziening onderhoud gebouwen
  Ingaande 2023 verwerkt OOE het groot cyclisch onderhoud via een voorziening. In de begroting was hiermee nog geen rekening gehouden. De in 2023 verantwoorde, maar niet geraamde dotatie aan de voorziening onderhoud, bedraagt over 2023 bijna € 675.000. Daartegenover staat dat de geraamde afschrijvingskosten op het groot onderhoud zijn vervallen (€ 103.000).

In 2023 is een nieuwe CAO afgesloten die een aanzienlijke prijsstijging tot gevolg heeft gehad. Uiteraard staat hier een stijging van de baten tegenover omdat het Rijk de personele lasten in beginsel vergoedt.

'Genormaliseerd' resultaat

Indien rekening wordt gehouden met een aantal bijzondere posten van de jaarrekening, ontstaat meer inzicht in een min of meer 'genormaliseerd resultaat':

Resultaat exploitatie		-461.002
Dotatie aan de nieuwe voorziening WGA	788.013	
Kosten NPO	33.651	
Onderzoekskosten mogelijkheden Kinderopvang	144.074	
		965.738
'Genormaliseerd' resultaat exploitatie		**504.736**

De gevolgen van de in 2023 doorgevoerde stelselwijziging met betrekking tot de verwerking van het groot onderhoud, zijn in bovenstaand overzicht niet aangegeven. In de begroting was op het werken met een onderhoudsvoorziening nog niet gerekend. Ten opzichte van de begroting wordt de exploitatie daardoor met nog eens ruim € 571.000 nadelig beïnvloed.

Dotatie voorziening groot onderhoud	674.333
Vrijval afschrijving groot onderhoud	-102.910
	571.423

AKSOS AKSOS Assurance B.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Verschil verslagjaar en voorgaand jaar

Ten opzichte van het voorgaande verantwoordingsjaar is het resultaat ruim € 1,6 miljoen lager (een voordeel van € 903.000 in 2022 tegenover een nadeel van € 461.000 in 2023).

Per saldo zijn de baten in 2023 bijna € 3,5 miljoen hoger dan over 2022. De hogere baten worden ook hier met name veroorzaakt door hogere rijksbijdragen als gevolg van de toegepaste referentiesystematiek bij de personele bekostiging. Daarnaast spelen de ontvangen detacheringsbaten en nagekomen vergoeding voor leerlingenvervoer ook hier een rol.

De totale lasten van 2023 zijn ruim € 4,9 miljoen hoger dan die van voorgaand jaar. De meest opvallende posten hierin worden gevormd door hogere personele lasten en hogere huisvestingslasten.

De beschikbaar gestelde (en nog beschikbaar te stellen) rijksbekostiging heeft er toe geleid dat medio 2023 de CAO-lonen aanzienlijk zijn verhoogd (circa 10%). Daarnaast is in 2023 voor het eerst een personele voorziening getroffen voor het verhaal van WGA-lasten. De te treffen voorziening is berekend op € 788.000.

De aanzienlijke stijging bij de huisvestingslasten (€ 633.000) wordt volledig veroorzaakt doordat in 2023 voor het eerst een dotatie heeft plaats gevonden aan de voorziening groot onderhoud. Aangezien OOE pas met ingang van 2023 gebruikt maakt van een dergelijke voorziening, was deze dotatie ter grootte van ruim € 674.000 niet in de begroting geraamd.

Toekomstige ontwikkelingen (2024-2026)
In het meerjarenperspectief zijn een aantal ontwikkelingen verwerkt.

De lichte leerlingendaling heeft een negatief effect op de Rijksbijdragen. Daarnaast brengt de vereenvoudigde bekostiging per saldo een iets lagere rijksbijdrage met zich mee. Tevens worden een aantal subsidies die van tijdelijke aard zijn, dan wel waarvan de toekenning onzeker is, niet in het meerjarenperspectief meegenomen.

In de lasten wordt de invloed van het vervallen van de dekking vanuit NPO-baten vanaf medio 2025 zichtbaar bij de personeelslasten. Doordat er geen middelen vanuit gereserveerde NPO-middelen meer beschikbaar zijn, daalt met ingang van het schooljaar 2025-2026 de formatie en daarmee ook de personele lasten. Vanaf 2024 is in de meerjarenbegroting een daling te zien in de huisvestingslasten, maar deze zal niet in die mate worden gerealiseerd omdat in het huidige meerjarenperspectief nog geen rekening is gehouden met de noodzakelijke dotatie aan de voorziening groot onderhoud.

AKSOS AKSOS Assurance B.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Balans

Balans in meerjarig perspectief

	Realisatie		Begroting		
	2022	2023	2024	2025	2026
ACTIVA					
VASTE ACITVA					
Materiële vaste activa	3.966.993	4.901.124	9.295.579	8.911.219	8.465.521
Financiële vaste activa	297.186	297.226	311.321	311.321	311.321
Totaal vaste activa	**4.264.178**	**5.198.349**	**9.606.900**	**9.222.540**	**8.776.842**
VLOTTENDE ACTIVA					
Vorderingen	3.754.278	2.674.077	1.272.049	1.272.049	1.272.049
Liquide middelen	10.580.737	12.853.604	10.159.069	8.726.972	8.903.625
Totaal vlottende activa	**14.335.015**	**15.527.680**	**11.431.118**	**9.999.021**	**10.175.674**
TOTAAL ACTIVA	**18.599.194**	**20.726.029**	**21.038.018**	**19.221.561**	**18.952.516**
PASSIVA					
VASTE PASSIVA					
Eigen vermogen					
Algemene reserve (incl. resultaat)	4.835.742	2.416.759	13.333.877	13.531.610	13.394.565
Bestemmingsreserves	1.019.122	2.977.103	859.755	141.072	141.072
Overige reserves en fondsen	0	0	0	0	0
Totaal eigen vermogen	5.854.864	5.393.862	14.193.632	13.672.682	13.535.637
Voorzieningen	7.606.366	8.661.586	1.777.845	1.585.845	1.453.845
Langlopende schulden	0	0	0	0	0
Totaal vaste passiva	**13.461.230**	**14.055.448**	**15.971.477**	**15.258.527**	**14.989.482**
VLOTTENDE PASSIVA					
Kortlopende schulden	5.137.964	6.670.581	5.066.541	3.963.034	3.963.034
Totaal vlottendepassiva	**5.137.964**	**6.670.581**	**5.066.541**	**3.963.034**	**3.963.034**
TOTAAL PASSIVA	**18.599.194**	**20.726.029**	**21.038.018**	**19.221.561**	**18.952.516**

Verschil ten opzichte van voorgaand jaar

De waarde van de materiële vaste activa neemt toe door de investeringen die hebben plaats gevonden in 2023. De investeringen zijn hoger dan de afschrijvingslasten 2023. De toename wordt met name veroorzaakt door investeringen in ICT.

De vorderingen nemen ten opzichte van het voorgaande jaar af doordat de gemeente Emmen de vorderingen van 2022 in het kader van huisvestingsprojecten in 2023 heeft betaald.

Het eigen vermogen neemt ten opzichte van het voorgaande jaar af als gevolg van het negatieve rekeningresultaat van 2023.

De voorzieningen zijn ten opzichte van voorgaand jaar toegenomen. Dit mag voor het grootste deel worden toegerekend aan de noodzaak tot het treffen van een voorziening voor WGA-verhaal.

De balans in meerjarig perspectief houdt nog geen rekening met de in de jaarrekening 2023 doorgevoerde stelselwijziging inzake het verwerken van groot onderhoud. De doorgevoerde

AKSOS AKSOS Assurance B.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

stelselwijziging heeft gevolgen voor de materiële vaste activa, de algemene reserve en de voorzieningen.

Toekomstige investeringen en financiering

Er zal de komende jaren, met name overigens in 2024, wederom fors worden geïnvesteerd in ICT ('leerlingen devices') en verduurzaming in huisvesting. Als gevolg van de steeds verder gaande digitalisering wordt er in (leer)methoden juist minder geïnvesteerd. De investeringen in meubilair worden uitgevoerd conform het daarvoor opgestelde plan.

3.3 Financiële positie

Kengetallen
Sinds 2008 berust het financiële toezicht op het onderwijs bij de Inspectie van het Onderwijs. Een van de onderdelen hiervan is het zogenaamde toezicht op de financiële continuïteit: de vraag of een schoolbestuur/instelling financieel gezond is en op korte en langere termijn aan haar financiële verplichtingen kan voldoen. Dit toezicht, dat deel uitmaakt van het geïntegreerd toezicht, vindt risicogericht plaats. Op grond van een analyse van de financiële gegevens uit de jaarrekening, de continuïteitsparagraaf uit het jaarverslag of eventueel signalen, bepaalt de inspectie of de positie van de instelling nader moet worden onderzocht. Bij de analyse gebruikt de inspectie ter detectie van de risico's een set kengetallen.

	Realisatie		Begroting			Signalering
	2022	2023	2024	2025	2026	
Solvabiliteit 2	72,38%	67,82%	75,92%	79,38%	79,09%	Ondergrens: < 30%
Weerstandsvermogen	13,52%	11,53%	32%	32,22%	32,60%	
Liquiditeit	2,79	2,33	2,26	2,52	2,57	Ondergrens: < 0,5
Rentabiliteit	2,09%	-0,99%	0,17%	-1,23%	-0,33%	

De genoemde signaleringsgrenzen worden door de inspectie gehanteerd.

Solvabiliteit
De ratio 'solvabiliteit' geeft de mate aan waarin de stichting in staat is om op lange termijn aan al haar financiële verplichtingen te voldoen. De Inspectie van het Onderwijs hanteert een signaleringswaarde van 30%. Uit onderzoek blijkt dat het overgrote deel van de besturen in het primair onderwijs zich hierboven bevindt. Het gemiddelde hiervan lag binnen het primair onderwijs de afgelopen jaren stabiel op circa 70%. Solvabiliteit 2 (inclusief voorzieningen) is eigen vermogen en voorzieningen gedeeld door totaal vermogen. De solvabiliteit 2 van OOE bedraagt 67,82%.

Weerstandsvermogen
Het weerstandsvermogen geeft een indicatie van de financiële veerkracht van de stichting. Is OOE voldoende in staat eventuele financiële tegenvallers op te vangen? Het weerstandsvermogen vormt daarmee een buffer voor eventuele calamiteiten. Een te laag weerstandsvermogen brengt de weerbaarheid van de stichting om eventuele risico's op te kunnen vangen in gevaar. Het weerstandsvermogen wordt berekend door het eigen vermogen te delen door de totale baten. Het weerstandsvermogen van OOE is 11,53%. In dit weerstandsvermogen zijn ook bestemmingsreserves zoals de NPO begrepen. Indien de bestemmingsreserves buiten beschouwing worden gelaten (de bestemmingsreserves NPO

AKSOS AKSOS Assurance B.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

worden in de komende anderhalf jaar immers volledig besteed, zakt het weerstandsvermogen tot 5,24%. Dit is aan de lage kant.

Liquiditeit
Deze ratio berust op de gedachte dat voor de vlottende activa (voor zover niet in liquide vorm aanwezig) op korte termijn geld wordt ontvangen (debiteuren worden geïnd), terwijl daar tegenover voor het kort vreemd vermogen op korte termijn geld moet worden uitgegeven. Als tegenover de schulden maar voldoende vlottende activa aanwezig zijn, is de liquiditeit "in orde". In beginsel dient dit verhoudingsgetal minimaal 1 te bedragen. In principe is dit - zeker bij onderwijs waar geen voorraden worden aangehouden – voldoende. Liquiditeit (current ratio) is vlottende activa plus liquide middelen gedeeld door het totaal van de kortlopende schulden. De liquiditeit ratio van OOE bedraagt 2,33.

Rentabiliteit
Veelal wordt bij dit kengetal gesproken over een "maat voor het begrotingsoverschot". Als norm voor dit kengetal kan worden genoemd een percentage van 0% tot 3%. Bij een negatief jaarrekeningresultaat (er is dan sprake van een exploitatietekort) ontstaat er een negatief percentage. Bij precies '0' is niet langer meer sprake van 'koopkrachthandhaving' van het eigen vermogen. De rentabiliteit van OOE bedraagt -0,99%.

Normatief eigen vermogen (NEV)
De inspectie heeft een formule ontwikkeld om te berekenen wat een bestuur redelijkerwijs aan eigen vermogen nodig heeft om bezittingen te financieren en risico's op te vangen. Dit bedrag is het 'normatieve eigen vermogen' (NEV). Hierbij moet nog worden vermeld dat het daarbij gaat om publieke middelen en dat eventuele private middelen buiten beschouwing worden gelaten. De hoogte van het NEV is een signaleringswaarde die de inspectie hanteert ingaande het verslagjaar 2020. Deze nieuw ontwikkelde norm kan echter ook worden gehanteerd als een soort referentiewaarde waaraan de eigen reserves kunnen worden gespiegeld.

AKSOS AKSOS Assurance B.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Het normatief eigen vermogen wordt als volgt berekend:

Aanschafwaarde gebouwen				**1.055.501**
Boekwaarde materiële vaste activa		4.901.123,55		
Boekwaarde gebouwen		803.774,14		
Boekwaarde resterende materiële vaste activa				**4.097.349**
Omvangafhankelijke rekenfactor	groter dan	12.000.000		0,05
	kleiner dan	3.000.000		0,10
	daartussen naar rato			
	vast bedrag voor kleiner dan	3.000.000	€	300.000
	Rekenfactor bedraagt daardoor			0,050
Totale baten				**46.770.755**

Berekening van het normatief eigen vermogen:

Aanschafwaarde gebouwen	670.243,18
Boekwaarde overige materiële vaste activa	4.097.349,41
Rekeningfactor x totale baten	2.338.537,76
Normatief eigen vermogen bedraagt (publiek)	**7.106.130**
Daadwerkelijk aanwezig publiek eigen vermogen	**5.393.862**

Daadwerkelijk aanwezig publiek eigen vermogen	5.393.862,35
Bestemmingsreserve NPO	2.943.452,38
Publiek eigen vermogen gecorrigeerd met NPO	2.450.409,97
NEV	7.106.130,35
Onderschrijding normatief eigen vermogen	**-4.655.720,38** ✓

Het werkelijk eigen (publiek) vermogen ligt, ook als dit wordt bekeken inclusief de bestemmingsreserve NPO van bijna € 3 miljoen, dus ruim beneden het normatief eigen vermogen.

Maatschappelijk verantwoord ondernemen

Als schoolbestuur zijn we ons continu bewust van het maatschappelijk speelveld waarin wij ons bevinden en de noodzaak om op maatschappelijk verantwoorde wijze het onderwijs binnen het schoolbestuur inhoud te geven.

Horizontale verantwoording

Op iedere aangesloten school is een medezeggenschapsraad bestaande uit ouders/verzorgers en personeelsleden van de school. Daarnaast heeft elke school een ouderraad, op basis waarvan nauw contact wordt gehouden met de ouders/verzorgers van de leerlingen. Tot slot is er een Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad Openbaar Onderwijs van de gemeente Emmen, waarin alle scholen zijn vertegenwoordigd. De partijen worden actief betrokken bij beleidsvorming en verantwoording ten aanzien van het gerealiseerde beleid.

AKSOS AKSOS Assurance B.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Treasury

Treasury kan worden omschreven als "het sturen en beheersen van, het verantwoorden over en het toezicht houden op de financiële vermogenswaarden, de financiële geldstromen, de financiële posities en de hieraan verbonden risico's". Het bestuur heeft zorg gedragen voor een verantwoordelijke en professionele inrichting van de treasuryfunctie. Een bindend kader hiertoe is in de Regeling 'Beleggen en belenen" weergegeven die sinds 2001 van kracht is. In 2010 en 2016 is deze regeling deels herzien en geactualiseerd. OOE beschikt over een actueel treasurystatuut dat voldoet aan de geldende wet- en regelgeving.

OOE heeft tot op heden nog nooit leningen afgesloten; investeringen werden tot en met 2021 gefinancierd vanuit de gemeente Emmen. Ingaande 2022 vindt financiering van investeringen plaats vanuit het eigen vermogen van de stichting.

Het treasurybeleid is erop gericht een zo hoog mogelijk rendement te combineren met een zo laag mogelijk risico. Deze afweging wordt meegenomen in de productkeuze naar aard, looptijd en beschikbaarheid van middelen.

Tot en met 2023 worden gelden volledig 'belegd' bij de huisbankier. Ingaande medio januari 2024 neemt OOE op vrijwillige basis deel aan het zogenaamde schatkistbankieren. Rentebaten kunnen daardoor worden geoptimaliseerd.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is in de jaarrekening opgenomen. Uit dit overzicht blijkt dat het saldo aan liquide middelen in 2023 is toegenomen met ruim € 2,2 miljoen. De toename in 2023 kan door middel van een vereenvoudigd kasstroomoverzicht als volgt worden gespecificeerd:

	2023		2022	
Rekeningresultaat (excl. Rente)		-537.000		926.000
Afschrijvingen (wel kosten; geen uitgaven)	783.000		892.000	
Investeringen (wel uitgaven; geen kosten)	-1.717.000		-1.742.000	
Desinvesteringen in financiële vaste activa			9.532.000 [1]	
Veranderingen in vlottende middelen (vorderingen en schulden)	2.613.000		1.866.000	
Mutaties voorzieningen	1.055.000		-94.000	
Mutaties langlopende schulden	0		-4.484.000 [1]	
Ontvangen en betaalde rente	76.000		-22.000	
		2.810.000		5.948.000
		2.273.000		**6.874.000**
Liquide middelen per 1 januari	10.581.000		3.707.000	
Liquide middelen per 31 december	12.854.000		10.581.000	
	2.273.000		**6.874.000**	

[1] Financiering materiële vaste activa door gemeente Emmen

Momenteel wordt ervan uitgegaan dat het saldo aan liquide middelen in 2024 sterk zal gaan dalen. Dit wordt met name veroorzaakt doordat er naar verwachting meer wordt geïnvesteerd dan dat er wordt afgeschreven. De investeringen in ICT en verduurzaming zijn hier met name debet aan.

AKSOS AKSOS Assurance B.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

4. Verslag van de Raad van Toezicht

Inleiding

Inmiddels bestaat de stichting Openbaar Onderwijs Emmen (OOE) alweer twee jaar. In 2023 heeft de stichting grote stappen gezet in de verdere professionalisering. Met trots kijkt de Raad van Toezicht op de resultaten van het afgelopen jaar. Een compliment voor de bestuurder en alle medewerkers is dan ook op zijn plaats. Naast de aandacht voor de organisatie heeft de kwaliteit van het onderwijs altijd voorop gestaan. Ook de ontwikkelingen rondom de kinderopvang worden op een voortvarende manier opgepakt. Al met al is het dus een hectisch jaar geweest, waarbij wij als Raad goed zijn betrokken bij de ontwikkelingen.

Verantwoordelijkheden en taken Raad van Toezicht (RvT)

De RvT fungeert als werkgever voor het College van Bestuur, geeft gevraagd en ongevraagd advies en functioneert als klankbord. Ze houdt toezicht op de uitvoering van de taken en de uitoefening van de bevoegdheden door het bestuur. In de statuten en het reglement van de RvT zijn de taken en bevoegdheden van de RvT opgenomen. De RvT heeft een aantal wettelijk taken, namelijk:

- Het goedkeuren van de begroting, het jaarverslag en het strategisch beleidsplan;
- Het toezien op de naleving door het bestuur van wettelijke verplichtingen;
- Omgaan met code goed bestuur;
- Het toezien op de rechtmatige verwerving en de doelmatige en rechtmatige bestemming en aanwending van de middelen van de scholen, die vallen onder het stichtingsbestuur, verkregen op grond van de Wet op het Primair Onderwijs;
- Het benoemen van de accountant;
- Optreden als werkgever van het uitvoerend bestuur;
- Evaluatie van het uitvoerend bestuur.

Visie op toezicht

Toezicht houden is een vak en behoeft een visie die door de leden wordt gedragen en uitgedragen. In 2022 heeft de RvT de code goed bestuur van de PO Raad van toepassing laten verklaren voor OOE. Naar aanleiding van een zelfevaluatie in 2023 heeft de Raad van Toezicht ook een toezicht visie opgesteld. Deze is in 2024 vastgesteld.

Samenstelling RvT

Sinds 1 januari 2022 is Openbaar Onderwijs Emmen (OOE) een stichting. Vanaf dat moment is de RvT in functie voor de stichting. De RvT bestaat uit vijf leden. Volgens het door de RvT vastgestelde rooster van aftreden liep de eerste termijn van mevrouw C. Japenga af per 31 december 2023. Haar periode is verlengd met vier jaar.

AKSOS AKSOS Assurance B.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

(Neven)functies CvB en RvT

Vermelding nevenfuncties bestuurder 2023						
Naam	**Functie**	**Nevenfunctie**	**Organisatie**	**Bezoldigd**	**Ingangsdatum**	**Einddatum**
dhr. E.J. Vredeveld	vz. CvB	Secretaris dagelijks bestuur	Samenwerkingsverband PO 22.02	nee	1-9-2022	

Vermelding (neven)functies toezichthouders 2023						
Naam	**Functie**	**Nevenfunctie**	**Organisatie**	**Bezoldigd**	**Ingangsdatum**	**Einddatum**
dhr. J.P. Wassens	voorzitter	Gemeentesecretaris/algemeen directeur	Gemeente Harderwijk	ja	01-01-2015	31-08-2023
		Gemeentesecretaris/algemeen directeur	Gemeente Deventer	ja	01-09-2023	
		Voorzitter Raad van Toezicht	Youke Sterke Jeugd	ja	01-04-2018	
mevr. C.J. Japenga	lid	Voorzitter College van Bestuur	Almere College Kampen Dronten	ja	01-08-2019	01-08-2023
		Lid Raad van Toezicht	Stichting Plateau, po en kinderopvang	ja	01-08-2020	01-08-2024
		Registermediator MfN		ja	01-05 2018	
		Vertrouwenspersoon GSV		ja	01-08-2009	
mevr. M. Oldenziel	lid	HR manager	Accare	ja	01-03-2023	
		Lid werkgevergeleding pensioenraad PFZW	deNederlandseGGZ	nee	2023	
dhr. K. de Groot	lid	Directeur SSO-Noord	Ministerie van OC&W	ja	2020	
		Voorzitter curatorium EMFC-opleiding	Rijksuniversiteit Groningen	nee	01-01-2020	
		Lid Raad van Toezicht	De Zijlen	ja	01-03-2023	
		Voorzitter Raad van Toezicht	Roelof van Echten College	ja	01-01-2022	
		Lid Raad van Toezicht	Ommeriek	ja	01-05-2017	
		Lid Raad van Commissarissen	Donar	nee	01-09-2023	
dhr. L.S. Slinkman	lid	Advocaat/ partner	Draad advocaten te Hoogezand	ja	2015	
		Dga	Brezs schuldhulpverlening te Zuidlaren	ja	2022	
		Lid Raad van Toezicht	Dr. Nassau College te Assen	ja	2018	

Vergaderthema's RvT

In 2023 zijn veel onderwerpen aan de orde geweest tijdens de vergaderingen van de RvT. Naast de reguliere onderwerpen zoals begroting, jaarrekening, etc. zijn andere grote thema's aan de orde geweest zoals het oprichten van een nieuwe stichting voor kinderopvang en het goedkeuren van een nieuw strategisch (koers)plan voor de periode 2024-2027. Alle besluiten zijn opgenomen in de besluitenlijst van de RvT (zie bijlage).

De RvT heeft in 2023 de volgende documenten goedgekeurd:

- Jaarrekening en -verslag 2022 Stichting Openbaar Onderwijs Emmen
- Begroting 2024 Stichting Openbaar Onderwijs Emmen
- Koersplan OOE 2024- 2027 Onderwijs en Opvang Emmen

Vastgesteld door de RvT:

- Het aantal complexiteitspunten in het kader van de WNT voor 2023 en 2024.

Kinderopvang

De RvT heeft naast bovenstaande punten instemming verleend aan het CvB om een stichting voor kinderopvang op te richten om daarmee de doorgaande ontwikkellijn voor kinderen van 0 – 14 jaar een stevige impuls te kunnen geven. De leden van de RvT en het CvB hebben besloten om de RvT en het CvB uit dezelfde hoeveelheid personen te laten bestaan als voor het onderwijs en door dezelfde personen te laten invullen. Per 14 juli 2023 is de Stichting Kinderopvang Emmen opgericht.

AKSOS AKSOS Assurance B.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Gemeenschappelijke zeggenschapsraad (GMR)
Er zijn twee vergaderingen geweest met het dagelijks bestuur van de GMR. Oorspronkelijk was het de bedoeling om één vergadering hiervan met de gehele GMR te laten plaatsvinden. Op verzoek van het dagelijks bestuur van de GMR is deze afgezegd en heeft deze plaatsgemaakt voor een vergadering met het dagelijks bestuur van de GMR.

Zelfevaluatie
In juli 2023 heeft de RvT onder leiding van een extern adviseur een zelfevaluatie laten plaatsvinden. Dit is naar tevredenheid afgerond. De leden van de RvT zijn tevreden over de manier waarop de RvT functioneert. Duidelijk is geworden dat de RvT een brede samenstelling heeft. Dit sluit goed aan bij de opgave van de stichting en alle aandachtsgebieden zijn vertegenwoordigd. Dit geldt ook voor wat betreft de verbreding naar de kinderopvang. De RvT vindt dat de bestuurder de RvT goed meeneemt in de ontwikkelingen en dat het gesprek op een positief opbouwende manier plaatsvindt. Naar aanleiding van deze zelfevaluatie is een toezicht visie opgesteld door de RvT waarnaar men wenst te handelen.

Schoolbezoeken
In 2023 heeft de RvT negen locaties van OOE bezocht. Dit doet men in twee- of drietallen bij scholen van verschillende grootte en in stedelijk gebied of in dorpen.

Commissies
De RvT heeft drie commissie, te weten de remuneratiecommissie, de auditcommissie en de commissie kwaliteit. In deze commissievergaderingen worden agendapunten voor de reguliere RvT voorbereid en thema's worden diepgaander besproken. Een samenvatting van de commissievergadering wordt besproken tijdens de RvT vergadering en leidt indien nodig tot besluitvorming in de RvT.

Doelmatige besteding van middelen
Eén van de formele taken van de interne toezichthouder is het toezichthouden op de doelmatige besteding van de middelen door het bestuur. De RvT doet dit door middel van het vaststellen van de officiële documenten, waaronder de begroting en het jaarverslag en door regelmatig in overleg te gaan met de bestuurder en medewerkers via de commissies. Op deze twee manieren krijgt de RvT een accuraat beeld van inhoudelijke beleidsafwegingen die de bestuurder maakt, maar ook de besteding van de middelen en de mate waarin deze als doelmatig te kwalificeren zijn. Op financieel gebied worden de planning- en control documenten (begroting, managementrapportages en jaarrekening) inhoudelijk en in detail door de auditcommissie besproken met de bestuurder en de controller. Bij de jaarrekening is daarbij bovendien ook de accountant aanwezig. De auditcommissie brengt vervolgens verslag uit in de RvT-vergadering.

Ten aanzien van de doelmatige en rechtmatige besteding van de ontvangen middelen, concludeert de RvT dat de bestuurder hier op een gepaste wijze mee omgaat.

Werkgeversverantwoordelijkheid
De RvT vervult de rol van werkgever van het CvB. Jaarlijks voert de RvT een functionerings- en beoordelingsgesprek met het CvB. De remuneratiecommissie voert het beoordelingsgesprek en heeft het mandaat om afspraken te maken over de arbeidsvoorwaarden. Daarnaast heeft de voorzitter RvT bilaterale contacten met de bestuurder en samen met de vice-voorzitter vooroverleggen voor de vergaderingen met het bestuur.

AKSOS AKSOS Assurance B.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Bijlage 1

Jaarrekening 2023
Openbaar Onderwijs Emmen

AKSOS Assurance B.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Inhoudsopgave

Samenvatting	44
Waarderingsgrondslagen	46
Balans	51
Staat van Baten en Lasten	53
Kasstroomoverzicht	54
Toelichting op de balans	55
Niet in de balans opgenomen verplichtingen	65
Overzicht verbonden partijen	65
Gebeurtenissen na balansdatum	66
Toelichting op de staat van baten en lasten	67
Model G	83
Ondertekening CvB en RvT	84
Wet Normering Topinkomens (WNT)	85
Resultaatbestemming	87
Controleverklaring	88
Gegevens van de rechtspersoon	89

AKSOS AKSOS Assurance B.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Samenvatting

Balans

Een balans is een overzicht van de bezittingen, de schulden en het eigen vermogen op een bepaald moment. In onderstaande balans is de bestemming van het resultaat verwerkt. Voor een verdere toelichting op de balans zie de paragraaf: 'Toelichting op de balans'.

Balans *(x € 1.000)*

Debet	2023	2022	Credit	2023	2022
Vaste activa			**Vaste passiva**		
Immateriële activa	0	0	Eigen vermogen	5.394	5.855
Materiële activa	4.901	3.967	Voorzieningen	8.662	7.606
Financiële activa	297	297	Langlopende schulden	0	0
Totaal vaste activa	5.198	4.264	**Totaal vaste passiva**	14.055	13.461
Vlottende activa			**Vlottende passiva**		
Voorraden	0	0	Kortlopende schulden	6.671	5.138
Vorderingen	2.674	3.754			
Effecten	0	0			
Liquide middelen	12.854	10.581			
Totaal vlottende activa	15.528	14.335	**Totaal vlottede passiva**	6.671	5.138
Totaal activa	**20.726**	**18.599**	**Totaal passiva**	**20.726**	**18.599**

De grootste verschillen tussen de balansen van 2022 en 2023 doen zich voor bij de vorderingen (vorderingen dalen doordat verzonden facturen in het kader van huisvesting zijn betaald door de gemeente Emmen), de liquide middelen, eigen vermogen (daling door het negatieve rekeningresultaat), voorzieningen (stijging door het noodzakelijk treffen van een voorziening voor wga-verhaal) en de kortlopende schulden (stijging door vooruit ontvangen OCW-subsidies).

AKSOS AKSOS Assurance B.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Staat van Baten en Lasten
Een staat van baten en lasten is een overzicht van opbrengsten en kosten over het afgelopen boekjaar, ook wel de exploitatierekening genoemd. Hieronder is de staat van baten en lasten (begroot, realisatie en afwijking) weergegeven. In de paragraaf 'Toelichting op de staat van baten en lasten' wordt een verklarende toelichting per onderdeel opgenomen.

Exploitatie *(x € 1.000)*	**Realisatie 2023**	**Begroting 2023**		**Afwijking 2023**
	€	**€**		**€**
Baten				
Rijksbijdragen OCW	46.165	42.889	✓	3.276
Overige overheidsbijdragen	148	92	✓	57
Werk in opdracht van derden	0	0	✓	0
Overige baten	458	243	✓	215
Totaal baten	**46.771**	**43.223**	✓	**3.548**
Lasten				
Personele lasten	39.530	36.652	✗	-2.878
Afschrijvingen	783	963	✓	180
Huisvestingslasten	3.902	3.269	✗	-633
Overige lasten	3.093	2.598	✗	-495
Totaal lasten	**47.308**	**43.482**	✗	**-3.826**
Financiële baten en lasten	**76**	**-4**	✓	**80**
Netto resultaat	**-461**	**-263**	✗	**-198**

De rijksbijdrage is aanzienlijk gestegen. Belangrijkste oorzaak hiervoor is de bijstelling van de personele rijksbekostiging op grond van de referentiesystematiek.

De extra toegekende personele rijksbijdragen vormen voor de cao-partijen het kader waarbinnen een nieuwe cao overeen moet worden gekomen. De door het rijk hierdoor ter beschikking gestelde dekking (en in 2024 nog beschikbaar te stellen dekking) heeft medio 2023 tot een aanpassing van de salarissen geleid van afgerond 10%. De personele lasten zijn hierdoor sterk gestegen.

De gevolgen van de in 2023 toegepaste stelselwijziging voor het groot onderhoud zijn onder andere te zien bij de hoogte van de afschrijvingen: de geraamde afschrijvingskosten voor groot onderhoud zijn vervallen. Daarnaast is in 2023 voor het eerst gedoteerd aan de nieuw getroffen voorziening groot onderhoud. Deze dotatie was in de begroting niet geraamd.

Rekening houdende met de stelselwijziging bij het groot onderhoud en de noodzaak tot het treffen van een extra personele voorziening van bijna € 8 ton, mag geconcludeerd worden dat 2023 onderliggend een prima financieel jaar is geweest.

AKSOS AKSOS Assurance B.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Waarderingsgrondslagen

Jaarrekening
De jaarrekening omvat de periode 01-01-2023 tot en met 31-12-2023 en is opgemaakt in maart 2024. De jaarrekening over 2023 is opgesteld in overeenstemming met de richtlijnen genoemd in boek 2, titel 9 van het Burgerlijk Wetboek en de adviezen van de Raad voor de Jaarverslaggeving, RJ 660. In RJ 660 zijn specifieke bepalingen en modellen voor onderwijsinstellingen opgenomen.

De jaarrekening bestaat uit de volgende onderdelen:
- balans
- exploitatierekening
- kasstroomoverzicht
- toelichting op deze onderdelen

De exploitatierekening is een samenvoeging van de bovenschoolse budgetten en de exploitatierekeningen van de scholen die onder het bevoegd gezag vallen. De jaarrekening wordt opgesteld op het niveau van het bevoegd gezag en de in de jaarrekening opgenomen bedragen zijn in hele euro's.

De middelen vanuit het Nationaal Programma Onderwijs worden aangewend waarvoor deze verstrekt zijn. De geldstroom en het moment van besteden heeft invloed op de exploitatie. De middelen mogen besteed worden tot en met het schooljaar 2024-2025.

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.

Stelselwijziging
Tot en met 2022 activeerde OOE het groot onderhoud. In het primair onderwijs is het echter gebruikelijker om het groot onderhoud via een voorziening voor groot onderhoud op de balans te laten lopen. Dit past beter bij het feit dat de gemeente verantwoordelijk is voor huisvesting. De gemeente is economisch eigenaar van de gebouwen; het eigendom van het onderwijs blijft meestal beperkt tot het juridisch eigendom. Ingaande 2023 maakt ook OOE gebruik van een voorziening voor groot onderhoud. Aan deze stelselwijziging liggen drie redenen ten grondslag:
- Als een nieuwe school wordt gebouwd waarbij het economisch eigendom bij de gemeente berust (het pand staat dan niet op de balans van OOE en er ontstaan dan ook geen afschrijvingskosten), worden vanaf het eerste moment rijksbijdragen ontvangen waarin ook bedragen zijn opgenomen voor onderhoud. De onderhoudskosten aan een nieuw pand zijn in de eerste jaren echter minimaal, zodat er op die manier een mismatch ontstaat tussen de rijksbijdragen en de lasten. Dit wordt voorkomen door te doteren aan een voorziening.
- Bij een nieuw gebouw waarbij het economisch eigendom bij de gemeente berust (het pand staat dan niet op de balans van OOE en er ontstaan dan ook geen afschrijvingskosten), worden pas jaren later de eerste onderhoudskosten gemaakt. Bij het activeren van het groot onderhoud worden pas daarna in de vorm van afschrijving kosten verantwoord. Het ontstaan van die kosten vindt echter zijn oorsprong in de jaren daarvoor. Er ontstaat dus een mismatch tussen het ontstaan van de kosten en de verantwoording van de kosten in de exploitatie. Dit wordt voorkomen door te doteren aan een voorziening.
- Bij een nieuw gebouw waarbij het economisch eigendom bij de gemeente berust (het pand staat dan dus niet op de balans van OOE en er ontstaan dan ook geen afschrijvingskosten), worden pas in de loop der jaren onderhoudskosten gemaakt die

AKSOS AKSOS Assurance B.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

ten laste van het resultaat komen. Pas vanaf dat moment leidt dat tot een nadelige beïnvloeding van het eigen vermogen. Aangezien de financiering van het Rijk voor het onderhoud wel vanaf het begin aanwezig is, wordt feitelijk een te hoog eigen vermogen gepresenteerd. Mede hierdoor overschrijdt OOE al jaren de maximale signaleringswaarde van het eigen vermogen. Hierdoor ontstaat de indruk (niet terecht dus) dat het eigen vermogen van OOE te hoog is. Het treffen van een voorziening voor groot onderhoud verschaft daarmee een duidelijk beeld van de financiële positie van OOE.

Bovenstaande argumenten zijn alleen relevant indien het economisch eigendom niet bij OOE, maar bij de gemeente berust. Met uitzondering van een tweetal locaties is dat bij OOE het geval. OOE kiest er dan ook voor om vanaf 2023 het onderhoud te verantwoorden via een onderhoudsvoorziening. Aangezien er daardoor sprake is van een stelselwijziging en deze wijziging retrospectief moet worden verwerkt, zijn de vergelijkende cijfers van het voorgaande jaar aangepast.

Om een vergelijking te kunnen maken met de jaarverantwoording van 2023 wordt het volgende overzicht gepresenteerd:

Stelselwijziging	Oude saldo per 31 december 2022	Wijziging	Nieuwe saldo per 31 december 2022
Activaposten			
Gebouwen en terreinen	2.102.428	-1.366.520	735.909
Hierbinnen:			
Aanschafprijs groot onderhoud	*1.453.817*	*-1.453.817*	*0*
Cum. afschr. groot onderhoud	*-87.297*	*87.297*	*0*
Totaal activaposten	***1.366.520***	***-1.366.520***	***0***
Passivaposten			
Eigen vermogen	10.577.119	-7.840.430	2.736.689
Onderhoudsvoorziening	0	6.473.910	6.473.910
Totaal passivaposten	***10.577.119***	***-1.366.520***	***9.210.599***
Totaal		0	

Herschikking materiële vaste activa
In 2022 is ten behoeve van de administratie van de vaste activa het activaregister vanuit de gemeente Emmen ingevoerd in het financiële systeem van OOE. In totaal bestond er daarbij aansluiting, maar op onderdelen was er sprake van een mismatch tussen de activasoorten in het activaregister en de desbetreffende grootboekrekeningen in de financiële administratie. In het verantwoordingsjaar 2023 is dit geanalyseerd en zijn afwijkingen vervolgens gecorrigeerd, waardoor er in de materiële vaste activa een herschikking heeft plaats gevonden.

Waardering van de activa en passiva.
Materiële vaste activa worden, voor zover niet anders vermeld, gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs inclusief direct toerekenbare kosten, onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de verwachte toekomstige gebruiksduur en bijzondere waardeverminderingen met als restwaarde € 0. De eerste afschrijving vindt plaats in de maand na aanschaf. Als ondergrens van de te activeren zaken wordt een drempelbedrag van € 1.500 gehanteerd.

AKSOS AKSOS Assurance B.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

De indeling van de gehanteerde afschrijvingstermijnen is als volgt:

Inventaris en apparatuur:

ICT	5 jaar

Andere vaste bedrijfsmiddelen:

Meubilair	15 jaar
Overige MVA	10 jaar
Onderwijsleerpakket	8 jaar

Financiële vaste activa (belegde reserves en borgsom)
De financiële vaste activa bestaan uit borgsommen. De borgsommen betreffen de borg voor het in gebruik hebben van chromebooks en de borg die betaald is aan de verhuurder van het bestuurskantoor. De financiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Vorderingen
Onder vorderingen worden verstaan de per balansdatum bestaande rechten om geldmiddelen te ontvangen van andere partijen. De vorderingen bestaan uit:

- debiteuren
- nog te ontvangen van OCW
- nog te ontvangen van personeel
- overige vorderingen
- vooruitbetaalde kosten
- overige overlopende activa

Alle bovenstaande vorderingen zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Liquide middelen
Onder liquide middelen worden verstaan kasmiddelen, tegoeden op bankrekeningen, wissels en cheques. De liquide middelen zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Eigen vermogen
Onder het eigen vermogen worden de algemene reserves, de bestemmingsreserve en eventueel de herwaarderingsreserve gepresenteerd. De algemene reserve bestaat uit de reserves die ter vrije beschikking staan van het bestuur. Aan de bestemmingsreserves is een specifiek doel verbonden (bijvoorbeeld NPO). Per bestemmingsreserve wordt een bestedingsplan opgesteld.
Het eigen vermogen bestaat uit publieke middelen.

Bestemmingsreserves
Een bestemmingsreserve is het gedeelte van het eigen vermogen waaraan het bestuur een specifieke bestemming heeft gegeven. Deze reserve bestaat uit de door de scholen en bovenschools gereserveerde gelden vanuit het exploitatiebudget.

Voorzieningen
Voorzieningen worden gevormd tegen concrete of specifieke risico's en verplichtingen, die op de balansdatum bestaan en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is in te schatten.

AKSOS AKSOS Assurance B.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Binnen het verslagjaar zijn drie personele voorzieningen getroffen:

- Voorziening jubilea: deze voorziening is getroffen om de opgebouwde rechten voor jubileumgratificaties te kunnen financieren. De voorziening jubilea wordt gewaardeerd tegen de nominale waarde.
- Voorziening ziekteverzuim: deze voorziening is getroffen om de kosten van langdurig zieken te kunnen financieren. De voorziening verzuim wordt gewaardeerd tegen de nominale waarde.
- Voorziening verhaal WGA-lasten. De toekomstige lasten voor oud-werknemers die een WGA-uitkering ontvangen en die verhaald worden op OOE worden volledig voorzien. De voorziening WGA-lasten wordt gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Binnen het verslagjaar is één materiële voorzieningen getroffen:

- Voorziening onderhoud: op basis van de componentenmethode is een voorziening voor groot onderhoud getroffen voor panden waarbij het economisch eigendom bij de gemeente ligt en waarbij OOE het juridisch eigendom heeft, die gebaseerd is op een actueel meerjarenonderhoudsplan en die – voor zover van toepassing – rekening houdt met de resterende gebruiksduur van de desbetreffende panden

Kortlopende schulden
Onder schulden worden verstaan de per balansdatum bestaande en vaststaande verplichtingen die gewoonlijk door betaling worden afgewikkeld. De kortlopende schulden bestaan uit:

- crediteuren
- schulden aan OCW/EZ
- belastingen en premies sociale verzekeringen
- schulden ter zake pensioenen
- overige kortlopende schulden
- vooruit ontvangen subsidies OCW/EZ geoormerkt
- vooruit ontvangen investeringssubsidies
- vakantiegeld en vakantiedagen
- overige overlopende passiva

Alle bovenstaande schulden zijn schulden < 1 jaar en worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Pensioenen voor onderwijspersoneel zijn ondergebracht bij het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds (ABP). De pensioenverplichting wordt gewaardeerd volgens de "verplichting aan de pensioenuitvoerder benadering". In deze benadering wordt de aan de pensioenuitvoerder te betalen premie als last in de staat van baten en lasten verantwoord. Er is sprake van een toegezegde pensioenregeling. De werkgever heeft in het geval van een tekort geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen anders dan hogere toekomstige premies.

Bepaling van het exploitatiesaldo
Bij de bepaling van het exploitatiesaldo is het baten- en lastenstelsel van toepassing. Dit betekent dat de baten en lasten van het boekjaar in de jaarrekening worden opgenomen, ongeacht of zij tot ontvangsten of uitgaven in dat boekjaar hebben geleid. Kosten hoeven nog geen uitgaven en opbrengsten nog geen inkomsten te zijn. Dit geldt ook voor de (rijks)vergoeding OCW. Deze baten zijn in de jaarrekening verantwoord voor zover ze betrekking hebben op het verslagjaar.

AKSOS AKSOS Assurance B.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Rijksbijdragen
De ontvangen (normatieve) rijksbijdrage worden in het jaar waarop de toekenningen betrekking hebben volledig verwerkt als bate in de staat van baten en lasten. Dit geldt ook voor de niet geoormerkte OCW-subsidies (vrij besteedbare doelsubsidies zonder verrekening clausule), tenzij het schoolbestuur deze subsidies als projectbijdragen aanmerkt. Verwerking van deze niet geoormerkte OCW-subsidies (vrij besteedbare doelsubsidies zonder verrekening clausule) in de staat van baten en lasten vindt dan gelijktijdig met verantwoording van de lasten plaats.

Geoormerkte OCW-subsidies met een vrij besteed overschot (doelsubsidies waarbij het overschot geen verrekeningsclausule heeft) worden ten gunste van de staat van de baten en lasten verantwoord naar rato van de voortgang van de gesubsidieerde activiteiten. Het deel van de subsidies waarvoor nog geen activiteiten zijn verricht per balansdatum worden verantwoord onder de overlopende passiva.

Geoormerkte OCW-subsidies (doelsubsidies met verrekening clausule) worden ten gunste van de staat van de baten en lasten verantwoord in het jaar waarvan de gesubsidieerde lasten komen. Niet bestede middelen worden verantwoord onder de overlopende passiva zolang de bestedingstermijn niet is verlopen. Niet bestede middelen worden verantwoord onder de kortlopende schulden zodra de bestedingstermijn is verlopen op balansdatum.

AKSOS AKSOS Assurance B.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Balans

ACTIVA	ultimo december 2023		ultimo december 2022	
Vaste activa				
Immateriële activa				
- Kosten van onderzoek en ontwikkeling	0		0	
- Overige immateriële vaste activa	0		0	
		0		0
Materiële activa				
- Gebouwen en terreinen	803.774		735.909	
- Inventaris en apparatuur	3.070.547		2.223.666	
- Overige materiële vaste activa	1.026.803		1.007.419	
		4.901.124		3.966.993
Financiële activa				
- Effecten	0		0	
- Vorderingen gemeenten	0		0	
- Overige vorderingen	297.226		297.186	
		297.226		297.186
Totaal vaste activa		**5.198.349**		**4.264.178**
Vlottende activa				
Voorraden				
- Voorraden	0		0	
		0		0
Vorderingen				
- Debiteuren algemeen	1.829.198		616.273	
- OCW	358.775		297.200	
- Vorderingen op gemeenten	163.279		2.520.432	
- Vorderingen op personeel	0		0	
- Overige vorderingen	0		132.286	
- Belastingen en premies SV	0		0	
- Vooruitbetaalde kosten	172.200		161.181	
- Te ontvangen interest	79.012		5.092	
- Overige overlopende activa	71.612		21.814	
		2.674.077		3.754.278
Effecten				
- Effecten	0		0	
		0		0
Liquide middelen				
- Kasmiddelen	0		0	
- Bank- en girosaldi	12.853.604		10.580.737	
- Schatkistbankieren	0		0	
		12.853.604		10.580.737
Totaal vlottende activa		**15.527.680**		**14.335.015**
TOTAAL ACTIVA		**20.726.029**		**18.599.194**

AKSOS AKSOS Assurance B.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

PASSIVA	ultimo december 2023		ultimo december 2022	
Vaste passiva				
Eigen vermogen				
- Algemene reserve	2.877.761		3.932.591	
Resultaat verslagperiode	**-461.002**		**903.151**	
- Bestemmingsreserve publiek	2.977.103		1.019.122	
- Bestemmingsreserve privaat	0		0	
- Bestemmingsfonds publiek	0		0	
- Bestemmingsfonds privaat	0		0	
		5.393.862		5.854.864
Voorzieningen				
- Personele voorzieningen	1.680.840		1.132.455	
- Voorziening groot onderhoud	6.980.745		6.473.910	
- Overige voorzieningen	0		0	
		8.661.586		7.606.366
Langlopende schulden				
- Schulden aan kredietinstellingen	0		0	
- Schulden aan OCW	0		0	
- Overige langlopende schulden	0		0	
		0		0
Totaal vaste passiva		**14.055.448**		**13.461.230**
Vlottende passiva				
Kortlopende schulden				
- Schulden aan kredietinstellingen	0		0	
- Schulden aan OCW	0		0	
- Schulden aan gemeenten	0		0	
- Crediteuren	1.216.548		1.065.057	
- Belastingen en premies SV	1.671.223		1.531.648	
- Pensioenen	551.321		456.745	
- Overige kortlopende schulden	0		136.135	
- Vooruitontvangen subsidies OCW	1.428.122		31.007	
- Vooruitontvangen bedragen	270.926		484.091	
- Vakantiegeld en -dagen	1.307.087		1.237.057	
- Overige overlopende passiva	225.354		196.224	
		6.670.581		5.137.964
Totaal vlottende passiva		**6.670.581**		**5.137.964**
TOTAAL PASSIVA		**20.726.029**		**18.599.194**

AKSOS Assurance B.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Staat van baten en lasten

	Realisatie 2023		Begroting 2023		Realisatie 2022	
Baten						
Rijksbijdragen OCW	46.164.649		42.888.578		42.957.297	
Overige overheidsbijdragen	148.494		91.701		98.261	
Werk in opdracht van derden	0		0		0	
Overige baten	457.613		242.633		255.951	
Private baten	0		0		0	
Totaal baten		**46.770.755**		**43.222.912**		**43.311.509**
Lasten						
Personele lasten	39.529.950		36.651.693		35.978.538	
Afschrijvingen	783.063		963.255		892.182	
Huisvestingslasten	3.902.227		3.268.990		2.266.949	
Overige lasten	3.092.728		2.598.084		3.247.895	
Private lasten	0					
Totaal lasten		**47.307.969**		**43.482.022**		**42.385.565**
		-537.214		**-259.110**		**925.944**
Saldo financiële baten en lasten		**76.212**		**-4.000**		**-22.793**
		-461.002		**-263.110**		**903.151**

AKSOS AKSOS Assurance B.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Kasstroomoverzicht

Een kasstroomoverzicht is een overzicht van geldmiddelen die in de verslagperiode binnenkomen en uitgaan. Het kasstroomoverzicht bestaat uit de volgende 3 onderdelen:

1. kasstromen uit operationele activiteiten (bedrijfsvoering)
2. kasstromen uit investeringsactiviteiten (activa)
3. kasstromen uit financieringsactiviteiten (passiva)

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode.

	Rekening 2023		Rekening 2022	
Kasstroom uit operationele activiteiten				
Saldo baten en lasten (excl. interest)	-537.214		925.944	
Aanpassingen voor:				
- Afschrijvingen	783.063		892.182	
- Waardeveranderingen vaste activa	18.411			
- Mutaties voorzieningen	1.055.219		-94.474	
- Mutaties reserves				
Veranderingen in vlottende middelen:				
- Vorderingen	1.080.201		-1.440.432	
- Kortlopende schulden	1.532.617		3.306.351	
Kasstroom uit bedrijfsoperaties		3.932.298		3.589.571
Ontvangen interest	79.012		0	
Betaalde interest	2.800		22.793	
		76.212		-22.793
Totale kasstroom uit operationele activiteiten		**4.008.509**		**3.566.778**
Kasstroom uit investeringsactiviteiten				
Investeringen materiële vaste activa	-1.735.605		-1.741.972	
Desinvesteringen in materiële vaste activa				
Investeringen in financiële vaste activa				
Desinvesteringen in financiële vaste activa	-40		9.532.326	
Totale kasstroom uit investeringsactiviteiten		**-1.735.644**		**7.790.354**
Kasstroom uit financieringsactiviteiten				
Toename langelopende schulden	0			
Aflossing langlopende schulden	0		-4.483.723	
Totale kasstroom uit financieringsactiviteiten		**0**		**-4.483.723**
Mutatie liquide middelen		**2.272.866**		**6.873.409**
Beginstand liquide middelen	10.580.737		3.707.329	
Eindstand liquide middelen	12.853.604		10.580.737	
Mutatie liquide middelen		**2.272.866**		**6.873.408**

AKSOS AKSOS Assurance B.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Toelichting op de balans

Vaste activa

Immateriële vaste activa

	Rekening 2023	Rekening 2022
Kosten van onderzoek en ontwikkeling	0	0
Overige immateriële vaste activa	0	0
Totaal immateriële vaste activa	**0**	**0**

De immateriële vaste activa hebben in z'n algemeenheid betrekking op kosten samenhangende met het sluiten van geldleningen en kosten voor onderzoek en ontwikkeling van een bepaald actief. Dit soort activa komt in het primair onderwijs niet vaak voor. Ook bij OOE zijn hier nog nooit kosten voor gemaakt.

Materiële vaste activa

	Rekening 2023	Rekening 2022
Gebouwen en terreinen	803.774	735.909
Inventaris en apparatuur	3.070.547	2.223.666
Overige materiële vaste activa	1.026.803	1.007.419
Totaal materiële vaste activa	**4.901.124**	**3.966.993**

Op grond van de verslaggevingsvoorschriften dienen de materiële vaste activa te worden verbijzonderd naar gronden en terreinen, inventaris en appratuur en overige materiële vaste activa.

Het verloopschema van de materiële vaste activa kan als volgt worden weergegeven:

	Cumulatieven per 1-1-2023			Mutaties gedurende 2023			Cumulatieven per 31-12-2023		
	Aanschaf-waarde	Afschrij-vingen	Boekwaarde per 1-1-2023	Investering	Overige mutaties	Afschrijving	Aanschaf-waarde	Afschrij-vingen	Boekwaarde per 31-12-2023
Gebouwen en terreinen	950.828	214.919	735.909	104.674	0	36.808	1.055.501	251.727	803.774
Inventaris en apparatuur	8.743.193	6.519.527	2.223.666	1.359.036	-3.406	508.749	10.098.824	7.028.277	3.070.547
Overige materiële vaste activa	4.327.878	3.320.459	1.007.419	271.895	-15.005	237.506	4.584.768	3.557.965	1.026.803
Totaal	14.021.898	10.054.906	3.966.993	1.735.605	-18.411	783.063	15.739.092	10.837.969	4.901.124

De post materiële vaste activa betreft het totaal van alle investeringen van de scholen en die van het schoolbestuur. De waarde van de materiële vaste activa is met name toegenomen door de investeringen in ICT.

AKSOS Assurance B.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

De volgende investeringen zijn verricht:

	Rekening 2023	Begroting 2023
Gebouwen en terreinen	104.674	*889.000*
Inventaris, meubilair en apparatuur	645.677	*310.000*
ICT	713.359	*1.849.000*
Onderwijsleerpakket	208.228	*57.000*
Overige materiële vaste activa	63.667	*1.275.000*
	1.735.605	*4.380.000*

De investering die voor 2023 is geraamd voor ICT, heeft voor € 1,2 miljoen betrekking op devices voor personeel.

Financiële vaste activa

	Rekening 2023	Rekening 2022
Overige vorderingen	297.226	297.186
Totaal financiële vaste activa	**297.226**	**297.186**

Het verloopschema van de financiële vaste activa kan als volgt worden weergegeven:

	Cumulatieven per 1-1-2023			Mutaties gedurende 2023			Cumulatieven per 31-12-2023		
	Aanschaf-waarde	Afschrij-vingen	Boekwaarde per 1-1-2023	Investering	Des-investering	Afschrijving	Aanschaf-waarde	Afschrij-vingen	Boekwaarde per 31-12-2023
Waarborgsom huur	22.286	0	22.286	22.926	22.286	0	22.926	0	22.926
Overige vorderingen	274.900	0	274.900	-600	0	0	274.300	0	274.300
Totaal	**297.186**	**0**	**297.186**	**22.326**	**22.286**	**0**	**297.226**	**0**	**297.226**

Waarborgsom huur
Het betreft hier de borg voor de huur voor het bestuurskantoor aan het Stadionplein 5 te Emmen.

Overige vorderingen
Het betreft hier de betaalde borg voor de devices van Snappet. In 2023 is de borg voor 55 devices retour ontvangen en is voor 51 devices borg betaald.

AKSOS Assurance B.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Vlottende activa

Vorderingen

	Rekening 2023	Rekening 2022
Debiteuren algemeen	1.829.198	616.273
Vorderingen op OCW	358.775	297.200
Vorderingen op gemeenten	163.279	2.520.432
Overige vorderingen	0	132.286
Vooruitbetaalde lasten	172.200	161.181
Te ontvangen interest	79.012	5.092
Overlopende activa overig	71.612	21.814
Totaal vorderingen	**2.674.077**	**3.754.278**

Debiteuren
De debiteuren bestaan voor het grootste deel uit de voorgefinancierde huisvestingslasten voor projecten die uiteindelijk vergoed worden door de gemeente Emmen: € 1.723.552.

De afloop van de debiteuren kent een normaal verloop.

Vorderingen op OCW
De voor het vierde kwartaal 2023 aangevraagde bekostiging voor 1e en 2e jaar asielzoekers en vreemdelingen is pas in januari 2024 ontvangen. De hiermee samenhangende post van € 358.775 is daarom hier als vordering opgenomen.

Vorderingen op gemeenten
De vordering op de gemeente Emmen heeft betrekking op nog te ontvangen gelden in verband met de ver- en nieuwbouw van diverse locaties (de huisvesting van primair onderwijs is een verantwoordelijkheid van de gemeente, maar OOE is in de meeste gevallen bouwheer en financiert de kosten voor) en van declaraties in het kader van reguliere schade en vandalismeschade.

Vooruitbetaalde lasten
Onder de vooruitbetaalde lasten worden de bedragen opgenomen die in deze verslagperiode betaald zijn, maar die betrekking hebben op een volgende periode. In de meeste gevallen betreft het hier vooruitbetaalde lasten voor licenties.

Overlopende activa overig
Hier worden een aantal ramingen opgenomen voor 'bij te ramen baten'. Het betreft cultuurgelden (CMK) en detacheringsbaten.

AKSOS AKSOS Assurance B.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Liquide middelen

	Rekening 2023	Rekening 2022
Banken	12.853.604	10.580.737
Totaal liquide middelen	**12.853.604**	**10.580.737**

Banken
De banktegoeden worden volledig aangehouden bij de huisbankier. De tegoeden kunnen als volgt worden gespecificeerd:

- Betaalrekening bovenschools	2.727.041	
- Bedrijfsspaarrekening	10.000.000	
- Betaalrekeningen scholen en bovenschools overig	126.562	
		12.853.604
- Spaarrekening(en) bovenschools		0
		12.853.604

Alle tegoeden zijn desgewenst direct opneembaar. Vooruitlopend op een mogelijk in 2023 te ontwikkelen beleggingsplan, is in maart 2023 een deel van de tijdelijk overtollige middelen gestort op een bedrijfsspaarrekening bij de huisbankier. Net voor de zomervakantie is een tweede spaarrekening geopend omdat op een spaarrekening door de Rabobank geen rente wordt vergoed over saldi boven de € 5.000.000. In het laatste kwartaal van 2023 is besloten dat vrijwillige deelname aan schatkistbankieren voor OOE een aantrekkelijk alternatief is. Per medio januari 2024 is de aansluiting in het kader van het schatkistbankieren voor OOE geëffectueerd.

Vaste passiva

Eigen vermogen

	Rekening 2023	Rekening 2022
Algemene reserve	2.877.761	3.932.591
Bestemmingsreserve publiek	2.977.103	1.019.122
Totaal eigen vermogen	**5.854.864**	**4.951.713**

Voor een goed begrip van bovenstaande posten is het van belang te onderkennen dat, indien een deel van het eigen vermogen is afgezonderd omdat daaraan vanuit het bestuur een beperkte(re) bestedingsmogelijkheid is gegeven, dit deel wordt aangemerkt als bestemmingsreserve. Als deze beperking is aangebracht vanuit derden, wordt dit deel aangemerkt als bestemmingsfonds.

Tevens is het van belang onderscheid te maken tussen reserves die zijn opgebouwd uit publieke middelen en reserves die zijn opgebouwd uit niet-publieke (private) middelen. Reserves die aantoonbaar zijn opgebouwd uit private middelen, worden niet onder de algemene reserve opgenomen, maar worden als bestemmingsreserve privaat dan wel als bestemmingsfonds privaat gerubriceerd.

AKSOS AKSOS Assurance B.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

	Stand per 31-12-2022	Resultaat over 2022	Stand per 1-1- 2023	Mutaties over 2023	Stand per 31-12-2023 vóór result.verd.	Resultaat over 2023	Stand per 31-12-2023 ná result.verd.
Algemene reserve	3.932.591	-1.195.902	2.736.689	141.072	2.877.761	-427.351	2.450.410
Bestemmingsreserve NPO	878.050	2.099.053	2.977.103		2.977.103	-33.651	2.943.452
Bestemmingsreserve huisvesting	141.072		141.072	-141.072	0		0
Totaal	**4.951.713**	**903.151**	**5.854.864**	**0**	**5.854.864**	**-461.002**	**5.393.862**

Algemene reserve
De belangrijkste functie van de algemene reserve is de bufferfunctie. De aanwezigheid van een gezonde buffer leidt er toe dat voorkomen wordt dat elke tegenvaller (ongeacht de omvang) een probleem oplevert. Met de bufferfunctie van de algemene reserve wordt voorkomen dat het onderwijskundig beleid bij een tegenvaller direct onder druk komt te staan. Een buffer in de vorm van weerstandscapaciteit is daarom wenselijk. Met een buffer in de vorm van een algemene reserve van ruim € 2,8 miljoen (voor resultaatverdeling), kent stichting OOE een financiële positie die op basis van landelijke cijfers aan de lage kant is. In 2024 zal nader onderzoek worden gedaan naar de noodzakelijke omvang van het weerstandsvermogen.

De 'bestemmingsreserve publiek' kan als volgt worden gespecificeerd:

	Rekening 2023	Rekening 2022
Bestemmingsreserve NPO	2.977.103	878.050
Bestemmingsreserve huisvesting	0	141.072
	2.977.103	**1.019.122**

Bestemmingsreserve NPO
De reserve NPO dient ter dekking van de NPO-kosten in de periode na 31 juli 2023. De baten en lasten in het kader van de NPO kunnen niet volledig worden gematched. Een tekort of overschot op dit onderdeel wordt in 2021, 2022 en 2023 verrekend met deze bestemmingreserve. Na 2023 zullen de dan nog te maken kosten worden onttrokken aan deze reserve.

Bestemmingsreserve huisvesting
De bestemminsgreserve huisvesting was bedoeld om onvoorziene huisvestingslasten te kunnen financieren. Aangezien deze reserve al jaren niet is gemuteerd en een bestedingsplan ontbreekt, is in 2023 besloten deze bestemmingsreserve ten gunste van de algemene reserve vrij te laten vallen.

Perioderesultaat

	Rekening 2023	**Rekening 2022**
Saldo van de baten en lasten	-461.002	903.151
Totaal perioderesultaat	**-461.002**	**903.151**

AKSOS AKSOS Assurance B.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Het saldo van de rekening van baten en lasten bedroeg in 2022 € 903.151 voordelig. Dat resultaat werd positief beïnvloed (ruim € 2 miljoen) door de niet bestede middelen in het kader van de NPO. Het jaar 2023 wordt daarentegen licht negatief beïnvloed door NPO-middelen (€ 33.651). In de begroting van 2023 werd voor het gehele jaar uitgegaan van een negatief exploitatieresultaat van ruim € 263.000 (met daarin een geraamd voordeel van de NPO van € 150.000).

	R2023	R2022	B2023
Resultaat	-461.002	903.151	-263.110
Nadelig/voordelig resultaat NPO	-33.651	2.099.053	150.000
Resultaat exclusief NPO	-427.351	-1.195.902	-413.110
Vereenvoudiging van de bekostiging		-1.749.467	
'Genormaliseerd' resultaat	-427.351	553.565	-413.110
Resultaat ten opzichte van de begroting	**-14.241** *nadelig*		

Voorzieningen

	Rekening 2023	**Rekening 2022**
Personele voorzieningen	1.680.840	1.132.455
Voorziening groot onderhoud	6.980.745	6.473.910
Totaal voorzieningen	**8.661.586**	**7.606.365**

De jaarverslaggevingsvoorschriften schrijven voor dat een voorziening moet worden getroffen als wordt voldaan aan de voorwaarden daartoe. Er moet sprake zijn van een feitelijke verplichting die in rechte afdwingbaar is en het moet mogelijk zijn om een goede schatting te maken van de noodzakelijke bedragen. Categorieën van voorzieningen zijn onder andere voorzieningen voor personeel (jubilea, langdurige ziekte, uitkering), claims, geschillen en rechtszaken, reorganisatievoorzieningen en voorzieningen voor groot onderhoud.

Het verloop van de voorzieningen van OOE kan als volgt worden weergegeven:

	Stand per 1 januari 2023	Dotatie	Onttrekking	Vrijval	Stand per 31-12-2023 ná	Kortlopend <1 jaar	Langlopend > 1 jaar	Totaal
Voorziening jubilea	400.699	1.505	57.100	0	345.104	0	345.104	345.104
Voorziening langdurig zieken	731.756	0	0	184.033	547.723	53.846	493.877	547.723
Overige personele voorzieningen	0	788.013	0	0	788.013	114.415	673.598	788.013
Personele voorzieningen	***1.132.455***	***789.518***	***57.100***	***184.033***	***1.680.840***	***168.261***	***1.512.579***	***1.680.840***
Voorziening onderhoud	6.473.910	674.333	167.498	0	6.980.745	372.073	6.608.672	6.980.745
Onderhoudsvoorziening	***6.473.910***	***674.333***	***167.498***	***0***	***6.980.745***	***372.073***	***6.608.672***	***6.980.745***
Totaal	**7.606.365**	**1.463.851**	**224.598**	**184.033**	**8.661.586**	**540.334**	**8.121.252**	**8.661.586**

AKSOS AKSOS Assurance B.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

De personele voorzieningen zijn opgebouwd uit drie onderdelen:

	Rekening 2023	Rekening 2022
Voorziening jubilea	345.104	400.699
Voorziening langdurig zieken	547.723	731.756
Voorziening verhaal WGA-lasten	788.013	0
	1.680.840	**1.132.455**

Voorziening jubilea
Alle medewerkers in dienst van OOE bouwen rechten op om op basis van bepalingen in de cao na 25 of 40 dienstjaren een jubileumuitkering te kunnen ontvangen. Hiervoor wordt op de balansdatum een voorziening gevormd. De hoogte van de voorziening per balansdatum wordt onder meer bepaald door de tijdsevenredige aanspraak te berekenen per persoon op basis van het aantal dienstjaren, de verwachte jubileumdata en het salaris. Daarnaast wordt rekening gehouden met de verwachte blijfkans.

De berekening van de voorziening jubilea-uitkeringen is gebaseerd op een disconteringspercentage van 2,5%.

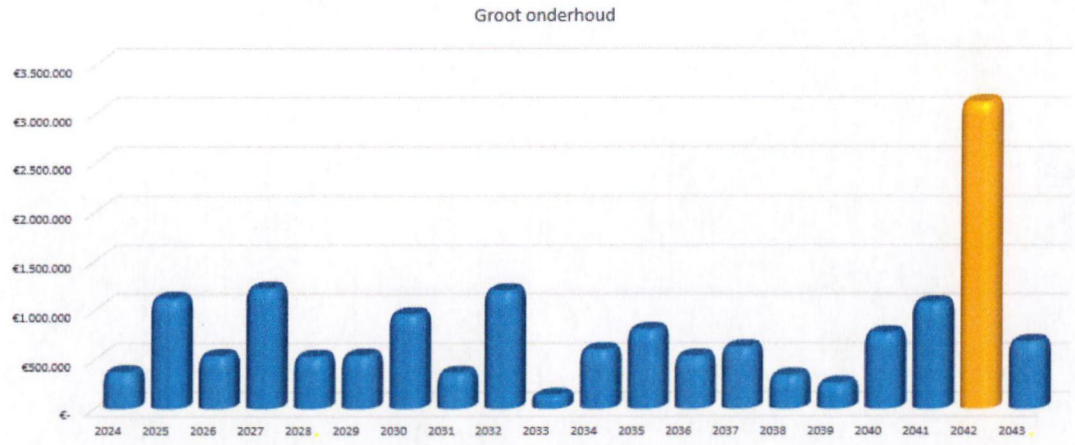
Voorziening langdurig zieken
In de jaarverslaggevingsrichtlijnen is geregeld, dat er een voorziening moet worden opgenomen voor verplichtingen op balansdatum als gevolg van ziekte en/of arbeidsongeschiktheid, voor zover deze verplichtingen niet verzekerd zijn. Aangezien OOE al jaren eigen risicodrager is voor het ziekteverzuim (ziektekosten worden daarmee niet meer door het Vervangingsfonds (Vf) vergoed), is dit ook bij OOE aan de orde. Op grond van de richtlijnen moet een voorziening worden getroffen als een werknemer op balansdatum geheel of gedeeltelijk ziek is, het de verwachting is dat de ziekte blijvend is gedurende het dienstverband en de onderwijsinstelling niet is verzekerd voor dit risico. De hoogte van de voorziening is op persoonsniveau bepaald door de verplichte loondoorbetaling gedurende de resterende periode van ziekte of arbeidsongeschiktheid voor de betreffende medewerker te berekenen

Voorziening verhaal WGA
OOE is in de periode van januari 2020 tot en met augustus 2020 eigen risicodrager geweest voor de WGA zonder dat dit risico privaat was herverzekerd. Uitkeringslasten van oud-medewerkers die in die periode hun eerste arbeidsongeschiktheidsdag hebben gehad en vervolgens na twee jaar ziekte uit dienst zijn gegaan (en >35% arbeidsongeschikt zijn), worden verhaald op OOE. Hiervoor is een voorziening in de balans getroffen. De voorziening is berekend op basis van het verhaal van uitkeringslasten van 5 personen.

Voorziening onderhoud
In de sector PO zijn vanaf 2015 de gelden voor het groot onderhoud van de schoolgebouwen overgegaan van de gemeente naar het schoolbestuur. Het onderwijs wordt daardoor geconfronteerd met de vraag of groot-onderhoudskosten moeten worden geactiveerd, of dat hiervoor een voorziening moet worden getroffen. Gelet op het feit dat het economisch eigendom van het gebouw bij de gemeente blijft, geeft OOE er ingaande 2023 de voorkeur aan om een voorziening voor groot onderhoud in de balans op te nemen die uitgaat van de componentenbenadering en die is gebaseerd op een actueel meerjarenonderhoudsplan.

AKSOS AKSOS Assurance B.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Het verwachte verloop van de onderhoudsvoorziening kan op basis van dat MJOP voor de komende jaren als volgt worden weergegeven:

De incidenteel hoge kosten in 2042 worden voor een deel veroorzaakt door de kosten die gepaard gaan met de vervanging van de zonnepanelen bij obs Angelslo en bij obs De Bente.

Vlottende passiva

Kortlopende schulden

	Rekening 2023	Rekening 2022
Crediteuren	1.216.548	1.065.057
Belastingen en premies SV	1.671.223	1.531.648
Pensioenen	551.321	456.745
Overige kortlopende schulden	0	136.135
Vooruitontvangen subsidies OCW	1.428.122	31.007
Vooruitontvangen bedragen	270.926	484.091
Vakantiegeld en -dagen, EJU en bindingstoelage	1.307.087	1.237.057
Overige overlopende passiva	225.354	196.224
Totaal kortlopende schulden	**6.670.581**	**5.137.964**

Crediteuren

De post crediteuren bevat de facturen die ná deze rapportageperiode zijn ontvangen, maar waarvan de prestatie wel in de periode is geleverd. Alle crediteuren zijn inmiddels betaald.

Belastingen en premies SV

Deze post bevat de te betalen loonheffing en sociale verzekeringspremies van de maand december en van de 13e periode van 2023.

AKSOS AKSOS Assurance B.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Pensioenen
Deze post bevat de te betalen pensioenpremie van de maand december en van de 13e maand 2023.

	Rekening 2023	Rekening 2022
Pensioenpremie	495.307	457.218
Premie vervangingsfonds	0	984
Premie participatiefonds	56.014	-1.456
	551.321	**456.745**

De laatste maanden van 2022 werd er door het Participatiefonds geen premie meer berekend. In 2023 wordt maandelijks een premie betaald van 2,4%.

Premies 2023:	
Vervangingsfonds premie	4,50 %
Financiële variant WD14 **ERD 2x werktijdfactor p/w**	2,75 %
Financiële variant WD42 **ERD 6x werktijdfactor p/w**	2,25 %
Financiële variant SL80 **ERD stop-loss 80%**	0,30 %
Financiële variant SL100 **ERD stop-loss 100%**	0,10%
Participatiefonds premie	2,40%

Vooruitontvangen subsidies OCW
Het betreft hier met name het vooruitontvangen bedrag in het kader van de subsidie verbetering basisvaardigheden (SVB).

Te veel leerlingen verlaten in z'n algemeenheid het primair onderwijs (en voortgezet onderwijs) zonder de basisvaardigheden goed te beheersen. Daarom heeft het Rijk een subsidieregeling ontwikkeld, waarmee scholen ondersteuning kunnen aanvragen om de resultaten op de basisvaardigheden taal, rekenen/wiskunde, burgerschap en digitale geletterdheid aantoonbaar te verbeteren. De basissubsidie voor effectieve interventies om de basisvaardigheden te verbeteren bedraagt voor scholen voor primair onderwijs circa € 900 per leerling. De basissubsidie is bedoeld voor bewezen effectieve interventies om de basisvaardigheden te verbeteren en moeten net als de NPO-middelen worden gekozen uit een limitatief aantal interventies. Subsidie is toegekend voor een tweetal schooljaren:

Totale subsidie voor twee schooljaren (2023/2024 en 2024/2025):	€ 2.154.000
Toerekening aan kalenderjaren:	
2023	€ 448.750
2024	€ 1.077.000
2025	€ 628.250
	€ 2.154.000

De subsidie is voor 50% in 2023 uitbetaald; ruim € 1 miljoen derhalve. Het tweede deel zal in 2024 worden ontvangen.

AKSOS AKSOS Assurance B.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Vooruit ontvangen bedragen
De 'vooruit ontvangen bedragen' kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	Rekening 2023	Rekening 2022
Vooruit ontvangen bedragen	2.477	37.800
Doelsubsidies	212.432	390.274
Nog te besteden overige	56.017	56.017
	270.926	**484.091**

Het betreft hier met name de nog resterende bedragen in het kader van cultuurgelden van het CMK. In het programma Cultuureducatie met Kwaliteit werken scholen en culturele instellingen in het hele land samen om kunst en cultuur een vast onderdeel van het lesprogramma te maken. Doordat leerlingen in aanraking komen met verschillende vormen zoals muziek, dans, beeldende kunst, theater, hiphop en erfgoed leren ze om hun creatieve en culturele vaardigheden te ontwikkelen en ook persoonlijk en in sociaal opzicht te groeien.

Vakantiegeld en -dagen, EJU en bindingstoelage

Vakantiegeld
Het opgebouwde recht op vakantietoeslag bedraagt eind december € 1.198.667.
Bindingstoelage
In de cao PO is een incidentele toelage opgenomen in verband met werving en behoud van personeel, de zogenaamde bindingstoelage. De bindingstoelage wordt jaarlijks in augustus vastgesteld en uitbetaald aan personeel dat op 1 augustus in dienst is en voldoet aan de in de cao gestelde voorwaarden. De bindingstoelage kent twee varianten: een bindingstoelage volgens de peildatumsystematiek en een bindingstoelage volgens de opbouwmethode.

Bindingstoelage volgens de peildatumsystematiek
Om in aanmerking te komen voor de bindingstoelage volgens de peildatum systematiek moet men op 1 augustus in dienst zijn en per die datum op of boven het maximumsalaris van de functie worden betaald.

Bindingstoelage volgens de opbouwmethode
Leraren en onderwijskundige team- of afdelingsleiders tot en met schaal 12 die de bindingstoelage eerder volgens de peildatumsystematiek hebben ontvangen, hebben hierna recht op de bindingstoelage op basis van de opbouwmethode. Bij de opbouwmethode wordt maandelijks een bedrag opgebouwd op basis van het feitelijk ontvangen salaris ten opzichte van het salaris bij een volledige betrekking. Ultimo 2023 bedraagt het opgebouwde recht € 108.419.

Overige overlopende passiva
Dit betreft onder andere de 'vaste' raming van nog te betalen accountantskosten in verband met de controle van de jaarrekening: € 17.000. De belangrijkste component heeft echter betrekking op de nog af te dragen BTW in verband met de toegepaste verleggingsregeling op de in 2023 aangeschafte laptops: € 73.800.

AKSOS AKSOS Assurance B.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Niet in de balans opgenomen verplichtingen

De contracten boven een bedrag van € 50.000 zijn opgenomen in onderstaand overzicht. Onderstaande verplichtingen vertegenwoordigen in 2023 een bedrag van ongeveer 3 miljoen euro aan lasten. Hier is rekening mee gehouden in de staat van baten en lasten. Daarnaast betreft het relatief veel raamcontracten, waarbij op- of afschaling van de dienstverlening relatief eenvoudig te realiseren is.

Soort contract	Duur contract	Opmerking	1 jaar	1-5 jaar	> 5 jaar	Totaal
Schoonmaak	30-9-2024	Gemeentelijk contract	637.556			637.656
Aardgas	1-1-2025	Gemeentelijk contract	351.168			351.168
Elektriciteit	31-12-2024	Gemeentelijk contract	115.814			115.814
Onderwijsleerpakket	1-10-2024	OOE contract	715.245			715.245
Netwerk- en systeembeheer OOE	30-6-2027	OOE contract	41.114	102.785		143.899
Huurovereenkomst obs de Kubus	31-8-2027	Gemeentelijk contract	122.163	326.175		448.338
Gebruik en dienstverlening ERP-systeem	31-12-2025	OOE contract	226.758	226.758		453.516
Printers	31-12-2026	OOE contract	64.316	128.632		192.948
			2.274.134	784.350	0	3.058.584

Overzicht verbonden partijen

Per 31-12-2023 is er sprake van de onderstaande verbonden partijen, die vallen onder code 4 overige verbonden partijen. Er is geen sprake van consolidatie vanwege ontbrekende overheersende zeggenschap dan wel van onvoldoende omvang.

Naam	Statutaire zetel	Juridische vorm	Soort activiteit
Stichting Samenwerkingsverband 22.02 PO	Emmen	Stichting	Overig
Stichting Samenwerkingsverband Sterk VO ZO-Drenthe	Emmen	Stichting	Overig
Prisma Drenthe	Gieten	Stichting	Overig
Stichting Kinderopvang Emmen	Emmen	Stichting	Overig

AKSOS AKSOS Assurance B.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Gebeurtenissen na balansdatum

Of een 'gebeurtenis na balansdatum' moet worden verwerkt in de jaarrekening is afhankelijk van het tijdstip waarop deze gebeurtenis zich voordoet en de impact daarvan. Hierbij wordt onderscheid gemaakt naar gebeurtenissen die:

- tijdens het opstellen van de jaarrekening plaats hebben gevonden (tot en met de formele opmaakdatum van de jaarrekening worden 'de gebeurtenissen die nadere informatie geven over de feitelijke situatie per balansdatum' in de jaarrekening opgenomen).
- ontstaan na het opstellen van de jaarrekening tot het moment van goedkeuring door de Raad van Toezicht (na de formele opmaakdatum moet alleen de jaarrekening worden aangepast 'voor zover de gebeurtenissen na balansdatum onontbeerlijk zijn voor het inzicht', ofwel van materieel belang zijn).

In 2024 is er ten behoeve van de jaarrekening 2023 geen sprake van 'gebeurtenissen na balansdatum'

AKSOS AKSOS Assurance B.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Toelichting op de staat van baten en lasten

Baten

Rijksbijdragen OCW

	Rekening 2023	Begroting 2023	Rekening 2022
Rijksbijdragen OCW	43.675.808	40.809.636	37.911.643
Overige subsidies OCW	807.929	299.815	3.251.048
Ontvangen doorbet. rijksbijdrage SWV	1.680.911	1.779.126	1.794.607
Totaal (Rijks)bijdragen OCW	**46.164.649**	**42.888.578**	**42.957.297**

Rijksbijdragen OCW

De Rijksbijdragen OCW kunnen als volgt worden gespecificeerd:

Rijksbijdrage personeel	36.965.578	
Bekostiging achterstanden OAB	2.047.836	
Samenvoegen scholen niet-geoormerkte subs. OCW	415.718	
Bijzondere situaties niet geoormerkte subs. OCW	46.364	
Opvang vreemdelingen niet-geoormerkte subs. OCW	1.185.629	
Asielz procesopv- en gezinsloc niet-geoorm subs	186.350	
Bijz.bek. Onderw asielsz. ged. het 2e jr in Ned	243.803	
Bijzondere bek. prof. en beg. starters schoolleiders	456.337	
NPO	1.343.854	*NPO*
NPO onderwijs achterstanden	779.051	*NPO*
Overige 'Rijksbijdragen OCW'	5.288	
	43.675.808	

Rijksbijdrage personeel
Sinds 2006 wordt een lumpsum-vergoeding toegekend. Binnen deze bekostiging wordt het aan OOE overgelaten of de ontvangen middelen worden ingezet ten behoeve van de financiering van personele of materiële kosten. Hierdoor wordt bereikt dat meer beleidsvrijheid wordt verkregen; immers de stichting is vrij om met kosten te schuiven tussen de 'personele' en de 'materiële' posten. De lumpsum-financiering vond tot en met het schooljaar 2021/2022 plaats per schooljaar. Vanaf 2023 wordt een beschikking ontvangen die is gebaseerd op een kalenderjaar. Afhankelijk van de grootte van de desbetreffende school wordt een vast bedrag van € 89.806 of € 109.339 ontvangen. Daar bovenop wordt een bedrag ontvangen van € 6.093 per leerling.

Indexering
Met de indexering van de personele lumpsum compenseert de Rijksoverheid de ontwikkeling van de arbeidskosten. Dit gebeurt voor de collectieve sector - en dus ook het primair onderwijs - aan de hand van de 'referentiesystematiek'. Deze systematiek vertaalt de ontwikkeling van arbeidskosten in de marktsector door naar de overheidssector. De marktsector is dus het referentiepunt: stijgen/dalen de arbeidskosten in de marktsector, dan stijgt/daalt in principe de compensatie voor de ontwikkeling van de arbeidskosten. Het kabinet beslist echter altijd hoe de berekening op grond van de referentiesystematiek wordt door vertaald in de compensatie voor de gestegen kosten.

AKSOS AKSOS Assurance B.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Bijzondere bekostiging leerlingen onderwijsachterstand
Door het vervallen van de zogenaamde 'gewichtenregeling' is de impulsregeling met ingang van het schooljaar 2019/2020 vervallen. Sinds 1 augustus 2019 wordt het beschikbare geld daarom verdeeld volgens een nieuwe regeling; de regeling onderwijsachterstandenbeleid. Deze nieuwe regeling voorkomt fouten van onderwijsinstellingen bij de registratie van gewichten en is minder administratief. Daarbij kan de verdeling van de middelen voor de bestrijding van onderwijsachterstanden gebaseerd worden op meer actuele cijfers.

De verdeling is gebaseerd op gegevens die worden geleverd door het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS). De verdelingsgrondslag vloeit voort uit de volgende vijf factoren:

- het opleidingsniveau van beide ouders/verzorgers;
- het herkomstland van de moeder;
- de verblijfsduur van de moeder in Nederland;
- het gemiddelde opleidingsniveau van alle moeders op de school;
- of de ouders in de schuldsanering zitten.

Bijzondere bek. prof. en beg. starters schoolleiders
De bijzondere bekostiging levert een bijdrage aan de professionalisering van personeel en de begeleiding van startende leraren en schoolleiders. Het bestuur dient gemeenschappelijk met de personeelsgeleding van de medezeggenschapsraad over de inzet van de middelen te besluiten. Per leerling wordt een bedrag ontvangen van circa € 100.

NPO
Vier jaar geleden sloten onderwijsinstellingen de deuren om de verspreiding van het coronavirus in te dammen en schakelden zij over op afstandsonderwijs. De inspanningen die door leraren, schoolleiders, bestuurders, maar ook door leerlingen en ouders/verzorgers zijn gepleegd, hebben niet kunnen voorkomen dat de coronacrisis zijn sporen heeft nagelaten in het onderwijs. Daarom heeft het kabinet in februari 2021 besloten om extra te investeren in het onderwijs met het Nationaal Programma Onderwijs (NPO). Met het NPO was in totaal € 8,5 miljard beschikbaar voor het hele onderwijs, van funderend tot en met hoger onderwijs. Hoofddoel van deze investering was het herstellen van de door corona veroorzaakte vertragingen bij leerlingen op cognitief en sociaal-emotioneel gebied en op het gebied van welbevinden binnen de looptijd van het programma (augustus 2021 tot en met juli 2025). Het negatieve effect van corona op de kansengelijkheid is daarbij een belangrijk aandachtspunt. Daarnaast biedt het programma een uitgelezen kans om te leren en de kwaliteit van het onderwijs duurzaam te verbeteren. Naast een bedrag in 2021/2022 voor specifieke onderwijsachterstanden is voor het schooljaar 2021/2022 een bedrag van € 701,16 per leerling toegekend. Voor het schooljaar 2022/2023 is een bedrag toegekend van € 500 per leerling. Ook worden er daarnaast weer specifieke achterstandsmiddelen ontvangen.

De NPO-gelden zijn toegekend tot en met juli 2023. Vanaf augustus zijn dus geen gelden meer ontvangen. De bestedingsperiode is echter uitgebreid met twee schooljaren, waardoor de besteding van de middelen plaats kan vinden tot en met juli 2025. De vanaf augustus 2023 gemaakte NPO-kosten worden gedekt uit de tot en met 31 juli 2023 opgebouwde bestemmingsreserve.

AKSOS AKSOS Assurance B.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Overige subsidies OCW

De 'Overige subsidies OCW' kunnen als volgt worden gespecificeerd:

Overige subsidies OCW	***€ 807.929***	
De 'Overige subsidies OCW' kunnen als volgt worden gespecificeerd:		
Zij-instroom geoormerkte subsidie OCW	9.613	
Overige subsidies OCW	102.423	
Overgangsbekostiging	106.824	
NPO arbeidsmarkttoelage	490.474	*NPO*
Basisvaardigheden	98.596	
	807.929	

NPO
Ongeveer 15% van de vestigingen met het grootste risico op onderwijsachterstanden kreeg voor de schooljaren 2021-2022 en 2022-2023 een extra bedrag voor een arbeidsmarkttoelage voor het personeel dat daar werkt. De arbeidsmarkttoelage is bedoeld om tijdens het NP Onderwijs het werk op scholen met het grootste risico op onderwijsachterstanden aantrekkelijker te maken, en zo het herstel van kansengelijkheid te bevorderen. Scholen met een groot risico op onderwijsachterstanden hebben vaker moeite om vacatures te vervullen en hebben een hoger verloop. Terwijl goed personeel juist nu hard nodig is om alle leerlingen een kans op een volwaardige toekomst te geven. Aan OOE is op grond hiervan in 2023 een bedrag toegekend van ruim € 490.000.

Ontvangen doorbel. Rijksbijdrage SWV
Met passend onderwijs (PO) heeft OOE de verantwoordelijkheid om een leerling die ondersteuning nodig heeft een passende plek te bieden. OOE heeft hierbij een zorgplicht. Om aan die zorgplicht te voldoen werkt OOE samen met andere besturen in een tweetal regionale samenwerkingsverbanden. Het doel van Passend Onderwijs is om de kwaliteit van de leerlingenzorg te verbeteren zodat meer leerlingen met gepaste ondersteuning binnen het regulier onderwijs kunnen blijven.

De samenwerkingsverbanden ontvangen vanuit het Rijk geld voor de te bieden (extra) ondersteuning. Dit geld wordt over de scholen verdeeld op basis van de afspraken die in het samenwerkingsverband zijn gemaakt. Zo is meer maatwerk mogelijk en kan het geld zo veel mogelijk worden gebruikt voor ondersteuning op de reguliere school en in de klas.

Overheidsbijdragen

	Rekening 2023	**Begroting 2023**	**Rekening 2022**
Gemeentelijke bijdragen en subsidies	148.209	91.701	50.000
Overige overheden	284	0	48.261
Totaal overheidsbijdragen	**148.494**	**91.701**	**98.261**

Gemeentelijke bijdragen en subsidies
De gemeentelijke bijdrage van bijna € 148.000 heeft betrekking op de gemeentelijke subsidie in het kader van schakelklassen (deze baten worden ingezet ten behoeve van de financiering van extra formatie op obs De Barg) en op subsidies in het kader van cultuur (CMK).

AKSOS AKSOS Assurance B.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Overige baten

	Rekening 2023	Begroting 2023	Rekening 2022
Opbrengst verhuur	258.536	234.133	219.449
Detachering personeel	59.535	0	15.498
Ouderbijdragen	0	0	0
Overig	139.542	8.500	21.005
Baten (privaat) exploitatie tussenschoolse opvang	0	0	0
Totaal overige baten	**457.613**	**242.633**	**255.951**

Opbrengst verhuur
Aan verhuur van ruimte is in 2023 een bedrag ontvangen van bijna € 260.000. Het betreft hier voor het grootste deel de verhuur van ruimten in het kader van voorscholen. De ontvangen huur is aanzienlijk hoger dan in de begroting was geraamd. Dit wordt veroorzaakt doordat aan een kinderopvangorganisatie alsnog over de laatste vijf jaar een huurnota is opgelegd (€ 33.219).

Detachering personeel
Aan detacheringsbaten is in 2023 een bedrag gerealiseerd van bijna € 60.000. Het grootste deel daarvan wordt gerealiseerd door detachering van de controller voor 0,3 fte bij stichting openbaar primair onderwijs Borger-Odoorn.

Overig
De overige baten hebben voor het grootste deel betrekking op de door de gemeente vergoede kosten voor leerlingenvervoer. Een belangrijk deel (€ 60.000) heeft overigens nog betrekking op 2022.

AKSOS AKSOS Assurance B.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Lasten

Personeelslasten

	Rekening 2023	Begroting 2023	Rekening 2022
Lonen, salarissen, sociale lasten en pensioenpremies	37.007.745	35.624.542	34.508.084
Overige personele lasten	3.019.540	2.012.151	1.663.703
	40.027.285	37.636.693	36.171.787
Ontvangen vergoedingen	-497.335	-985.000	-193.248
Totaal personeelslasten	**39.529.950**	**36.651.693**	**35.978.538**

De totale maandelijkse loonkosten van de stichting bedragen bijna € 3,1 miljoen. De totale personele lasten overschrijden de begroting met bijna 8% (€ 2.878.257; 7,85%). De lonen en salarissen c.a. kunnen als volgt worden gespecificeerd:

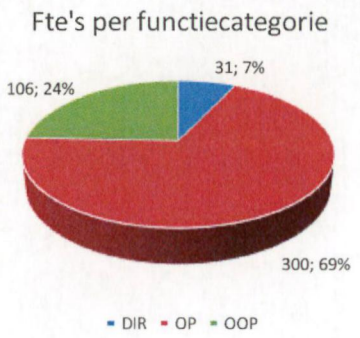
	Rekening 2023	Begroting 2023	Rekening 2022
Lonen en salarissen	26.349.489	25.364.649	24.937.071
Sociale lasten	4.064.383	3.912.472	3.811.363
Vervangingsfonds	0	0	11.400
Participatiefonds	593.214	571.042	337.291
Pensioenpremies	6.000.660	5.776.379	5.402.356
	37.007.745	**35.624.542**	**34.499.481**

Zowel ten opzichte van de begroting, als ten opzichte van de vergelijkende cijfers van voorgaand jaar, is sprake van een sterke stijging van de lasten. Deze stijging mag feitelijk volledig worden toegerekend aan de hogere lasten voortvloeiende uit de nieuwe cao.

Het gemiddeld aantal fte's (dus exclusief externe inhuur) over 2023 (2022: 434,51) kan als volgt worden gespecificeerd:

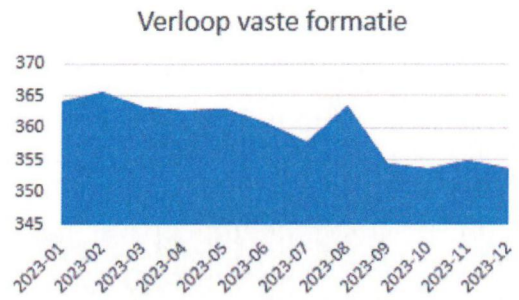
Directie (incl. locatiedirecteuren)	30,86
Onderwijzend personeel	300,12
Onderwijsondersteunend personeel	106,24
	437,22

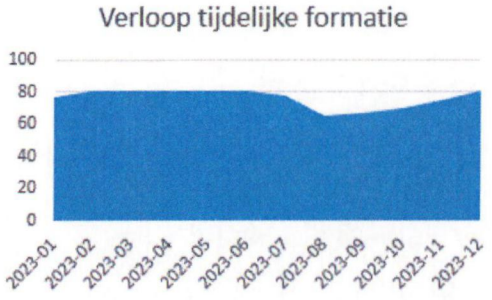
Grafisch kan dit als volgt worden weergegeven:

AKSOS AKSOS Assurance B.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

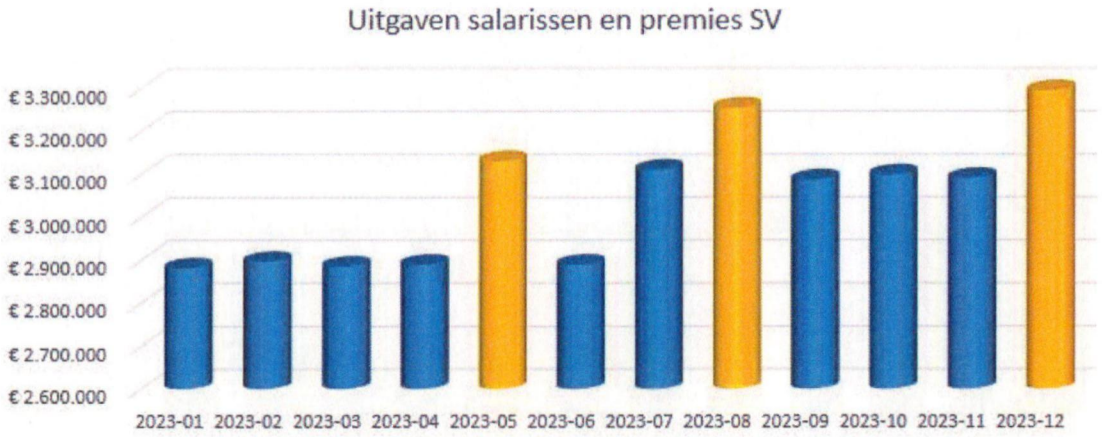
Het verloop van de formatie gedurende het kalenderjaar kan als volgt worden gepresenteerd:

Uit het grafisch getoonde verloop van het aantal tijdelijke fte's blijkt in augustus de afname in de formatie. Dit heeft met name te maken met het beëindigen van tijdelijke contracten aan het einde van het schooljaar. In de maanden daarna ontstaat een lichte stijging van het aantal contracten door frictie en het tijdelijk opvullen van vacatures die ontstaan door natuurlijk verloop. Dit natuurlijk verloop zorgt er ook voor dat het aantal vaste contracten per saldo daalt.

Het verloop van de uitgaven in het kader van de lonen en salarissen kan gedurende 2023 grafisch als volgt worden weergegeven:

Er is in 2023 een nieuwe cao overeengekomen. De oude cao liep per 1 mei 2023 af. Onderhandelaars van de PO-Raad en de vakbonden AOb/FNV, CNV Connectief, FvOv en AVS zijn het in het eerste halfjaar van 2023 eens geworden over een onderhandelaarsakkoord voor de cao primair onderwijs. Daarin is een loonstijging afgesproken van 10% per 1 juli 2023. Daarnaast kregen medewerkers in november een eenmalige uitkering en er zijn afspraken gemaakt over verschillende onderwerpen, zoals woon-werkverkeer, directeuren en participatiebanen. Na een piek als gevolg van de betaling van de vakantietoeslag in mei, is de uitwerking van de nieuwe cao duidelijk zichtbaar doordat de loonkosten ingaande juli 2023 aanzienlijk hoger liggen. De betaling van de bindingstoelage en de eindejaarsuitkering (EJU) zijn verder in het grafisch verloop van de uitgaven duidelijk zichtbaar.

AKSOS AKSOS Assurance B.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Specificatie overige personele lasten	Rekening 2023	Begroting 2023	Rekening 2022
Dotaties personele voorzieningen	605.485	192.500	-53.491
Lasten personeel niet in loondienst	762.884	455.150	391.462
Overige personele lasten	1.651.171	1.364.501	1.325.732
Totaal overige personele lasten	**3.019.540**	**2.012.151**	**1.663.703**

Dotaties personele voorzieningen
Op grond van de richtlijnen moet er een voorziening worden gevormd als een werknemer op balansdatum geheel of gedeeltelijk ziek is, het de verwachting is dat de ziekte blijvend is gedurende het dienstverband en de onderwijsinstelling niet is verzekerd voor dit risico. De hoogte van de voorziening wordt op persoonsniveau bepaald door de verplichte loondoorbetaling gedurende de resterende periode van ziekte of arbeidsongeschiktheid voor de betreffende medewerker te berekenen.

OOE is in de periode van januari 2020 tot en met augustus 2020 eigen risicodrager geweest voor de WGA zonder dat dit risico privaat was herverzekerd. Uitkeringslasten van oud-medewerkers die in die periode hun eerste arbeidsongeschiktheidsdag hebben gehad en vervolgens na twee jaar ziekte uit dienst zijn gegaan (en >35% arbeidsongeschikt zijn), worden door het UWV verhaald op OOE. Hiervoor dient een voorziening in de balans te worden getroffen ter grootte van € 788.000. Het gaat op dit moment om een vijftal personen.

Lasten personeel niet in loondienst
Ten opzichte van de begroting, maar ook ten opzichte van het voorgaande verantwoordingsjaar zijn de kosten voor de externe inhuur aanzienlijk toegenomen. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt doordat het de laatste jaren steeds lastiger wordt om ontstane vacatureruimte in te vullen met eigen medewerkers, waardoor er noodgedwongen in eerste instantie extern moet worden ingehuurd. Inhuur van personeel geschiedt bijvoorbeeld voor de functies van directeur bedrijfsvoering, locatiedirecteur en voor adviseur communicatie. Daarnaast wordt sinds het voorjaar van 2023 ook de kwartiermaker voor de kinderopvang ingehuurd.

Overige personele lasten
De belangrijkste overige personele kosten kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	Rekening 2023	Begroting 2023
Scholingskosten	634.025	650.600
Kosten arbodienst en BGZ	285.456	162.000
Schoolbegeleiding	106.910	52.500
Personeelsactiviteiten	153.048	172.550
Personeelskosten (wkr)	160.704	44.000
Personeelskosten (geen wkr)	92.214	89.230
Overblijfkosten	15.173	15.750
Schoolmaatschappelijk werk	56.389	48.000
Overig	147.251	129.871
	1.651.171	**1.364.501**

Scholingskosten

AKSOS AKSOS Assurance B.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

In 'scholing' wordt door OOE intensief geïnvesteerd. Uiteindelijk betekent dit, dat er wordt geïnvesteerd in mensen. De kwaliteit van de medewerkers wordt daarmee verhoogd. Dit heeft naar verwachting - zeker op termijn - een positief effect op de kwaliteit van het onderwijs. De onderschrijding wordt ook veroorzaakt doordat vanuit de NPO nu minder scholing wordt aangeboden. Via de OOE academie kan ingaande 2024 de scholing van alle OOE-personeel beter worden gemonitord.

Kosten arbodienst en BGZ
Het meest opvallend onder de overige personele lasten is wellicht de overschrijding van de kosten van de arbodienst. Bijzonderheden hierin doen zich eigenlijk niet voor, zodat moet worden vastgesteld dat deze post in de begroting te laag is geraamd. Door het nog beter inrichten van casemanagement kan mogelijk in 2024 hierop worden bespaard.

Werkkostenregeling
Een overzicht van de werkkostenregeling kan als volgt worden weergegeven:

Werkkostenregeling

Maand	Heffingsloon	Vrije ruimte		Bestedingen	
				PSA	*FA*
Januari	1.712.078				
	400.000	3,00%	12.000		
	1.312.078	1,18%	15.483		
			27.483	1.000	672
Februari	1.750.754	1,18%	20.659	0	449
Maart	1.715.198	1,18%	20.239	0	1.786
April	1.724.528	1,18%	20.349	0	5.447
Mei	3.480.729	1,18%	41.073	12.116	27.754
Juni	1.775.770	1,18%	20.954	900	13.517
Juli	1.936.569	1,18%	22.852	604	15.697
Augustus	2.295.024	1,18%	27.081	133	3.091
September	1.837.945	1,18%	21.688	238	11.395
Oktober	1.852.082	1,18%	21.855	401	14.681
November	2.062.428	1,18%	24.337	684	12.346
December	3.447.275	1,18%	40.678	52.591	53.869
	25.590.381		**309.246**	**68.667**	**160.704**

Recapitulatie

Vrije ruimte		309.246
Uitputting gerealiseerd PSA	68.667	
Uitputting gerealiseerd FA	160.704	
		229.371
Resterende vrije ruimte 2023		**79.876**

AKSOS Assurance B.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Specificatie ontvangen vergoedingen	Rekening 2023	Begroting 2023	Rekening 2022
Ontvangen vergoedingen van het Vervangingsfonds	0	0	0
Ontvangen vergoedingen van het UWV	497.335	985.000	193.248
Totaal ontvangen vergoedingen	**497.335**	**985.000**	**193.248**

De ontvangen vergoedingen worden gevormd door de ontvangsten van het UWV. De UWV-uitkeringen hebben betrekking op de vergoedingen in verband met zwangerschappen. Vergoedingen van het Vervangingsfonds komen binnen OOE niet voor, aangezien OOE al een aantal jaren eigen risicodrager (ERD) is voor de ziektewet en daarmee geen vergoedingen ontvangt in verband met de vervanging van ziek personeel (daar staat uiteraard tegenover dat ook geen premies worden betaald).

Afschrijvingen

	Rekening 2023	**Begroting 2023**	**Rekening 2022**
Afschrijvingen immateriële vaste activa	0	0	0
Afschrijvingen materiële vaste activa	783.063	963.255	892.182
Totaal afschrijvingslasten	**783.063**	**963.255**	**892.182**

De gerealiseerde afschrijvingslasten verdeeld over de diverse activarubrieken komen als volgt tot stand:

	Rekening 2023	Begroting 2023
Afschrijving Bedrijfsgebouwen	36.808	0
Afschrijvingskosten ICT	297.594	0
Afschrijvingskosten meubilair	56.656	0
Afschrijving Verbouwingen	0	171.015
Afschrijvingskosten OLP	181.054	0
Afschrijving ICT	0	470.636
Afschrijving Meubilair	154.499	166.694
Afschrijving Overige MVA	56.452	13.834
Afschrijving Onderwijsleerpakket	0	141.076
	783.063	**963.255**

De afschrijvingskosten vloeien voort uit de in het verleden verrichte investeringen. In de verslagperiode zijn de volgende investeringen gedaan:

Gebouwen en terreinen	104.674
Inventaris, meubilair en apparatuur	645.677
ICT	713.359
Onderwijsleerpakket	208.228
Overige materiële vaste activa	63.667
	1.735.605

AKSOS AKSOS Assurance B.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Ten opzichte van de begroting zijn de gerealiseerde afschrijvingslasten aanzienlijk lager. Naast het feit dat in werkelijkheid minder is geïnvesteerd dan was voorzien, wordt dit voor een belangrijk deel ook veroorzaakt door de doorgevoerde stelselwijziging in het kader van groot onderhoud. Door deze wijziging in de verslaglegging komen ingaande het jaar 2023 geen afschrijvingskosten op groot onderhoud meer voor.

Huisvestingslasten

	Rekening 2023	Begroting 2023	Rekening 2022
Huurlasten	303.640	309.750	221.668
Verzekeringslasten	23.811	0	565
Onderhoudslasten	691.442	632.693	617.885
Energie en water	1.086.162	1.250.563	547.631
Schoonmaaklasten	748.069	734.596	669.312
Belastingen en heffingen	48.798	43.340	129.891
Dotatie voorziening onderhoud	674.333	0	0
Overige huisvestingslasten	325.972	298.048	79.997
Totaal huisvestingslasten	**3.902.227**	**3.268.990**	**2.266.949**

Huurlasten
De huurlasten worden met name gevormd door de huur van obs De Kubus en obs Delftlanden. Beide panden worden 'gehuurd' van de gemeente Emmen. De huur is gelijk aan het gebouwafhankelijke deel van de materiële bekostiging (MI) zoals die in het verleden van het Rijk werd ontvangen. Daarnaast wordt ook de huur van het bestuurskantoor onder deze post verantwoord.

Onderhoudslasten
De onderhoudslasten kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	Rekening 2023	Begroting 2023	Rekening 2022
Klein onderhoud	93.948	70.193	36.728
Tuinonderhoud	117.510	107.500	114.710
Preventief Onderhoud	170.478	230.000	225.138
Planmatig onderhoud	0	25.000	22.016
Correctief onderhoud	309.507	200.000	219.293
	691.442	**632.693**	**617.885**

Inhoudelijk zijn er over 2023 ten aanzien van het onderhoud geen bijzonderheden te vermelden. Het planmatig onderhoud bedraagt als gevolg van de doorgevoerde stelselwijziging ingaande 2023 € 0.

Energie en water
Als gevolg van de internationale ontwikkelingen op de energiemarkt, is de prijs voor met name gas sinds september 2021 fors gestegen. Begin 2021 was de gemiddelde gasprijs nog geen € 0,80 per m^3 gas. In 2022 is de gasprijs vervolgens flink opgelopen. Op enig moment bedroeg de gasprijs zelfs bijna € 4. Sinds september 2022 dalen de gasprijzen sterk. De huidige gasprijs bevindt zich reeds onder de € 1,50. Door deze aanzienlijke daling zijn de werkelijke kosten voor het gasverbruik ruim binnen het begrote bedrag uitgekomen.

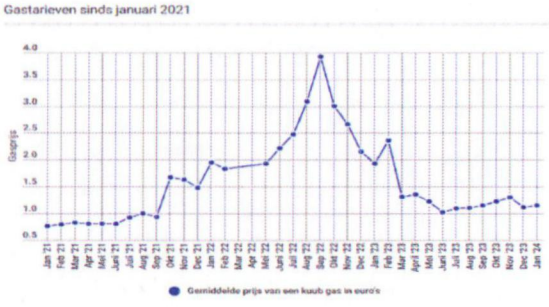
Doordat OOE gas en elektriciteit via de gemeente betrekt vanuit een inkoopcollectief waarbij de prijzen van in de toekomst af te nemen volumes periodiek worden 'geclicked', is de stijging

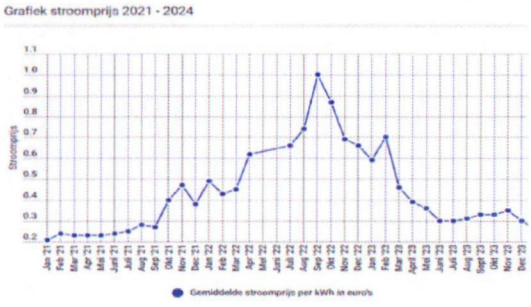
AKSOS AKSOS Assurance B.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

van de tarieven in het verleden relatief beperkt gebleven. De markt van gas, maar ook van elektriciteit, blijft in beweging. De belangenbehartiger van het inkoopcollectief volgt de markt- en prijsontwikkelingen en 'clickt' de juiste prijzen jaarlijks op strategische momenten vast. Dat wordt gedaan op basis van het vastgestelde totaalvolume van alle deelnemers. Hiermee worden grote prijsfluctuaties voorkomen en worden marktconforme en scherpe tarieven verzekerd.

De Vrije Energie Producent (DVEP), die energie levert aan het collectief Drenthe, is per 1 januari 2024 gestopt met de levering van gas en elektriciteit in Nederland. Het besluit van DVEP om te stoppen met de levering van gas en elektriciteit heeft te maken met de slechte financiële situatie van het bedrijf als gevolg van een aantal moeilijke jaren in combinatie met de onstuimige energiemarkt sinds de oorlog in Oekraïne. Een ander belangrijk punt is dat de Amerikaanse moedermaatschappij UGI van DVEP heeft aangegeven volledig uit de Europese markt te stappen. UGI heeft ruimte gegeven aan DVEP om tot een ordentelijke afwikkeling van de contracten te komen. Het opzeggen van het contract door DVEP heeft geen gevolgen voor het samenwerkingsverband. Ingaande 2024 is de energielevering van DVEP overgenomen door Vattenfall en Eneco.

	Rekening 2023	Begroting 2023	Rekening 2022
Gasverbruik	793.407	961.691	343.948
Electra	243.265	249.212	163.852
Water	49.490	39.660	39.830
	1.086.162	**1.250.563**	**547.631**

Schoonmaaklasten
Inmiddels zijn de voorbereidende werkzaamheden voor de nieuwe Europese aanbesteding van het schoonmaken begonnen. In het voorjaar van 2024 zullen deze naar verwachting zijn afgerond. Het huidige schoonmaakbedrijf heeft te maken met krapte op de arbeidsmarkt. Hierdoor wordt het heel lastig om vervanging te krijgen bij ziekte. Dit heeft helaas zijn weerslag op de kwaliteit van de schoonmaak.

Dotatie onderhoudsvoorziening
Per boekjaar 2023 is overgestapt op het vormen van een onderhoudsvoorziening volgens de componentenmethode. Vanuit het meerjarenonderhoudsplan is hiervoor een jaarlijkse dotatie berekend.

AKSOS Assurance B.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Overige huisvestingslasten

De overige huisvestingslasten bestaan uit allerlei facilitaire kosten; bijvoorbeeld met betrekking tot controles van speelzalen, kwaliteitsinspecties van speeltoestellen, locatiestudies en energiemonitoring.

Overige instellingslasten

	Rekening 2023	Begroting 2023	Rekening 2022
Administratie en beheer	758.840	517.290	778.487
Inventaris en apparatuur	183.972	59.862	121.341
Leer- en hulpmiddelen	1.315.797	1.229.506	1.414.838
Dotatie overige voorzieningen	0	0	0
Overige kosten	834.119	791.426	933.228
Lasten (privaat) exploitatie tussenschoolse opvang	0	0	0
Totaal overige instellingslasten	**3.092.728**	**2.598.084**	**3.247.895**

Administratie en beheer

De lasten inzake 'Administratie en beheer' kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	Rekening 2023	Begroting 2023	Rekening 2022
Contributie besturenorganisatie	72.436	54.000	65.155
Bestuurstoelage/vacatiegelden	33.447	35.000	31.044
Accountantskosten	38.911	25.000	51.352
Administratiekosten	216.085	240.000	245.689
Doorbelasting categorie 11 bedrijf 1	0	0	0
Telefoon/internet kosten	197.827	0	163.665
Kantoorbenodigdheden	78.802	32.800	67.115
Drukwerk/Reproductie kosten	103.093	103.900	93.501
Overig	18.241	26.590	60.966
	758.840	**517.290**	**778.487**

Contributie besturenorganisatie

De lasten die gepaard gaan met het lidmaatschap van de PO-Raad, Vos/abb en Onderwijsgeschillen worden hier verantwoord.

Bestuurstoelage vacatiegelden

De leden van de Raad van Toezicht ontvangen voor hun werkzaamheden een vergoeding. De hiermee gepaard gaande kosten worden onder deze noemer verantwoord.

AKSOS AKSOS Assurance B.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Accountantskosten
De accountantskosten bestaan voor een deel uit de in rekening gebrachte (dan wel nog in rekening te brengen) bedragen voor het onderzoek van de jaarrekening (interim- en jaarrekeningcontrole):

- Kosten onderzoek van de jaarrekening 2023	25.289
- Kosten onderzoek van de jaarrekening 2022 (afrekening)	4.017
- Lasten ten behoeve van andere controleopdrachten	
- Fiscale advisering	1.739
- Overige accountantslasten	7.865
	38.911

De overige accountantskosten hebben betrekking op de door Aksos uitgevoerde IT-risicoanalyse.

Administratiekosten
Vanaf 1 januari 2022 wordt een belangrijk deel van de financiële en de personeels- en salarisadministratie uitbesteed aan Merces in Elst. De hiermee gepaard gaande kosten hebben over de afgelopen periode ruim € 216.000 bedragen.

Telefoon-/internetkosten
De kosten voor telefoon en internet worden in de begroting op een andere post geraamd (ICT-contracten en -abonnementen; onderdeel overige lasten), waardoor er hier sprake is van een overschrijding.

Leer- en hulpmiddelen
De lasten inzake 'leer- en hulpmiddelen' kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	Rekening 2023	Begroting 2023	Rekening 2022
Leermiddelen/verbruiksmateriaal	550.275	668.320	780.680
Licenties methoden	589.807	438.357	461.000
Bibliotheek	5.642	1.600	254
Culturele vorming	93.573	75.869	53.606
Administratieve software	65.663	36.360	111.445
Praktijkopleiding Leerlingen	10.838	9.000	7.853
Overig	0	0	0
	1.315.797	**1.229.506**	**1.414.838**

Leermiddelen/verbruiksmiddelen
De middelen die worden ontvangen van OCW in het kader van verbruiksmateriaal OLP, worden volledig beschikbaar gesteld aan de scholen (in het kader van zelfbeheer). De feitelijke uitgaven op deze post zijn zeker ten opzichte van het voorgaande verslagjaar aanzienlijk lager. Dit wordt veroorzaakt doordat met name 2022 nog aanzienlijk werd beïnvloed door uitgaven in het kader van de NPO. In 2023 is dat veel minder het geval.

Licenties methoden
Een belangrijk deel van de gemaakte licentiekosten OLP wordt veroorzaakt door de licentiekosten (chromebookpakket) voor Snappet. Veel methoden worden de laatste jaren in de vorm van licenties afgenomen, waardoor deze post de laatste jaren snel stijgt. Ook in 2023 is weer van een duidelijke stijging sprake.

AKSOS AKSOS Assurance B.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Administratieve software
Onder deze post werd in 2022 de migratie van de netwerken van de gemeente naar OOE verantwoord: € 66.400. Met name hierdoor waren deze lasten voorgaand jaar veel hoger.

Overige kosten
De lasten inzake 'Overige kosten ' kunnen als volgt worden gespecificeerd:

		Rekening 2023	Begroting 2023	Rekening 2022
PR/Marketing en Communicatie		26.790	67.650	17.526
ICT Hardware		10.591	30.000	9.168
ICT licenties		131.599	48.700	121.533
ICT websites		40.806	18.000	17.500
ICT abonnementen/contracten	*471.417*	66.789	146.000	88.622
ICT beheer en onderhoud		105.702	100.000	189.222
ICT overige lasten		79.451	108.500	115.490
ICT verhuizing/nieuwbouw		36.478	0	0
Schoolreisjes en excursies		106.034	122.200	73.664
Kosten (G)MR/OR		12.164	33.853	10.290
Leerlingbegeleiding		4.630	40.500	605
Testen en toetsen		560	3.000	0
Werving/advertentiekosten		265	10.000	0
Overige lasten		212.260	63.023	289.608
		834.119	**791.426**	**933.228**

ICT
Door de verzelfstandiging zijn er met name in 2022 extra kosten gemaakt voor ICT (€ 541.536). Daardoor is er ultimo 2023 sprake van een onderuitputting van het budget.

Overige lasten
Een grote post die in 2022 onder deze noemer werd verantwoord, had betrekking op de kosten van het Atlastheater in het kader van de jaarlijkse onderwijsdag. In 2023 worden deze kosten verantwoord onder de personele kosten.

Structureel worden onder deze noemer ook de lasten verantwoord van het leerlingenvervoer voor zwemonderwijs en de lasten van de brede scholen.

AKSOS AKSOS Assurance B.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Financiële baten en lasten

Financiële baten

	Rekening 2023	Begroting 2023	Rekening 2022
Rentebaten	79.012	0	0
Ontvangen dividenden	0	0	0
Waardestijging financiële activa en effecten	0	0	0
Opbrengsten vorderingen vaste activa en effecten	0	0	0
Totaal financiële baten	**79.012**	**0**	**0**

Bij het uitzetten van gelden wordt geconformeerd aan het treasurystatuut.

Als gevolg van negatieve rente werden in 2022 geen rentebaten verantwoord. Door de stijgende rente worden er over 2023 wel weer rentebaten gegenereerd. Deze baten worden echter pas per 1 januari 2024 feitelijk ontvangen, maar worden uiteraard in de jaarrekening over 2023 verantwoord.

Rabo BedrijfsSpaarRekening

De rente van de Rabo BedrijfsSpaarRekening is variabel. Dit betekent dat de rente op elk moment kan wijzigen. De rente is afhankelijk van de hoogte van jouw spaartegoed. Wij berekenen de rente op basis van schijven. Deze schijven en bijbehorende rentes kunnen wijzigen. Is je spaartegoed bijvoorbeeld € 125.000, dan geldt over de eerste € 20.000 de rente van de eerste schijf. Over het deel van je saldo boven de € 20.000 t/m € 100.000 geldt de rente die hoort bij de tweede schijf. En voor het deel van je saldo boven € 100.000 tot maximaal € 5 miljoen geldt de rente van de derde schijf. In onderstaand schema zie je de actuele rentes op jaarbasis per schijf.

Bedrag	Rente
€ 0 t/m € 20.000	1,70%
Boven € 20.000 t/m € 100.000	1,60%
Boven € 100.000 t/m € 5 miljoen	1,50%
Boven € 5 miljoen	0,00%

Deze saldoschijven en rentes gelden vanaf 11 september 2023 . Wijzigingen voorbehouden.

Financiële lasten

	Rekening 2023	Begroting 2023	Rekening 2022
Rentelasten	2.800	4.000	22.793
Waardedaling financiële activa en effecten	0	0	0
Totaal financiële lasten	**2.800**	**4.000**	**22.793**

Vanaf 1 mei 2020 werd door de Rabobank rente berekend als saldi op bankrekeningen een bedrag van € 1.000.000 overschreden. Vanaf 1 januari 2021 werd die grens verlaagd naar

AKSOS AKSOS Assurance B.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

€ 250.000 en vanaf 1 juli 2021 werd zelfs al rente in rekening gebracht vanaf een saldo van € 100.000. Per saldo is daardoor in 2022 voor een bedrag van € 22.676 aan negatieve rente betaald. Dit kon nog - relatief - worden beperkt doordat de financiële afrekening met de gemeente (hieruit vloeide een te ontvangen bedrag voort van € 4,6 miljoen) pas medio 2022 heeft plaatsgevonden. Vanaf het laatste kwartaal van 2022 wordt door de huisbankier weer rente vergoed. Hierop is geanticipeerd door een bedrijfsspaarrekening te openen waarop sinds begin 2023 tijdelijk overtollige liquide middelen worden belegd. Het verantwoorde bedrag van € 2.800 heeft betrekking op bankkosten die samenhangen met het betalingsverkeer.

AKSOS AKSOS Assurance B.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Model G

G1.
Subsidies waarbij het eventueel niet aangewende deel van de subsidie, mits de activiteiten volledig zijn uitgevoerd, kan worden besteed aan andere activiteiten waarvoor bekostiging wordt verstrekt

Omschrijving	Toewijzingskenmerk	Datum	De activiteiten zijn ultimo verslagjaar conform de subsidiebeschikking geheel uitgevoerd en afgerond		
			Status		
			Ja	Nee	Onderhanden
Opleidingsscholen	OS-2022-C-002	01-08-2022			✓
Studieverlof Lisdodde	1278626-1	20-07-2022	✓		
Studieverlof Catamaran	1278186-1	20-07-2022	✓		
Zij-instroom	1382314-1	14-11-2023	✓		

Ja	De subsidie is afgerond conform de subsidieverplichtingen
Nee	De subsidie is afgerond in strijd met de subsidieverplichtingen
Onderhanden	De subsidie loopt nog conform de subsidieverplichtingen

AKSOS AKSOS Assurance B.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Ondertekening CvB en RvT

De jaarrekening is goedgekeurd (RvT) en vastgesteld (CvB) op 18-06-2024

J.P. Wassens (voorzitter Raad van Toezicht)

.....

C. Japenga (lid Raad van Toezicht)

.....

L. Slinkman (lid Raad van Toezicht)

.....

M. Oldenziel (lid Raad van Toezicht)

.....

K. de Groot (lid Raad van Toezicht)

.....

Ondertekening namens het bevoegd gezag:

E. Vredeveld (voorzitter College van Bestuur)

.....

AKSOS AKSOS Assurance B.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Wet Normering Topinkomens (WNT)

De WNT is van toepassing op stichting Openbaar Onderwijs Emmen. Het college van bestuur fungeert als bevoegd gezag. Als toezichthouder fungeert de raad van toezicht.

Het voor Openbaar Onderwijs Emmen toepasselijke bezoldigingsmaximum bedraagt in 2023 € 189.000. (Het bezoldigingsmaximum voor het onderwijs, klasse E, totaalscore 13 punten. Hiervan zijn 6 complexiteitspunten voor de totale baten, 3 complexiteitspunten voor het aantal leerlingen en 4 complexiteitspunten voor het aantal onderwijssoorten).

1. Bezoldiging topfunctionarissen
1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling alsmede degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt.

Gegevens 2023 **bedragen x € 1**	**Dhr E. Vredeveld**
Functiegegevens	Directeur bestuurder
Aanvang en einde functievervulling in 2023	01/01 – 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1
Dienstbetrekking?	ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	156.813
Beloningen betaalbaar op termijn	22.593
Subtotaal	*179.406*
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	189.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.
Bezoldiging	179.406
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.

AKSOS AKSOS Assurance B.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Gegevens 2022		
bedragen x € 1	**Dhr E. Vredeveld**	**Mevr. Y. Boxem**
Functiegegevens	Directeur bestuurder	Alg. Directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2022	01/02 – 31/12	01/01 – 28/02
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1	1
Dienstbetrekking?	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	133.373	19.285
Beloningen betaalbaar op termijn	20.504	3.265
Subtotaal	*153.877*	*22.550*
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	167.458	29.581
Bezoldiging	153.877	22.550

Er is geen sprake van een vordering uit hoofde van een onverschuldigde betaling.

1c. Toezichthoudende topfunctionarissen.

Gegevens 2023 bedragen x € 1	J.P. Wassens	C. Japenga	Mr. L. Slinkman	M.Oldenziel	K. de Groot
Functiegegevens	Voorzitter	Lid	Lid	Lid	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2022	01/01 – 31/12	01/01 – 31/12	01/01 – 31/12	01/01 – 31/12	01/01 – 31/12
Bezoldiging					
Bezoldiging	8.146	6.262	6.130	6.198	6.112
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	28.350	18.900	18.900	18.900	18.900
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Bezoldiging	8.146	6.262	6.130	6.198	6.112
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.

Gegevens 2022 bedragen x € 1	J.P. Wassens	C. Japenga	Mr. L. Slinkman	M.Oldenziel	K. de Groot
Functiegegevens	Voorzitter	Lid	Lid	Lid	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2020	01/01 – 31/12	01/01 – 31/12	01/01 – 31/12	01/01 – 31/12	01/01 – 31/12
Bezoldiging					
Bezoldiging	8.146	6.262	6.130	6.198	6.112
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	27.450	18.300	18.300	18.300	18.300

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2023 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

AKSOS AKSOS Assurance B.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Resultaatbestemming

Voorstel bestemming exploitatiesaldo.

Van het nadelige exploitatiesaldo van € 461.002 wordt € 427.351 onttrokken aan de algemene reserve. Daarnaast wordt een bedrag van € 33.651 onttrokken aan de bestemmingsreserve NPO. Dit gebeurt volgens een bestendige gedragslijn.

De statuten bevatten geen specifieke voorschriften omtrent de bestemming van het resultaat. Vooruitlopend op goedkeuring door de Raad van Toezicht, is het bovenstaand winstbestemmingsvoorstel in de jaarrekening verwerkt.

AKSOS AKSOS Assurance B.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden